

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a VIII-a ORDINARĂ – MARTIE 2014

Ședința din ziua de 6 martie 2014

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*)

2. Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea ei.

3. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.16 din 22 ianuarie 2014 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale.

4. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.68 din 20 februarie 2014 privind modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (*art.177, 178, 186*).

5. Dezbaterea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.60 din 11 februarie 2013 pentru completarea art.13 din Legea nr.440-XIII din 27 aprilie 1995 cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă. Respingerea proiectului de Lege nr. 60 din 11 februarie 2013.

6. Respingerea proiectului de Lege nr.3098 din 19 decembrie 2012 pentru modificarea art.87 din Legea nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător. Proiectul de Lege nr.3098 a fost dezbătut într-o ședință anterioară. La ședința de astăzi acesta a fost doar supus votului.

7. Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.435 din 1 noiembrie 2013 privind modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997.

8. Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.92 din 5 martie 2014 pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova în legătură cu evoluția situației din Ucraina.

9. Prezentarea informației referitor la desfășurarea licitațiilor pentru procurarea dispozitivelor medicale – răspuns la întrebarea domnului deputat Gheorghe Brega. (Raportor – Mihai Ciocanu, viceministru al sănătății.)

10. Prezentarea informației referitor la desfășurarea licitațiilor pentru procurarea dispozitivelor medicale – răspuns la întrebarea domnului deputat Gheorghe Brega. (Raportor – Alexandru Coman, Directorul general al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.)

11. Întrebări.

12. Declarația domnului deputat Ion Butmalai, Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Ședința începe la ora 10.07.

Lucrările sînt prezidate de domnul Igor Corman, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnii Andrian Candu și Oleg Bodrug, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,
Bună dimineața.
Vă rog să vă ocupați locurile.
Secretariatul,
Vă rog să anunțați prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,
Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 93 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Ghilețchi Valeriu – în delegație, Ciobanu Maria, Cojocaru Vadim, Hadârcă Ion, Nasu Maria, Vieru Boris – din motive de sănătate, Botnariuc Tatiana, Ceban Ion.

Domnul Igor Corman:

Ședința este deliberativă. Vă rog să onorăm Drapelul Țării. *(Se onorează Drapelul de stat al Republicii Moldova.)*

Vă mulțumesc.

Domnilor deputați,

La 28 februarie 2014, s-a stins din viață Valentin Dînga, un compozitor remarcabil, pianist, autor de muzică pentru filme, spectacole, cîntece care au devenit cunoscute în întreaga țară. Valentin Dînga este și autorul aranjamentului muzical al Imnului de Stat al Republicii Moldova. Eu vă rog să păstrăm un minut de reculegere în memoria regretatului Valentin Dînga. *(Se păstrează un minut de reculegere.)*

Vă mulțumesc.

În perioada premergătoare ședinței de astăzi, și-au sărbătorit ziua de naștere colegii noștri Iurie Chiorescu și Veronica Abramciuc. Să le urăm La Mulți Ani, să le dorim sănătate și succese în activitate. *(Aplauze.)*

Stimați colegi,

Acum, urmează să aprobăm ordinea de zi a ședințelor plenare. Biroul permanent v-a propus proiectul ordinii de zi. De asemenea, în Prezidiu au parvenit

cererile privind modificarea proiectului ordinii de zi și, conform Regulamentului, le vom dezbate în ordinea în care au parvenit.

Deci prima cerere, semnată de un grup de cinci deputați, este vorba de domnul Șova, domnul Stati, domnul Tkaciuk, domnul Vitiuc și doamna Vlah, care se referă la proiectul cu nr.1002. Dorește cineva dintre deputați să argumenteze?

Domnul Șova.

Domnul Vasili Șova:

Уважаемые коллеги,

Позвольте сегодня еще раз обратиться к вам, к нашему депутатскому корпусу, с тем, что в последнее время мы также с вами наблюдаем, что в нашем регионе ситуация желает быть более стабильной не только в сфере экономики, но также в сфере безопасности.

Конечно, очень важно, чтобы Парламент Республики Молдова также осуществлял определенные шаги в этом направлении не только путем каких-то заявлений, деклараций, которые остаются только на бумаге, но также конкретными шагами, которые позволили бы европейскому сообществу, мировому сообществу оценить шаги Молдовы, касающиеся укрепления региональной безопасности в данном регионе Европы.

Мы считаем, что таким конкретным шагом могли бы быть поддержка включения в повестку дня и принятие Закона о статусе постоянного нейтралитета Республики Молдова за номером 1002 от апреля 2011 года.

Прошу поставить вопрос на голосование. И мы надеемся, что Парламент поддержит этот проект.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Supun votului această propunere. Cine este pentru includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.1002 rog să voteze. Constat număr insuficient de voturi.

A doua cerere. Un grup de cinci deputați (domnul Popa, domnul Bondari, domnul Bannicov, domnul Anghel și domnul Mocan), cu referire la organizarea unor audieri. Dorește cineva?

Domnul Popa.

Domnul Gheorghe Popa:

Da. Domnule Președinte, vă mulțumesc.

Noi, pe parcursul a mai multor ședințe plenare ale Parlamentului, am propus audierea ministrului agriculturii și industriei alimentare pe mai multe probleme, reieșind din situația catastrofală în complexul agroindustrial. Nu am fost auziți. Astăzi, sîntem nevoiți să repetăm această solicitare și propunem, stimați colegi, audierea domnului ministru al agriculturii și industriei alimentare Vasile Bumacov, a domnului ministru al economiei Valeriu Lazăr privind situația destul de alarmantă creată cu exporturile de produse agricole și vinuri în Federația Rusă, Bielorusia, Kazahstan, în alte țări, cît și achitarea subvențiilor și restituirea taxei pe valoarea adăugată în agricultură, pregătirea către sezonul lucrărilor de primăvară,

stabilitatea prețurilor la carburanți, utilizarea fondurilor europene în agricultură, despre care auzim de la toți funcționarii europeni, cât și de la funcționarii noștri de toate nivelurile, care vizitează Republica Moldova și fac astfel de declarații.

Stimați colegi,

Vă solicităm să nu tergiversați aceste audieri, să nu vă temeți de aceste discuții, faceți ceva, măcar la finele acestui mandat, pentru această ramură atât de importantă pentru economia națională, cum ar fi agricultura.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Supun votului această propunere. Cine este pentru rog să voteze. Număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere depusă de deputații Vreamea, Reșetnicov, Vlah, Gorilă și Zagorodnii privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.380. Dorește cineva să argumenteze?

Domnul Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi, în repetate rânduri, am solicitat includerea și examinarea proiectului pe care noi l-am depus la 25 septembrie anul trecut, sub nr.380, cu privire la introducerea și aplicarea Registrului electronic al alegătorului și, astăzi, reiterăm iarăși includerea pe ordinea de zi a acestui proiect, cu atât mai mult că aceste argumente sînt întemeiate și pe existența Legii, pe care, iarăși, Parlamentul a adoptat-o cu privire la concepția sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”. Și întru buna desfășurare a unui scrutin electoral, noi considerăm că trebuie urgentată aplicarea, introducerea aplicării Registrului electronic al alegătorilor.

De aceea, solicităm includerea proiectului respectiv pe ordinea de zi.

Domnul Igor Corman:

Supun votului această propunere. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații Ivanov, Muntean, Reidman, Domenti, Gagauz și Mușuc, privind includerea mai multor proiecte de lege (cu nr.59, nr.54, nr.8 și nr.64) în ordinea de zi. Dorește cineva?

Domnule Reidman,

Vă rog.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Noi propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr.59 din 12 februarie 2014 privind abrogarea Legii nr.324 din 23 decembrie 2013 privind modificarea și completarea unor acte legislative (politica bugetar-fiscală pe anul 2014).

Это наше предложение продиктовано большим количеством изменений, которые требуется внести, и это количество уже переходит в качество этого закона №324, поэтому мы предлагаем его отменить.

Propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr.54 din 11 februarie 2014 pentru modificarea anexei nr.2 la Titlul IV din Codul fiscal, ce ține de revenirea la accizele din anul 2013 pentru autovehiculele cu motoare puternice.

Propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr.8 din 17 ianuarie 2014 pentru modificarea și completarea Codului fiscal. Abrogarea prevederilor prin care au fost stabilite cote maxime la unele taxe locale și anulate alte taxe locale.

Propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr.64 din 14 februarie 2014 pentru modificarea articolului 4 din Legea pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal ce ține de revenirea la operațiunile de import/export pentru agenții economici și persoane fizice din stînga Nistrului, cum era pînă la 31 decembrie 2013, pentru accizarea mărfurilor și anume rambursarea accizelor.

Și propunem desfășurarea audierilor cu privire la acțiunile unilaterale de destabilizare a situației în problema reglementării transnistrene, ca urmare a adoptării în decembrie 2013 a politicii bugetar-fiscale pe anul 2014 și divizarea spațiului vamal unic al Republicii Moldova etc.

Domnul Igor Corman:

Voi supune votului aceste propuneri. Cine este pentru includerea proiectului cu nr.59 rog să voteze. Număr insuficient de voturi.

Cine este pentru includerea proiectului cu nr.54. Număr insuficient de voturi.

Cine este pentru includerea proiectului cu nr.8. Număr insuficient de voturi.

Și cine este pentru includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.64. Număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații: Reșetnicov, Vreimea, Zagorodnăi, Garizan și Mocan. Cine?

Domnule Garizan,

Vă rog.

Domnul Mocan sau Reșetnicov? Vă rog. Cine dintre dumneavoastră? Ați convenit?

Domnule Reșetnicov,

Vă rog.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Noi, prin această solicitare, vrem să vă readucem... că Parlamentul are două funcții principale. Prima este adoptarea legilor. Și cum actuala majoritate se

reuşeşte cu adoptarea legilor, deja noi toţi cunoaştem. Dar a doua, care este permanent în ultimul timp neglijată, este funcţia de control asupra executării actelor normative, actelor legislative.

În acest sens, noi, din partea Fraţiunii Partidului Comuniştilor, propunem să fie finalizată audierea raportului Curţii de Conturi, audierea care a fost subit întreruptă de către plenul Parlamentului. Probabil că unele informaţii sau cifre prezentate de către Preşedintele Curţii de Conturi nu au fost pe plac actualei guvernări. Dar, oricum, există obligaţia de a finaliza această audiere şi de a aproba raportul Curţii de Conturi, în special pentru gestionarea patrimoniului public şi banii publici pentru anul 2012. Mai mult decât atât... Aceasta este o propunere.

Şi a doua propunere ţine tot de neexecutarea legii. Legea cu privire la serviciul de informaţii şi securitate prevede audierea raportului anual în plenul Parlamentului al directorului Serviciului de Informaţie şi Securitate. Vreau să vă aduc aminte că, pe parcursul ultimilor 4 ani de zile, nu a fost audiat în plenul Parlamentului nici un raport despre asigurarea securităţii din partea Serviciului de Informaţie şi Securitate în acest sens, chiar dacă au fost prezentate unele informaţii pe sub masă conducerii Parlamentului sau altor demnitari.

Rugăm să fie pusă la vot audierea raportului anual pentru perioada anului 2013 al directorului Serviciului de Informaţie şi Securitate.

Mulţumesc.

Domnul Igor Corman:

Preşedinţii comisiilor care au fost vizaţi, deci este vorba de domnul Ioniţă şi de domnul Stoianoglo, dacă aveţi ceva de comunicat la acest subiect, vă rog.

Domnul Ioniţă.

Domnul Veaceslav Ioniţă:

Domnule Preşedinte, mulţumesc.

Vreau să mulţumesc colegului care a ridicat problema raportului Curţii de Conturi. Noi, după ce atunci a fost stopat, am solicitat de la Direcţia generală juridică să vină cu informaţie ce avem de făcut. Am solicitat de la Curtea de Conturi să ne fie prezentată informaţie suplimentară. Informaţia a fost prezentată, inclusiv zilele recente am primit. Cred că în cel mai scurt timp, noi, toate acestea adunându-le împreună, comisia se va întruni, va adopta o anumită decizie şi cu decizia comisiei vom veni în plenul Parlamentului.

Domnul Igor Corman:

Domnul Stoianoglo.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Domnule Preşedinte,

Stimaţi colegi,

Vreau să vă informez că în anii precedenţi SIS-ul a prezentat raportul respectiv în cadrul Comisiei securitate naţională, apărare şi ordine publică. Legea

nu prevede că raportul respectiv trebuie prezentat anume în cadrul ședinței Parlamentului. Legea prevede că prezintă Parlamentului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Supun votului propunerea dumneavoastră? Da. Deci cine este pentru propunerea domnului Reșetnicov și a colegilor dumnealui rog să voteze. Constat număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații Todua, Șupac, Starîș, Petkov și Poleanschi, privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.11.

Domnule Todua,

Vă rog.

Domnul Zurabi Todua:

Спасибо.

Уважаемые коллеги, господин Председатель,

Мы предлагаем внести в повестку дня проект закона № 11 от 20 января 2014 года, который предусматривает изменения и дополнения в кодекс об аудиовизуале. Существующий кодекс содержит множество недостатков. Он не соответствует точным принятым нормам и мировой практике, которые приняты в цивилизованных странах. Мы считаем, что его необходимо усовершенствовать. Самый главный его недостаток состоит в том, что он политически ангажирован. В этой связи хотелось бы сказать, что в стенах нашего Парламента много говорится о европейских нормах, демократии, свободе слова, и хотелось бы, чтобы иногда хотя бы были предприняты какие-то конкретные шаги, в том числе, например, был внесен этот законопроект в повестку дня нашего Парламента.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Domnule președinte Lucinschi,

La subiectul respectiv doriți să comentați care e situația cu proiectul de lege sau nu? Codul audiovizualului? Nu.

Deci supun votului propunerea făcută privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.11. Cine este pentru rog să voteze. Constat număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații Domenti, Stati, Starîș, Vitiuc și Vlah, privind includerea în ordinea de zi a proiectelor nr.29, nr.2851, nr.3106, nr.3187 și privind organizarea unor audieri. Dorește cineva să se expună?

Doamnă Domenti,

Vă rog.

Doamna Oxana Domentii:

Da. Onorat Parlament,

În ultimul timp, piața valutară în Republica Moldova a intrat într-o zonă periculoasă de turbulență. De mai multe luni s-a conturat o dinamică constantă de devalorizare agresivă a leului moldovenesc în raport cu cele mai importante valute internaționale de referință. Astfel, doar în jumătate de an leul moldovenesc s-a depreciat cu mai mult de 10% în raport cu dolarul și euro și doar în două luni – cu mai mult de 5%.

Comunitatea economică de experți s-a pronunțat, practic, univoc asupra... privind lipsa unor premise de ordin economic și financiar pentru o devalorizare atât de bruscă a monedei naționale, stabilind că la baza acestor fenomene ar sta anumite acțiuni speculative orchestrate.

Căderea leului și scumpirea valutei internaționale, de rînd cu alte măsuri premeditate de ordin fiscal și administrativ, au generat un val de scumpiri semnificative în lanț la mai multe servicii și produse cum ar fi: produse petroliere, alimentare, medicamente, servicii medicale, transport, locuință și altele.

Pe acest fundal, statul nu întreprinde nimic pentru a compensa pierderile cetățenilor legate de devalorizarea veniturilor, în lei: salariilor, pensiilor, burselor, prestațiilor sociale. Toate acestea pierd din capacitatea de cumpărare. Acest lucru avînd repercusiuni dureroase asupra populației Republicii Moldova.

În acest context, solicităm respectuos să includem în ordinea de zi pentru următoarele zile organizarea unor audieri la subiectul cauzei deprecierei valutei naționale, majorarea prețului și impactul economic social asupra populației.

În acest context, invităm la aceste audieri guvernatorul Băncii Naționale, persoane din Guvern, cheie, responsabile de acest subiect, inclusiv vicepremierul responsabil de problemele sociale, care să ne prezinte un pachet de măsuri compensatorii de ordin social pentru populație, dar și ministrul finanțelor și protecției sociale.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ioniță.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,

Mulțumesc.

Doar vreau să informez plenul Parlamentului că, la acest subiect, în Comisia economie, buget și finanțe... Noi am solicitat de la guvernator informații de două ori. A fost prezentat în comisie. Am avut odată audieri. Și comisia ieri a decis, practic, unanim, că vom mai organiza încă o dată audieri și în comisie. Aceasta nu exclude și în plen, dar noi în comisie vom organiza. Cel mai probabil urmează să decidem, săptămîna viitoare vom avea audieri în comisie la acest subiect.

Domnul Igor Corman:

Acum voi supune votului propunerile formulate.

Doamnă Domentii.

Doamna Oxana Domentî:

De precizare. Vreau să zic că mai mulți colegi nu doar acei din... membri ai Comisiei economie, buget și finanțe au interese față de acest subiect. Și subiectul este mult mai complex decît ar fi unul pur economic. De aceea, noi insistăm ca aceste dezbateri să se facă în plenul Parlamentului, cu invitarea tuturor responsabililor pe care i-am anunțat.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Bineînțeles, toți deputații au dreptul să participe și la audierile organizate în cadrul comisiei. deci ușile sînt deschise pentru toți.

Bine. Voi supune votului propunerile formulate. Deci prima propunere privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.29. Cine este pentru. Constat număr insuficient de voturi.

A doua propunere: privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.2851. Cine este pentru? Număr insuficient.

Următoarea propunere, privind...

Doamnă Domentî,

Eu le iau conform cererii pe care dumneavoastră ați depus-o. Eu am crezut că dumneavoastră ați considerat de cuviință să vă referiți doar la unele din ele, fiindcă pentru o luare de cuvînt vă referiți la cererea pe care ați depus-o, conform Regulamentului.

Doamna Domentî.

Doamna Oxana Domentî:

Anterior, ați prezentat... ne-ați oferit cîte un minut pentru prezentarea fiecărui proiect de lege. Sînt mai multe aici incluse și am început doar într-o altă ordine consecutivă. Dați-mi voie să prezint fiecare proiect.

Domnul Igor Corman:

Doamnă Domentî,

Deci eu vă reamintesc că... Deci dacă citiți în Regulament, pentru cerere se acordă un minut.

Doamna Oxana Domentî:

Nu pentru fiecare proiect?

Domnul Igor Corman:

Pentru cerere. Și dumneavoastră, dacă includeți mai multe proiecte într-o cerere...

Doamna Oxana Domentî:

Domnule Preşedinte,

Este doar o formalitate, o să ne regroupăm, o să semnăm câte 5, oricum o să aveţi pe masă mai multe cereri, așa că trebuie să ne oferiți câte un minut la fiecare proiect să îl prezentăm.

Domnul Igor Corman:

Nu sînt formalități, sînt reguli stabilite în Regulament, pe care eu trebuie să le respect ca Preşedinte de şedință. Eu vă rog, acum, dacă dumneavoastră deci... Vă mai acord un minut, ca să vă referiți la celelalte. Bine?

Doamnă Domentî,

Vă rog.

Doamna Oxana Domentî:

Eu am nevoie mai mult decît un minut. Dacă e nevoie, noi putem să luăm o pauză, să regroupăm aceste cereri, să le adresăm dumneavoastră astfel... (*Rumoare în sală.*)

Deci următorul proiect pe care vreau să îl propun, stimați colegi, în ordinea de zi este proiectul nr.3187 din 26 decembrie 2012 cu privire la completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică. Este vorba de un proiect care vine cu anumite ajustări la mecanismul de formare a prețurilor la medicamente. Este un mecanism preluat din experiența mai multor țări, atunci cînd adaosul comercial la medicamente se stabilește în funcție de prețul acestuia.

Sîntem siguri că este un proiect foarte necesar acum, cînd avem o majorare esențială de prețuri a medicamentelor. Și avem toate argumentele că acest proiect de lege va duce la reducerea prețurilor medicamentelor.

Rugăm să susțineți acest proiect.

Domnul Igor Corman:

Acum ați finalizat da, cu... Mai aveți un proiect? Le prezentați pe toate care sînt în cerere. Și după aceasta le voi supune votului.

Doamna Oxana Domentî:

Ele sînt toate diferite, domnule Preşedinte. Poate unii colegi doresc să susțină un proiect, alții – alt proiect. De ce să le votăm...

Domnul Igor Corman:

Eu le supun votului separat, dar dumneavoastră prezentați-le pe toate, fiindcă ele sînt într-o cerere formulate.

Doamna Oxana Domentî:

Bine.

Domnul Igor Corman:

Doamnă Domentii,

Vă rog.

Doamna Oxana Domentii:

Următorul proiect de lege pe care vreau să îl propun este proiectul de Lege nr.29 din 3 februarie 2014 Legea cu privire la completarea fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală în 2014.

Onorat Parlament,

Începînd cu acest an, cetățenii noștri plătesc cu 25% mai mult pentru polița de asigurare medicală, iar salariații și angajatorii – cu 15% mai mult.

Și statul, și bugetul erau obligați să transfere bani mai mulți în raport cu anul trecut în fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală, dar, cu regret, în luna ianuarie, bugetul de stat nu a transferat nici un bănuț în acest fond de asigurări medicale, astfel încît serviciile medicale sînt finanțate doar din contul cetățenilor și al salariaților.

Totodată, noi sîntem siguri că, teoretic, există toate premisele pentru ca acești bani să fie transferați în bugetul CNA. Și să fie posibil... de dezvoltat pachetul de servicii medicale și de majorat salariile medicilor, al căror venit este afectat, inclusiv de devalorizarea leului moldovenesc.

De aceea, propunem acest proiect de Lege, care vine cu anumite măsuri în acest sens, cu nr.29.

Următorul proiect, pe care vreau să îl propun, este proiectul de Lege nr.2851 din 29 noiembrie 2012. Este un proiect de lege care vine cu scutiri față de datoriile pe care le-au... față de fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală unor categorii de populație, inclusiv acei care sînt implicați în sectorul agrar. Este proiectul de Lege nr.2851.

Următorul proiect de Lege este nr.3106 din 19 decembrie 2012 cu privire la completarea și modificarea Legii cu privire la ocrotirea sănătății. Este un proiect de lege care reglementează relațiile dintre instituțiile medico-sanitare publice și instituțiile private care acționează în incinta acestora și, în ultimul rînd, au substituit mai multe servicii publice.

La fel, cunoașteți, stimați colegi, că mai multe spații publice strategice ale instituțiilor medico-sanitare publice sînt transmise în gestiune privată pe o perioadă de aproape... pe o perioadă de 49 de ani, ceea ce înseamnă nu altceva decît o privatizare ascunsă.

Și eu insist ca acest proiect de lege să îl discutăm aici, în ordinea de zi. Noi nu avem posibilitate să discutăm acest proiect în Comisia de specialitate. Bănuiesc, sînt persoane interesate în comisie, inclusiv care au rude de gradul întîi care au luat în chirie spații pe 49 de ani. De aceea, rog insistent să discutăm acest proiect. Este unul foarte important.

Următorul lucru pe care vreau să îl propun este invitarea ministrului sănătății Andrei Usatîi în plenul Parlamentului. Doresc ca acesta să ne prezinte cum a executat Ministerul Sănătății Hotărîrea Parlamentului nr.27 din 1 martie 2013.

Vă amintiți, stimați colegi, acum un an, aici, în Parlament, am aprobat cu dumneavoastră o hotărîre, în urma unor mai multe acțiuni unipersonale, luate de ministrul sănătății, cu privire la lichidarea și optimizarea unor instituții medicale și a unor servicii publice.

Prin hotărîrea de Guvern menționată, am stopat aceste acțiuni, invitînd ministrul sănătății să ne prezinte o strategie de modernizare și dezvoltare a sistemului de sănătate.

A trecut deja un an de zile. Aceste acțiuni nu au fost stopate.

Mai mult, mai multe servicii publice au fost lichidate, ele sînt privatizate, ele sînt transmise în gestiune privată. Mai multe active publice sînt transmise în gestiune privată.

Noi invităm ministrul sănătății să ne dea explicație cu privire la această situație și rog să fie pusă la vot.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Eu vă amintesc încă o dată. Deci pentru o cerere se acordă, conform Regulamentului, un minut. Așa că vedeți cum formulați cererile.

Și acum voi supune votului propunerile formulate.

Prima, privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.29. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

A doua. Includerea proiectului cu nr.2851. Cine este pentru? Număr insuficient.

A treia propunere, privind includerea proiectului nr.3106. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

A patra propunere, privind includerea proiectului cu nr.3187. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Propunerea privind audierea Guvernatorului Băncii Naționale. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Și ultima propunere, privind audierea ministrului sănătății. Cine este pentru rog să voteze. Număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații Mocan, Gorilă, Anghel, Zagorodnîi și Bannicov, privind proiectele cu nr.50, nr.51 și nr.52.

Domnule Mocan,

Vă rog.

Domnul Mihail Mocan:

Уважаемый господин Председатель, Уважаемый Парламент!

В марте прошлого года фракцией Партии коммунистов Республики Молдова зарегистрировано три запроса о слушании Генерального прокурора со следующими вопросами.

Первый. Исполнение постановления Парламента номер 71 от 5 апреля 2011 года о незаконной продаже вооружения национальной армии.

Второе. Исполнение постановления Парламента номер 198 от 13 октября 2011 года о фальсификации закона по лицензированию казино, сфальсифицированного депутатом Ионицэ.

Третье. Исполнение постановления Парламента номер 3 от 15 февраля 2013 года о знаменитом деле «Pădurea Domnească», в котором участвовали высокопоставленные чиновники судебной системе, Генпрокуратуры и другие лица, что привело к смерти одного из участников этой «царской охоты», а также слушание генерального прокурора по делу Сандулаки о краже 400 тысяч евро из госбюджета.

Domnul Igor Corman:

Domnule Mocan,

Timpul, da. Vă rog, continuați.

Domnul Mihail Mocan:

Да. В этом контексте настаиваем, чтобы генпрокурор наконец-то пришел в Парламент и дал ответы на вопросы интересующие, не только нас, но и все сообщество.

Я акцентирую ваше внимание, что эти запросы о слушании генпрокурора выдвигаются нами уже больше года и остаются почему-то без внимания вашего парламентского большинства.

Прошу поставить на голосование данный вопрос.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Deci prima propunere, formulată în cererea respectivă, este privind organizarea unor audieri în baza adresării Frațiunii PCRM cu nr.50. Cine este pentru rog să voteze. Constat număr insuficient de voturi.

A doua propunere din cerere este ca să fie efectuate audierile Procuraturii Generale în baza adresării cu nr.51 a fracțiunii. Cine este pentru rog să voteze. Număr insuficient de voturi.

Și a treia, care se referă la adresarea cu nr.52 a fracțiunii. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații Muntean, Reidman, Mușuc, Vlah, Bannicov și Anghel, privind includerea în ordinea de zi a proiectului nr.90.

Domnul Reidman? Nu. Cine?

Domnul Muntean.

Domnul Iurie Muntean:

Da, mulțumesc.

Stimați colegi,

Vă aduc la cunoștință că în fața Parlamentului protestează un colectiv de muncă deja de mai mult de 4 luni, care solicită audieri cu domnul Președinte al Parlamentului Igor Corman referitor la demonopolizarea pieței, comercializării și exportului deșeurilor de metale feroase și neferoase, fapt care vizează, nemijlocit,

Societatea pe Acțiuni „Metalferos” care deține monopolul astăzi, care, la rândul său, este folosită drept un instrument de către binecunoscutul Vladimir Plahotniuc întru delapidarea anuală a circa 700 milioane de lei din bugetul public național, fapt depistat în anul 2013 de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Drept urmare a acestei depistări, cunoaștem că conducătorul respectivei instituții a fost chiar și arestat.

De menționat că în Parlament sînt înregistrate deja în luna iunie 2010 proiectele domnilor Ghimpu și Furdui, aprobate în lectura întâi în luna iulie 2011 și comasate pentru lectura a doua, dar, pînă în prezent, așa și nu au fost examinate respectivele proiecte.

De aceea, PCRМ vine cu un proiect de îmbunătățire și solicităm să revenim la acest subiect pentru a soluționa situația de conflict.

Deci propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr.90 din 4 martie 2014 pentru modificarea și completarea Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, al cărui scop fiind demonopolizarea, transparentizarea și legalizarea procesului de licențiere a comercializării și a exportului deșeurilor de metale feroase și neferoase pentru stabilirea condițiilor de bază de licențiere a acestui gen de activitate și, în sfîrșit, să punem punct în jocurile acestea rușinoase ale lui Plahotniuc pe piața deșeurilor de metale și feroase, și neferoase, care permit să finanțeze în continuare Partidul Democrat și fărdelegile acestui partid.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Supun votului propunerea privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.90. Cine este pentru? Constat număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații Mironic, Morcov, Balmoș, Popa și Barbulat, privind proiectele cu nr.128 și nr.147.

Dorește cineva să ia cuvîntul?

Cine dintre deputați?

Doamnă Mironic,

Vă rog.

Doamna Alla Mironic:

Da. Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr.128 din 21 martie 2013 care prevede stoparea procesului de optimizare în sistemul de învățămînt, revizuirea formulei de finanțare, revizuirea normativelor privind numărul de elevi în clase, respectarea principiilor autonomiei locale și restabilirea atribuțiilor primăriilor în gestionarea instituțiilor de învățămînt din teritoriu.

Cerem insistent prezența imediată al doamnei ministru al educației Maia Sandu și desfășurarea audierilor parlamentare deschise la subiectul...

Domnul Igor Corman:

Doamnă Mironic,
Vă rog să finalizați.

Doamna Alla Mironic:

...deschise la subiectul optimizării școlilor, eșecul sesiunii bacului 2013.

Eu am două proiecte. Eu vă rog aparte să votăm.

Domnul Igor Corman:

Doamnă Mironic,

Dați-mi voie eu să supun votului propunerile dumneavoastră. Și eu acum v-am rugat să le prezentați pe ambele, fiindcă le-ați depus într-o cerere. (*Rumoare în sală.*)

A doua propunere.

Doamna Alla Mironic:

Da. Propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege nr.147 din 3 aprilie 2013 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, Legea cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație (Legea cu privire la veterani, Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni) care prevede asigurarea unor măsuri... (*Rîsete.*)

Domnul Igor Corman:

Doamnă Mironic,

Am înțeles, sînt două proiecte, le-ați dat și numărul, deja de două ori v-am acordat timpul.

Doamna Mironic.

Vă rog mai conectați o dată microfonul.

Doamna Alla Mironic:

Я, прежде всего, прошу, чтобы хорошо работала наша связь, потому что в прошлом здании Парламента я всегда умела донести до сведения и депутатов Парламента, и граждан ту законодательную инициативу, которая сегодня очень важна для наших ветеранов Великой Отечественной войны, – я до конца не могу прочитать и сообщить содержание этой инициативы.

Domnul Igor Corman:

Doamnă Mironic,

Dacă o să faceți o conferință de presă, o să aveți tot timpul cît doriți dumneavoastră, o oră, ca să aduceți la cunoștința cetățenilor toate inițiativele, dar aici avem Regulament.

Deci, stimați colegi, eu supun votului propunerile formulate. Am acordat deci trei minute în loc de una. Eu v-am rugat pe toți să vă disciplinați, deci pentru fiecare cerere, regulamentar, un minut.

Supun votului propunerile. Deci prima este privind includerea în ordinea de zi a proiectului de Lege cu nr.128. Cine este pentru rog să voteze. Constat număr insuficient de voturi.

Și a doua propunere, cu referire la proiectul cu nr.147. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, depusă de deputații Petrenco, Anghel, Todua și încă o semnătură care este greu de descifrat. Deci dacă cineva dintre colegi doresc să vorbească pe marginea proiectului cu nr.64. Dorește cineva?

Domnule Petrenco,
Vă rog.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Am dori să vă aducem la cunoștință, să vă aducem aminte că, anul trecut, Parlamentul Republicii Moldova, noi cu toții am adoptat unanim o Declarație cu privire la situația din regiunea transnistreană, prin care noi am chemat toate părțile să se abțină de la acțiuni unilaterale și de la acțiunile care destabilizează situația în regiune.

Ceea ce s-a întâmplat pe data de 23 decembrie, acele modificări operate în politica bugetar-fiscală, care au divizat spațiul vamal și economic unic al Republicii Moldova, de fapt, reprezintă niște acțiuni unilaterale din partea Chișinăului, care destabilizează situația.

Noi deja a treia săptămână la rând solicităm includerea în ordinea de zi a proiectului nr.64 și organizarea audierilor cu participarea domnului Carpov, cu participarea domnului Leancă, ca să aflăm, totuși, cine a ieșit cu această inițiativă și a operat aceste modificări? Și cine dorește destabilizarea situației în regiunea transnistreană?

A treia săptămână la rând, nu acceptați includerea în ordinea de zi a acestui proiect. Noi solicităm și de data aceasta. Apropo, am auzit promisiuni din partea domnului Carpov că Guvernul va veni în Parlament cu inițiativa respectivă, pînă în ziua de azi nu a intrat în Parlament nici un proiect de lege din partea Guvernului, ca să normalizeze situația cu activitatea agenților economici din regiunea transnistreană.

Noi solicităm includerea în ordinea de zi a audierilor cu participarea domnului Carpov și a domnului ...

Domnul Igor Corman:

Președintele comisiei.

Domnule Ioniță,

Vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,

Doar vreau să informez plenul Parlamentului că, oficial, am primit de la domnul Carpov scrisoare și ați primit-o și dumneavoastră, prin care sîntem informați că Guvernul acum, în regim prioritar, pregătește un proiect de lege care să rezolve problema anunțată de colegul meu.

Domnul Igor Corman:

Supun votului propunerea privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.64. Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Următoarea cerere, a deputaților Vrenea, Mîndru, Reșetnicov, Garizan și Bondari, cu referire la proiectul nr.216.

Domnul Mîndru.

Domnul Victor Mîndru:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Într-adevăr, propunem să fie inclus în ordinea de zi proiectul nr.216, proiect care a fost înregistrat încă anul trecut, la 23 mai. Acest proiect prevede ca, în cazul în care colaboratorului Poliției nu i se acordă spațiu locativ în termenul stabilit și în condițiile prevăzute de legislație, el are dreptul la compensarea cheltuielilor pentru închirierea unei locuințe provizorii.

Și a doua propunere, domnule Președinte. Noi invităm ministrul de interne să ne dea explicații: cum decurge reforma în cadrul ministerului? Câți colaboratori neconvenabili lui mai are de gînd să îi disponibilizeze, ascunzîndu-se după lozinca restructurării? Și ce măsuri se întreprind pentru a ameliora situația criminogenă din...

Domnul Igor Corman:

Supun votului propunerea privind includerea în ordinea de zi a proiectului cu nr.216. Cine este pentru rog să voteze. Număr insuficient de voturi.

Următoarea solicitare, din partea unei fracțiuni parlamentare, cu referire la proiectul cu nr.21 din ordinea de zi, din proiectul ordinii de zi.

Domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da. Noi propunem retragerea de pe ordinea de zi a proiectului nr.21 din 24.01.2014, nr.3 din ordinea de zi, avînd în vedere că avem nevoie de consultații suplimentare.

Domnul Igor Corman:

Domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

De asemenea, acest proiect de lege nu are coraportul comisiei domnului Lucinschi și, la fel, ar fi un motiv pentru retragerea de astăzi de pe ordinea de zi.

Domnul Igor Corman:

Deci supun votului propunerea privind retragerea din ordinea de zi a proiectului cu nr.21. Cine este pentru? Majoritatea voturilor. Propunerea este acceptată.

Și încă o cerere.

Doamnă Palihovici,

Vă rog.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Ieri am informat Biroul și astăzi, pentru a exclude din ordinea de zi, trebuie să decidem aici, în ședința de plen, fiindcă a fost votat la ședința precedentă includerea în ordinea de zi a audierilor parlamentare privind derularea negocierilor asupra Agendei de asociere.

Din motive tehnice, deoarece ministrul nu este pe loc și câțiva viceministri care trebuie să vină la aceste audieri, propun transferarea pentru săptămîna viitoare. Nu anulăm, nu ... o transferăm pentru săptămîna viitoare. Eu cred că ar trebui ministrul să fie.

Domnul Igor Corman:

Supun votului această propunere privind retragerea din ordinea de zi de mîine a subiectului care vizează audierile parlamentare privind negocierile asupra Agendei de asociere și transferarea pentru săptămîna viitoare. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea voturilor. Propunerea este acceptată.

Și, acum, stimați colegi... acestea au fost toate cererile. (*Rumoare în sală.*)
Procedură?

Domnul Reșetnicov.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cîteva minute în urmă, am propus, din partea Frațiunii, audierea raportului anual al directorului SIS, așa cum prevede legislația. Nu știu din ce considerente, domnule Președinte, dumneavoastră ați oferit cuvîntul președintelui Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică domnul Stoianoglo. Și pentru precizare, și ca să rămîină fixat în stenogramă, domnul Stoianoglo a spus că nu este prevăzută modalitatea cum se prezintă acest raport anual.

Nu cred că dumnealui a făcut intenționat sau, poate, a uitat prevederile articolului 20 din Legea cu privire la Serviciul de Informații și Securitate și pentru a fi corect, obiectiv și a-l corecta pe domnul președinte al comisiei Stoianoglo, îmi permit să citesc alineatul (2) al articolului 20 din Legea cu privire la Serviciul de Informații și Securitate, care prevede că, domnule Stoianoglo, atenție: Serviciul prezintă anual și, în caz de necesitate, la cerere Parlamentului în ședința plenară.

Deci legea prevede obligatoriu. Și patru ani la rând nu respectați prezentarea în ședința plenară, nu a comisiei, nu a conducerii Parlamentului, raportul anual al directorului SIS. Respectiv, se încalcă prevederile legale.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule Reșetnicov,

Dacă nu știți de ce i-am oferit cuvîntul domnului președinte Stoianoglo, am să vă spun, ca să știți, de aceea fiindcă el este președintele comisiei responsabile pentru subiectul pe care dumneavoastră l-ați abordat. Și am văzut că și dumneavoastră ați făcut referință tot la această comisie și la dumnealui.

Deci, stimați colegi, dacă e de procedură, de procedură să fie, altfel eu am să închei dezbaterile.

Doamnă Fusu,

De procedură, da?

Doamna Corina Fusu:

Prima întrebare. De 3 săptămîni, Parlamentul Republicii Moldova se chinuie să ia o decizie cu privire la crearea unor condiții adecvate pentru jurnaliști, aici, în Sala Parlamentului. Întrebarea este cum? Care este evoluția în această problemă?

Și tot de 3 săptămîni, Parlamentul Republicii Moldova se chinuie să adopte o Declarație cu privire la Ucraina. Considerăm că este o chestiune de extremă importanță. Frațiunea noastră propune ca Declarația să fie dezbătută, discutată, amendată prima pe ordinea de zi, și nu ultima laolaltă cu alte declarații ale deputaților.

Domnul Igor Corman:

Da. Cu referire la al doilea subiect, doamnă Fusu. Subiectul este în ordinea de zi. De acum cînd se examinează și care este ordinea, știți cum, aceasta de acum sînt așa, floricele.

Și să vă răspund la prima întrebare, doamnă Fusu. În timp ce unii deputați politizează acest subiect, sînt alții care caută soluții, în paralel. Deci vă aduc la cunoștință că subiectul a fost discutat ieri la Biroul permanent. După Biroul permanent, eu am invitat la o întîlnire reprezentanții surselor mass-media acreditate în Parlament. Am discutat. Este vorba de identificarea soluțiilor tehnice, care să satisfacă și sursele mass-media și să ne permită nouă, deputaților, să avem condiții adecvate, aici, în Sala de ședințe plenare. Deci după discuția de ieri urmează ca dumnealor să vină cu soluția tehnică, pe care ei trebuie să ne-o propună, care le convine lor.

De procedură, stimați colegi, dacă mai sînt? Strict de procedură.

Deci domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Eu vin cu o propunere la ordinea de zi. De a exclude din ordinea de zi proiectul de Lege nr.68, care vine să modifice articolul 177 și 178 din Codul electoral. Vreau să vă spun că legea sau prevederile ei sînt clare, cine și cum poate organiza referendumuri. Și de aceea de exclus.

Și mai bine de venit cu un proiect de hotărîre de interpretare, dacă unii nu înțeleg legea. Dar astăzi adoptăm o lege, ca să legiferăm ceea ce a fost ieri ar fi o mare prostie. Și vă rog, domnilor juriști din Parlament și domnule Candu ca vicepreședinte al Parlamentului care ieșiți în conducere, analizați foarte bine și partea juridică, și politică a acestei probleme și nu veniți cu înrăutățirea situației.

Vă rog să excludeți proiectul nr.68 din ordinea de zi. Și mai bine un proiect de hotărîre cu privire la interpretare.

Mersi.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Deci propunerile de modificare a ordinii de zi se fac conform regulamentului, în formă scrisă. Și aceste propuneri pot să parvină ori din partea Frațiunilor parlamentare, ori din partea comisiilor permanente sau de la un grup de 5 deputați. Deci alte cereri eu nu mai am, pe toate le-am propus atenției corpului de deputați.

De procedură, domnule Petrenco?

Domnul Petrenco.

Domnul Grigore Petrenco:

Da. Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Domnule Președinte al ședinței,

La noi la Frațiune a parvenit o scrisoare adresată conducerii Parlamentului din partea unui oarecare Victor Țărnă, directorul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, în care el spune că un șir de deputați nu se supun controlului antiterorist, obligatoriu pentru accesul în sediul Parlamentului. Și solicită întreprinderea măsurilor împotriva acestor deputați. Noi solicităm explicații cine este acest Țărnă, și de ce deputații sînt suspecțați de terorism, și de ce trebuie să treacă acest control antiterorist.

Domnule Corman,

Răspundeți la această întrebare. Și unde treceți dumneavoastră controlul?

Domnul Igor Corman:

Domnule Petrenco,

Subiectul pe care dumneavoastră acum l-ați abordat, de asemenea a fost discutat la ședința de ieri a Biroului permanent și grupul parlamentar PCRM are suficienți reprezentați la Biroul permanent. Eu credeam că dumneavoastră comunicați, așa, după ședințele Biroului. Subiectul a fost discutat și nu mai

necesită să fie discutat încă o dată. Există Regulament, există condiții pentru toți deputații și dacă pe unii nu îi deranjează... Nu înțeleg eu personal, dacă pe mine mă întrebați, de ce pe alții ar trebui să îi deranjeze. Deci noi toți sîntem interesați să fie ordine, să fie disciplină. Și eu chem toți deputații să respecte prevederile regulamentelor votate, adoptate. (*Rumoare în sală.*)

Domnilor deputați,

Eu vă amintesc, de procedură aveți dreptul, conform Regulamentului, să interveniți în cazul în care considerați că la moment se încalcă procedurile stabilite în Regulament. Alte subiecte pe care dumneavoastră încercați acum să le abordați nu fac parte din această categorie.

Deci eu acum sînt pe punctul, după ce am discutat toate propunerile înaintate regulamentar, ca să supun votului per ansamblu ordinea de zi a ședințelor plenare. (*Rumoare în sală.*)

Să nu vă fie cu supărare, stimați colegi, dar în cazul în care dumneavoastră nu o să vă referiți strict la procedura în care sîntem acum, atunci eu voi fi nevoit să deconectez microfonul. Deci cine are întrebări strict de procedură?

Domnule Brega,

Vă rog.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc. Eu, într-adevăr, mă refer de procedură.

Domnule Corman,

Ați menționat că ceea ce se referă la ordinea de zi trebuie neapărat în scris. Da? Cu semnătura ceea...

Domnul Igor Corman:

Domnule Brega,

Nu eu am menționat. Eu vă rog să citiți Regulamentul Parlamentului, acolo totul scrie. Și este păcat că în fiecare ședință trebuie eu să vă fac lecții de Regulamentul Parlamentului, pe care noi toți trebuie să îl respectăm. Dacă aveți strict la procedură, vă rog, domnule Brega, să o faceți.

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

De procedură. Domnul Ghimpu s-a referit de a exclude din ordinea de zi proiectul nr.68.

Domnul Igor Corman:

Eu am explicat, domnule Brega. Îmi pare rău.

Deci de procedură, dacă mai are cineva?

Domnul Bolbocean.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu cred că este de procedură.

Stimați colegi deputați,

Vreau să aduc astăzi, 6 martie, să aduc la cunoștința plenului Parlamentului că îmi retrag calitatea de membru din Fracțiunea Partidului Democrat și al Partidului Democrat. *(Aplauze în sală.)*

Stimați colegi,

Eu nu înțeleg de unde vine acest iz de bucurie, luînd în considerare situația în care se află astăzi Republica Moldova.

Din stimă și respect față de colegii din teritoriu, fără mari declarații, temporar.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

De procedură dacă mai sînt? Nu văd de procedură. *(Rumoare în sală.)*

Domnule Saharneau,

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Saharneau:

Domnule Președinte,

Mama ei de procedură, într-adevăr, stau cu mîna întinsă de atîta vreme.

Eu mă refer la ultimul punct din suplimentul la ordinea de zi, nr.4, este proiectul de Hotărîre pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova în legătură cu evoluția situației din Ucraina.

Eu propun ca aici să fie invitat și domnul Pocaznoi, președintele CCA, pentru ca să ne dea un raport în legătură cu valul de propagandă de incitare la ură și separatism declanșat la posturile de televiziune și de radio din Federația Rusă, retransmise pe teritoriul Republicii Moldova, ca să fie într-un ansamblu și să luăm o declarație... să avem o declarație complexă la acest subiect, fiindcă ne roagă și alegătorii foarte mult ca să luăm atitudine referitor la acest aspect.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Deci cu procedura am finalizat?

Domnul Butmalai.

Domnul Ion Butmalai:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Ceea ce ține de ordinea de zi. De procedură. Astăzi este ziua de joi, eu am două întrebări foarte serioase către, prima, Ministerul Mediului, domnul Șalaru. Vreau să îl invit pentru joia viitoare...

Domnul Igor Corman:

Stimate colegi,

Deci avem ora întrebărilor imediat cînd se încheie ședința și cînd sînt dezbătute proiecte introduse pe ordinea de zi. Deci este aceeași regulă, conform Regulamentului, Ora întrebărilor, la sfîrșitul ședinței.

Deci, domnilor deputați...
Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Господин Председатель,

Оставим в стороне регламентарные требования относительно контроля прохода в Парламент, оставим в стороне. Но я убедительно прошу вас от имени нашей фракции указать господину Цэрнэ, что он не может просить мер в отношении депутатов, он может только информировать. Вот это вот надо засунуть ему за ремень с его просьбами принять меры по недопущению.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Deci toate subiectele pe care dumneavoastră le abordați, le-ați abordat, eu vă spun că ele nu fac parte din categoria subiectelor pe care aveți dreptul, conform Regulamentului, să le abordați după procedură. Deci am încheiat aici. (*Rumoare în sală.*) Este timp pentru toate întrebările. Fiecare subiect, stimați colegi, la timpul său.

Acum voi supune votului per ansamblu proiectul ordinii de zi. Cine este pentru rog să voteze. Cu majoritatea voturilor, ordinea de zi a fost aprobată.

Și acum, vom trece la dezbaterea primului proiect inclus în ordinea de zi, cu nr.16, privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale, pentru lectura a doua.

Domnule Ioniță.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.16 prin care se prevede declararea de utilitate publică a unor drumuri de interes național.

Comisia, pe parcursul examinării, a acceptat propunerea colegului nostru domnul Reidman pentru a schimba în... da, domnule Reidman, în lege cuvintele „centre raionale, sate și comune” în „localități” și, prin redactarea acestei sintagme, comisia propune aprobarea acestui proiect în lectura a doua și în lectură finală.

Sper că și opoziția va vota, ținând cont că s-a ținut de... comisia a acceptat toate propunerile opoziției. (*Rumoare în sală.*)

Acesta e tot raportul. Raportul nu este mare. Este un proiect de lege, practic, de ordin tehnic, declarat de utilitate publică și domnul Reidman a venit cu o propunere prin care să înlocuim două, trei sintagme prin noțiunea de „localități”.

Acesta este tot raportul. Nu este un raport mare, deoarece este o lege care doar constată un fapt deja împlinit.

Domnul Igor Corman:

Întrebări pentru comisie?

Domnul Butmalai?

Domnul Ion Butmalai:

Eu, domnule Președinte, îmi cer scuze, dar comportamentul dumneavoastră, nici nu ați vrut să ascultați de procedură la ordinea de zi, domnule Președinte.

Mie îmi pare foarte rău, pentru că dumneavoastră, în timpul ședinței, vă purtați foarte obraznic și vreau la sfârșitul ședinței să mă înscrieți cu o declarație. Ajunge bătaia asta de joc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnule Butmalai,

Vă rog să vă înscrieți cu declarația, dar respectarea Regulamentului nu înseamnă bătaie de joc.

Bătaie de joc înseamnă atunci când, conștient, încălcați Regulamentul și încă aveți pretenții.

Deci întrebări pentru comisie, dacă sînt?

Nu sînt întrebări pentru comisie.

Mulțumesc, domnule Ioniță.

Domnule Ioniță,

Este, este o întrebare.

Deci, domnul Godea,

Vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu credeam că aparatajul funcționează, dar nu știu ce se mai întîmplă.

Domnule Ioniță,

Eu am două întrebări de concretizare, pînă la urmă. Suprafața terenurilor care urmează a fi expropriate în interes public și suma finală și dacă acești bani sînt rezervați deja pentru a nu avea probleme cum avem la tronsonul Cahul – Giurgiulești, unde sînt mai multe cazuri nerezolvate încă cu proprietarii de terenuri.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Chiar dacă sîntem în lectura a doua, oricum, voi răspunde la această întrebare, deoarece legea prezintă un interes sporit public.

Suma la toate achizițiile de teren sînt în devizul de cheltuieli ale proiectului de drumuri. Deci sumele sînt alocate.

Cît privește suprafața, nu vă pot răspunde. În schimb, în nota informativă este suma proiectelor pentru fiecare drum în parte.

Dumneavoastră îl aveți în raport încă în primă lectură. Pot să citesc, dacă este nevoie, deci sînt toate sumele.

Și încă o notă foarte importantă. Absolut pe fiecare porțiune de drum există acord fie între autoritățile locale, fie între posesorii de terenuri. Deci nu avem nici o situație prin care nu există disponibilitatea cuiva ca să aibă loc tranzacția.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Godea.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Cel puțin așa am fost informați de autori.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu am pus ambele întrebări.

Ideea era de concretizare pentru lectura a doua, dacă nu s-au modificat lucrurile. Deci aceasta era.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Deci noi nu avem suma, prețul terenului. Avem prețul proiectului de restabilire a drumului în care este inclus și prețul terenului, inclusiv suprafața.

Domnul Igor Corman:

Domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Da, mulțumesc.

În discuție, în prima lectură a acestui proiect de lege, eu am venit cu o propunere ce se referea la excluderea din articolul 2 a sintagmei „următoarelor centre raionale”, argumentând că noi nu avem așa unități administrativ-teritoriale ca centre raionale.

Nu am prezentat amendamentul în scris, dar credeam că comisia va ține cont de stenogramă și eu am venit atunci cu propunerea ca această sintagmă să fie redactată în felul următor: privind situația în extravilanul unităților administrativ-teritoriale amplasate de-a lungul drumului.

Adică, următoarele centre raionale, sate și comune să fie excluse doar prin noțiunea de „unitățile administrativ-teritoriale” și nu știu de ce.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Comisia, da, nu ați prezentat amendamentul. A prezentat în plenul... în ședința comisiei domnul coleg Reidman aproximativ ceea ce dumneavoastră ați spus. El a sugerat: în loc de noțiunea „centre raionale, sate și comune” să folosim noțiunea „localități”.

Și așa cel puțin comisia. Nu cred că este o problemă.

Domnul Igor Corman:

Alte întrebări nu sînt, da?

Mulțumesc, domnule Ioniță.

Deci, în condițiile raportului comisiei, voi supune votului adoptarea, în lectura a doua a proiectului cu nr.16.

Cine este pentru rog să voteze.
Rog numărători să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

sectorul nr.1 – 28.
sectorul nr.2 – 42.

Domnul Igor Corman:

Domnul Deliu...

Domnul Tudor Deliu:

– 20. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Cu 90 de voturi, proiectul de Lege cu nr.16 a fost adoptat în lectura a doua.

Și acum, domnilor deputați, voi propune dezbaterilor proiectul de Lege cu nr.68 privind modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997.

Proiectul a fost înregistrat de un grup de deputați.

Prezintă proiectul domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vă propun proiectul de Lege nr.68, care se referă la modificarea a trei articole din Codul electoral.

În redacția în vigoare a articolelor 177 și 178 din Codul electoral se conțin un șir de reglementări care vizează că referendumului local pot fi supuse problemele care au o importanță deosebită pentru localitatea respectivă și care țin doar de competența autorităților administrației publice locale.

Proiectul propus vine să concretizeze, printr-o prevedere expresă, că autoritățile publice locale vor putea supune referendumului local doar chestiunile care țin de atribuțiile sale consfințite prin Legea privind administrația publică locală și nicidecum alte subiecte improvizate sau care țin de competența altor autorități.

În primul rând, proiectul de lege concretizează că referendumului local vor putea fi supuse subiectele care au o importanță deosebită pentru localitatea respectivă și care țin de competența autorităților administrației publice.

În plan secund, proiectul prevede că referendumului local nu se pot referi la problemele de interes național care țin de competența Parlamentului sau Guvernului conform atribuțiilor stabilite de Constituție și lege.

În același timp, subiectele supuse referendumului local nu vor putea ține de politica internă și externă a statului.

De asemenea, se vine cu o modificare în articolul 177 și se introduce un alineat nou, (1¹), care se referă la formularea textului întrebării și se specifică textul

întrebării supuse referendumului local, se redactează în manieră neutră, fără ambiguități sau sugerarea răspunsului.

Nu se admit întrebări care se exclud reciproc.

Anume prin acest proiect de lege autorii vin să aducă o mai bună claritate în ceea ce privește problemele care pot fi supuse referendumului local.

Este un proiect, părerea noastră, foarte simplu și, de aceea, propun susținerea lui pentru primă lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Deliu,

Nu o să fiu de acord cu dumneavoastră că este un proiect de natură tehnică.

Din punctul nostru de vedere, al liberalilor, al deputaților Frațiunii Partidului Liberal, este un proiect care vine să legitimeze ceea ce s-a întâmplat în Găgăuzia, acele referendumuri ilegale și o să vă spun de ce.

Din punctul nostru de vedere, capitolul ce ține de referendumurile locale din Codul electoral este extrem de explicit.

Articolul 175... articolul 177, pe care vreți să îl împodobiți, nu schimbă deloc lucrurile.

Or, dumneavoastră știți foarte exact că legea nu are caracter retroactiv.

Să încercăm să judecăm clar și limpede. În situația în care majoritatea va vota acest proiect de lege înseamnă că tot ceea ce... stabilind anumite restricții, înseamnă că tot ceea ce s-a întâmplat în Găgăuzia s-a desfășurat în cadrul unor... în cadrul legii, da, și iar, doar de acest moment voi interziceți.

Respectiv, eu cred că este foarte și foarte periculos să faceți acest lucru. Pentru că acei din Găgăuzia vor spune întotdeauna: noi am adoptat și am votat, și am participat la acest referendum în baza legii vechi. Iată deja ați modificat-o, noi nu avem nici o problemă. Iar conținutul acestui referendum este foarte și foarte periculos și noi nu trebuie să ne dedăm la aceste încercări.

Noi nu știm care sînt intențiile dumneavoastră, probabil sînt pozitive, dar vor face un precedent foarte și foarte periculos și vor alimenta separatismul din Găgăuzia, legitimînd ceea ce au făcut ei acolo.

Domnul Tudor Deliu:

Eu așa și nu am înțeles întrebarea. Și o să încerc să mă expun asupra ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu pot să vă explic.

Domnule Deliu,

Dacă vreți întrebare, eu vă întreb ...

Domnul Tudor Deliu:

O să încerc să mă expun asupra celor relatate de dumneavoastră.

În primul rînd, nu noi, autorii acestui proiect, sau Parlamentul este acel care legiferăm sau nu legiferăm un referendum, domnule Munteanu. Aceasta este competența cu totul a altor autorități. Și asupra referendumului din Găgăuzia s-a expus instanța de judecată, care a constatat că el a fost ilegal.

Și noi nu venim în acest proiect, părerea dumneavoastră, să legiferăm o ilegalitate, ba, din contra, prin acest proiect noi venim cu unele clarități în ceea ce se referă la problemele ce nu pot fi supuse referendumului. Articolul 178, care se conține în Codul electoral încă din anul 1996, la momentul adoptării, specifică un șir de probleme. Noi venim doar cu încă concretizarea cîtorva probleme, care, cu părere de rău, astăzi unele autorități locale consideră că ele pot să le supună referendumului, chiar dacă nu țin de competențele lor.

Și anume prin aceste modificări noi, din contra, venim să înăsprim, să zic așa, posibilitățile autorităților locale de a organiza referendumuri în probleme ce nu țin de competența lor. Competențele stipulate, respectiv, în articolul 14 – pentru consiliul local, în articolul 29 – pentru primar, în articolul 43 – pentru consiliul raional, articolul 53 – pentru președintele raionului, stipulate în Legea privind administrația publică locală. Doar în aceste probleme autoritățile locale pot să se expună și nicidecum în problemele ce țin de competențele altor autorități.

Și încă o dată repet, acest proiect de lege vine să specifice sau să mai argumenteze încă o dată, chiar dacă aici, vă dau dreptate, domnule Munteanu, că, într-adevăr, în articolul 77, însăși prin primul alineat: referendumului local se supun problemele doar de interes local, care țin de competența autorităților, parcă e spus totul.

Moldovenii noștri, eu am zis-o și la comisie, sînt atît de inventivi că astăzi schimbă detaliile la „Mercedes” cu cele de la „Moskvici”, iată și aici am venit fix în aceeași situație.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Nu ați fost foarte exact, le schimbă pe acele de la „Moskvici” la „Mercedes” sau pe cele de la „Mercedes” la „Moskvici”? Aceasta contează foarte mult și ar trebui să ne explicați care este viziunea dumneavoastră în acest sens.

Domnul Tudor Deliu:

Pot să vă explic.

Domnul Valeriu Munteanu:

Acum legat de același subiect. Ați spus că acest referendum ... pentru că și în nota informativă se face trimitere la referendumul din Găgăuzia și acesta este, probabil laitmotivul pentru acest proiect de lege. Instanța de judecată l-a declarat

ilegal, dar, din păcate, aceasta a fost metoda de administrare și dorința unora, probabil, acest referendum, totuși, a avut loc în forma în care a avut loc sub toate ilegalitățile lui. Și dacă, astăzi, veți aproba această lege, voi veți acoperi ceea ce s-a întâmplat în Găgăuzia.

Și noi, liberalii, nu o să votăm nici în primă lectură, nici în a doua lectură. Și noi considerăm că legea, pînă la această etapă, este suficient de explicită și nu trebuie să deschidem cutia Pandorei și nu trebuie să dăm argumente suplimentare cuiva.

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Decizia vă aparține, domnule Munteanu.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Dodon.

Și următorul va fi domnul Reșetnicov.

Domnule Dodon,

Vă rog.

Domnul Igor Dodon:

Da. Eu vă mulțumesc.

De fapt, acest proiect nu vine împotriva referendumului din Găgăuzia. Pentru că în ceea ce ține de Găgăuzia situația mai mult sau mai puțin este clară, este legislația cu privire la statutul Găgăuziei, unde este indicat expres că ei au dreptul să desfășoare referendumuri. Eu cred că această inițiativă vine mai mult împotriva altor inițiative care acum sînt înregistrate masiv în diferite raioane.

Și aici întrebarea, domnule Deliu. La sigur dumneavoastră cunoașteți, dacă nu, vreau să vă aduc la cunoștință că, la această etapă, în majoritatea raioanelor deja sînt inițiative, sînt propuneri de a veni cu referendumuri locale. Mai mult ca atît, la modul practic, în 11 raioane ale Republicii Moldova, în afară de Găgăuzia, sînt deja înregistrate inițiative de desfășurare a referendumurilor locale.

Și acum prima întrebare pe care vreau să vă o adresez. Spuneți, vă rog, aceste inițiative, care sînt înregistrate deja perfect conform legislației în vigoare și care sînt depuse la autoritățile publice locale, după înregistrarea, după aprobarea acestei legi, pe care, probabil, majoritatea parlamentară o va aproba, ce facem cu ele? Înseamnă, oare, această modificare că dumneavoastră recunoașteți că cadrul legal, pînă la modificarea pe care o propuneți dumneavoastră, permite organizarea referendumurilor locale pe subiecte diferite, inclusiv subiectele înregistrate în 11 raioane? Aceasta este prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Vă răspund, domnule Dodon.

Deci dacă inițiativele înregistrate în raioanele despre care spuneți dumneavoastră se referă strict la competențele autorităților administrației publice locale care ies din prevederile legale, eu cred că ele pot avea loc aceste

referendumuri. Și dacă s-au respectat procedurile de organizare. Eu nu cunosc la inițiativa cui se declanșează aceste plebiscite? Că la 10% sau la 10 la sută din numărul de alegători sau din inițiativa primarului, sau din inițiativa consiliului? Fiindcă Codul electoral prevede trei subiecți cu dreptul de a iniția aceste referendumuri.

Și, repet încă o dată, dacă subiectele propuse sau problemele supuse referendumului nu contravin prevederilor legale, aceste plebiscite pot avea loc.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Dodon, vă rog.

Domnul Igor Dodon:

Domnule Deliu,

Nu ați răspuns la întrebare direct. Pentru că întrebarea, de fapt, era: de ce acum veniți tocmai după ce în diferite raioane s-au înregistrat masiv astfel de inițiative de referendumuri locale? De fapt, aceasta confirmă încă o dată că dumneavoastră ați conștientizat faptul că, la nivel legislativ, nu sînt careva interdicții pentru a desfășura referendumuri locale la subiecte similare, sau, cel puțin, un subiect similar care a fost și în Găgăuzia.

Și a doua întrebare pe care vreau să vă o adresez este o concretizare referitor la nota informativă, pe care dumneavoastră ați semnat-o împreună cu alți colegi din Parlament. Veniți cu practica unor state și aici dați zece de state membre din Uniunea Europeană și CSI. Spuneți, vă rog, dar care este practica Elveției, Belgiei, altor state din Uniunea Europeană referitor la desfășurarea referendumurilor locale pe subiecte de tot tipul, inclusiv subiecte politice interne, externe? Ați studiat acest subiect sau nu?

Domnul Tudor Deliu:

Deci ...

Domnul Igor Dodon:

Și, domnule Corman,

Vă rog să mă înscrieți cu o luare de cuvînt la acest proiect.

Domnul Tudor Deliu:

Așa. Domnule Dodon,

Deci în nota informativă noi am venit cu argumentele de rigoare în susținerea acestui proiect de lege. Noi nu am încercat să facem o studiere totală a procesului de organizare a referendumului în toate țările europene, chiar și nu cele din Europa, deoarece aceasta depinde și de organizarea statală. Și dacă e vorba de o federație, e cu totul altă legislatură, dacă e vorba de un stat unitar, e cu totul altceva.

De aceea, noi am venit cu cele zece argumente sau cu cele zece exemple din țările din Uniunea Europeană, ca să demonstrăm că ceea ce facem, ceea ce propunem noi coincide și cu legislația țărilor din Uniunea Europeană.

Domnul Igor Corman:

Întrebarea domnului Reșetnicov.

Următorul va fi domnul Anghel.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Citind proiectul pe care îl prezentați, am ajuns la concluzia că încercați, în calitate de... nereușit, în calitate de pompier, să stingeți focul, dar mai mult gaz aruncați în foc și veți aprinde mai mult situația din Republica Moldova, pentru că nu este nici un secret că veniți cu această... o încercare nereușită să interziceți referendumul după unele evenimente care au avut loc, în special, în Găgăuzia. Ori guvernarea poate să realizeze politica, inclusiv internă și externă, numai dacă are mandatul și susținerea poporului, iar referendumul este o modalitate democratică de a consulta și de a primi opinia cetățenilor.

Mai mult decât atât, proiectul pe care îl prezentați nu va fi realizabil, nu va fi pus în aplicare, pentru că, în special, contravine Constituției, pentru că dumneavoastră, propuneți interzicerea referendumului și numai pentru problemele care țin de competența autorităților publice locale.

Dar vă readuc la capitolul 8 din Constituția Republicii Moldova care spune că, din punct de vedere administrativ, Republica Moldova este organizată în sate, orașe, raioane și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Adică dumneavoastră nu puteți să neglijați statutul constituțional al Autonomiei Găgăuziei printr-o lege organică, pentru că există articolul 111 din Constituție care prevede competența unității teritoriale autonome Găgăuzia și nu puteți să o puneți în rînd cu alte localități.

Mai mult decât atât, alineatul (2) prevede că localităților din stînga Nistrului poate fi atribuită forma de autonomie. Adică refuzați la reintegrarea Republicii Moldova prin acest proiect? Întrebarea. Cum va fi realizat dreptul autorităților din autonomie și din stînga Nistrului?

Domnul Tudor Deliu:

Așa. În primul rînd, s-o începem cu afirmația dumneavoastră despre pompieri. Mi se pare că dumneavoastră demult ați aprins un foc și nicidecum nu găsiți mijloace ca să îl stingeți acum.

Și ceea ce... nu e articolul 108 din Constituție, dar e articolul 110, domnule Reidman, care se referă la organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, pe care l-ați citat actualmente. Dar să nu uităm că, într-adevăr... (*Rumoare în sală.*)

Cer scuze, domnule Reidman, scuzele mele. Domnul Reșetnicov. (*Rumoare în sală.*) Scuzele mele, domnule Reidman. Da. Domnul Reșetnicov. Așa. Și deci în articolul 110 se legiferează organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și ați citat expres că, din punct de vedere administrativ, teritoriul Republicii Moldova este împărțit în raioane, sate, orașe, unele orașe în condițiile legii, pot primi municipiu și, respectiv, unitatea teritorială administrativă

Găgăuzia.” Însă eu nu știu de ce dumneavoastră reduceți acest proiect doar la unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Noi nu ne referim în acest proiect la unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, ci la modalitatea de organizare a referendumurilor locale, stipulată în Codul electoral, într-un capitol aparte. Și nu trebuie aici să încercăm a arunca jărat în focul pe care nu îl puteți stinge, că se referă strict la Găgăuzia. Este o eroare, domnule Reșetnicov.

Domnul Igor Corman:

Domnul Anghel.

Următorul – domnul Godea.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Deliu,

Cred că este foarte evident că acest proiect de lege, de fapt, nu este doar o reacție la ceea ce s-a întâmplat în Găgăuzia, mă refer la referendum, dar și faptul că dumneavoastră vă temeți că astfel de referendumuri ar putea avea loc și în alte localități, astfel devenind cunoscută poziția majorității populației care nu acceptă politica integraționistă pe care dumneavoastră o promovați.

În această ordine de idei nu ar fi mai bine, în loc ca să veniți cu un proiect de lege care limitează, de fapt, drepturile autorităților publice locale și încalcă principiul autonomiei locale, nu ar fi mai bine ca dumneavoastră să inițiați un referendum, care, de fapt, demult am solicitat și noi, Frațiunea Partidului Comuniștilor, ca să aflați poziția adevărată a oamenilor, a majorității populației: unde dorim noi să ne integrăm?

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Deci cetățenii și-au expus poziția la data de 28 noiembrie 2010, când au ales reprezentanții în Parlament. Și i-au încredințat acestui Parlament să determine politica internă și externă a acestui stat. Următorul plebiscit ne așteaptă în curînd și de aceea vom vedea atunci care va fi atunci decizia poporului, domnule Anghel, în ceea ce privește vectorul Republicii Moldova.

Și să vă răspund și la prima întrebare. Îmi pare rău că dumneavoastră, care cunoașteți, sînt sigur și vă stimez opiniile, administrația publică locală, veniți cu așa argumente și cu așa propuneri. Cunoașteți destul de bine că o unitate administrativ-teritorială nu poate să organizeze un referendum, o problemă care nu se referă nicidecum măcar la un metru ce ține de granițele ei. Ea trebuie să rezolve doar problemele care țin de competența autorităților în unitatea administrativ-teritorială care o gestionează. Nu poate o localitate să decidă pentru alta. Nu poate o unitate administrativ-teritorială să supună referendumului local o problemă ce nu ține de competența ei, fiindcă în cazul de față noi vom avea un haos și nicidecum o reglementare strictă și o activitate așa cum cere legislația.

Domnul Igor Corman:

Domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mai am și a doua întrebare. Înainte de aceasta vreau să spun că, domnule Deliu, autoritățile publice centrale conduc cu oameni care locuiesc în sate și orașe. Și autoritățile locale sînt primele care primesc solicitări de la oameni și sînt întrebate de oameni despre politica statului. Ei nu vin la Guvern și nu vin la Parlament.

Acum a doua întrebare. Dumneavoastră, iată, sub pretextul... care e legat cu referendumurile locale cu referință la politica integraționistă, dumneavoastră, încercați să limitați și alte drepturi. Eu nu văd care ar fi necesitatea ca noi să interzicem ca, la nivel local, să nu se... mă refer la punctul... articolul 2 care prevede modificări la articolul 178 litera d), de exemplu de ce nu au dreptul autoritățile locale să desfășoare referendumuri privind impozitele și bugetul local?

Domnul Tudor Deliu:

Îmi pare...

Domnul Gheorghe Anghel:

Și următoarea. La fel, un alt argument că dumneavoastră ați încercat doar să restricționați, să limitați competențele autorităților locale. Iată, litera e) prevede iarăși restricționare sau interdicția de a desfășura referendumuri pe întrebări privind modificarea subordonării administrativ-teritoriale a localităților. Doar dumneavoastră cunoașteți că sînt sate mici care doresc să își schimbe primăria, să zic așa, mai simplu. Și acolo taman că, în primul rînd, trebuie de întrebat oamenii, localnicii, și de ce nu prin referendum, despre dorința lor de a fi sub jurisdicția unei sau altei primării.

Domnul Tudor Deliu:

Așa. Răspund. În primul rînd, îmi pare rău, domnule Anghel, fiindcă începînd cu litera d) și pînă la litera i), nu s-a modificat nimic în Codul electoral, acestea sînt prevederile care sînt din anul 1997. Dar am să vin cu argumente, ca să încerc să demonstrez de ce, totuși, în anul 1997 legiuitorul a convenit că aceste categorii de probleme nu pot fi supuse referendumului local. Închipuiți-vă dumneavoastră că se face un referendum local, se organizează în fiecare localitate, în ceea ce privește impozitele care vin de la stat sau politica bugetară a statului ș.a.m.d. Deci este o eroare aici.

În ceea ce privește organizarea administrativ-teritorială, iarăși vreau să zic, fiindcă aceasta este prerogativa exclusivă a Parlamentului. Teritoriul Republicii Moldova poate fi modificat din punct de vedere administrativ doar la propunerea Guvernului de către Parlament. Există o Hotărîre a Guvernului Republicii Moldova care prevede modalitățile și situațiile cînd pot fi operate modificări administrativ-teritoriale și care este pachetul de documente pe care trebuie să îl prezinte unitatea administrativ-teritorială. Respectiv acolo este Hotărîrea Adunării Generale. Dar

închippuiți-vă dumneavoastră că astăzi s-a declanșat în Republică referendum că o localitate vrea într-un raion, alta în alt raion, alta în alt raion, deci va fi un haos întreg. De aceea prerogativa de organizare administrativ-teritorială a statului este pusă pe seama doar a Parlamentului. Ei sînt acei care decid în conformitate cu prevederile articolului 110 din Constituție, care prevede expres organizarea administrativ-teritorială.

Dar încă o dată expun, de la litera d) pînă la litera i) nu a fost operată nici o modificare. Ele se conțin în actualul Cod electoral încă din anul 1997. Aveți vreo inițiativă, puteți să veniți cu modificări și vom discuta asupra acestui subiect.

Domnul Igor Corman:

Domnul Godea.

Următorul – domnul Mușuc.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Vă rog să mă înscrieți cu o luare de cuvînt la acest proiect de lege.

Domnule Deliu,

Din toată inima am vrut să mă las convins de argumentele dumneavoastră, dar, din păcate, nu reușesc.

Pentru... Am să îmi expun punctul de vedere la...

Domnul Tudor Deliu:

Nu sînt eu de vină aici.

Domnul Mihai Godea:

La tribuna centrală. Dar vreau să vă pun o întrebare, ceea ce ține de articolul 2, litera a) și litera b), pentru că politica externă eu înțeleg...

Politica internă este foarte diversă și probleme pot fi multe.

Un exemplu. În 2007, la Ungheni, mai bine zis la Zagarancea, domnul Vladimir Voronin, Președinte pe atunci, a pus piatra de temelie la Centrala electrică cu termoficare.

Centrală mare, care urma să asigure cu electricitate jumătate din teritoriul țării și urma să mai și exportăm din acea energie electrică. Centrala urma să funcționeze în bază de cărbune.

Întrebarea mea este: cetățenii din comuna Zagarancea au dreptul să își expună punctul de vedere vizavi de acest obiectiv sau obiect economic strategic de interes național, ceea ce ține de nivelul central, nu de nivel local sau nu... în condițiile în care poluarea mediului, sănătatea oamenilor este pusă în pericol?

Domnul Tudor Deliu:

Au dreptul, domnule Godea, din simplul motiv că autoritățile administrației publice locale sînt responsabile de rezolvarea tuturor problemelor de interes local, inclusiv amplasarea pe teritoriul gestionat de ei a unor obiective care pot provoca

unele probleme pe viitor, poate chiar cea mai bună soluție ar fi supunerea acestora unui referendum local, ca cetățenii să se expună.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Godea.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Deliu,

Nu aveți dreptate, pentru...

Domnul Tudor Deliu:

Am dreptate.

Domnul Mihai Godea:

Un moment. În condițiile în care securitatea energetică a țării ține doar de puterea centrală, conform formulărilor pe care le propuneți, locuitorii din localitățile respective nu ar avea dreptul să-și expună punctul de vedere vizavi de această chestiune.

Dar detaliat, la tribuna centrală.

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Deci nu sînt de acord cu dumneavoastră.

Noi, cînd am vorbit de politica internă și externă a statului, am pornit de la prevederile constituționale că Guvernul este cel care este responsabil de politica internă și externă a statului.

Și nu poți astăzi supune referendumului politica de securitate a statului, să o supui unui referendum local, sau politica bugetar-fiscală și altele.

În ceea ce vorbiți dumneavoastră de securitatea energetică, este o politică a statului securitatea energetică, despre care vorbii. Dar mai apoi ea este implementată prin ce? Prin politicile regionale despre care vorbiți dumneavoastră.

Adică, construcția acestei centrale ține de acum de competența autorităților, nu construcția, ci amplasarea ei, de autoritățile locale.

Domnul Igor Corman:

Domnul Mușuc.

Următorul – domnul Garizan.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Carta europeană a autonomiei locale, ratificată de către Republica Moldova în anul 1997, prevede, la articolul 4 punctul 6, că colectivitățile locale trebuie să fie consultate în timp util și de o manieră adecvată în cursul procesului de planificare și de luare a deciziilor pentru toate chestiunile care le privesc în mod direct.

Domnul Tudor Deliu:

Da.

Domnul Eduard Mușuc:

Mai mult vreau să vă zic. Legea privind transparența în procesul decizional, articolul 11, prevede consultarea obligatorie a părților interesate.

Trei. Legea privind actele legislative, articolul 21, și Legea cu privire la descentralizarea administrativă, articolul 8, prevăd în mod obligatoriu avizarea și consultarea publică a proiectului de act legislativ.

Întrebarea mea este: dacă au fost transmise aceste modificări legale, această inițiativă, spre avizare autorităților publice locale, dacă au fost avizate de autoritățile publice locale și asociați...și structurile asociative din domeniu?

Domnul Tudor Deliu:

Așa, deci vă răspund.

În primul rând, să știți, domnule Mușuc, că sînt un... și pledez, și voi pleda tot timpul pentru o transparență a administrației publice, inclusiv, în primul rând, a administrației publice locale și problemele la care v-ați referit la început sînt foarte aproape și țin foarte mult la ele, deoarece doar atunci cînd vom avea și implicarea publicului în procesul decizional, vom avea niște decizii care, într-adevăr, pot să vină să rezolve problemele celor vizați în aceste decizii.

Eu o să vă dau răspunsul fără echivocuri. Eu am înregistrat proiectul și nu am cerut, noi am înregistrat proiectul și nu am cerut aviz de la nimeni, dar, în conformitate cu Regulamentul, avizele, respectiv avizul Guvernului, avizul celorlalte autorități, pot, trebuie să vină pînă la a doua lectură și eu cred că pînă la a doua lectură vor parveni și avizele de la autoritățile vizate de dumneavoastră.

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule Deliu,

Nu aveți dreptate, deoarece, pînă la examinarea acestui proiect de lege în cadrul Parlamentului, la etapa de inițiere a acestui proiect de lege, dumneavoastră trebuie să respectați prevederile legale.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Mușuc...

Domnul Eduard Mușuc:

Eu nu am finalizat.

Eu vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Nu. Stați să vă răspund...

Domnul Eduard Mușuc:

Eu nu am finalizat.

Domnul Tudor Deliu:

Nu ați finalizat.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Mai întâi se pune întrebarea și pe urmă se dă răspunsul.

Domnul Igor Corman:

Domnule Mușuc,

Vă rog, continuați, a doua întrebare.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Deliu,

Eu nu am finalizat. Aceste legi, Carta europeană, Legea cu privire la transparența procesului decizional, Legea cu privire la actele legislative, toate legile respective, inclusiv Legea cu privire la descentralizarea administrativă prevăd, la etapa elaborării legii, consultarea obligatorie și avizarea obligatorie de către părțile cointeresate.

În cazul acesta, dumneavoastră veniți cu un proiect de lege care vizează democrația locală, care vizează democrația directă, deoarece plebiscitul este un instrument al democrației directe.

Domnul Tudor Deliu:

Corect.

Domnul Eduard Mușuc:

Și, în cazul acesta, dumneavoastră sînteți obligat, la etapa elaborării proiectului de lege, înainte de a-l dezbate în comisie, înainte de a-l dezbate în plenul Parlamentului, să consultați administrația publică locală, să obțineți aviz în formă scrisă în așa mod, ca să îl avem aici, în plenul Parlamentului, toți deputații, și să cunoaștem care este poziția autorităților locale vizavi de propunerile legislative pe care le dezbaterem acum în plenul Parlamentului.

Domnul Tudor Deliu:

Așa. Deci, domnule Mușuc,

Eu vă rog să deschideți Regulamentul Parlamentului, la capitolul ce se referă la discuția proiectului în primă lectură și în a doua lectură și o să vedeți, și o să vă convingeți că eu am avut perfectă dreptate în ceea ce v-am spus.

Domnul Igor Corman:

Domnul Garizan.

Următorul – domnul Vlah.

Domnul Oleg Garizan:

Спасибо, господин Председатель.

Сегодня несколько раз была затронута наша автономия, Гагаузская автономия, поэтому, конечно, не отреагировать нельзя.

Во-первых, для наших коллег, которые не владеют в полной мере ситуацией: вопросы, которые были поставлены на референдуме, они были абсолютно корректны. Они не имели последствия юридического характера. Это был откровенный прямой плебисцит населения.

Во-вторых, то, что было сказано в зале Парламента о том, что референдум был проведен согласно отмененного решения суда – если наши коллеги не владеют ситуацией, то надо спрашивать.

Референдум был проведен на основании постановления Народного собрания от 31 января, который опротестован судом не был.

Следующий момент. В решении суда, которое отменило постановления народного собрания от 27 ноября, абсолютно не говорилось ни слова о том, что данный вопрос не является компетенцией Гагаузии.

Приводилось только два аргумента: что отменяется постановления Народного собрания по причине того что ... бюджетные средства и что этот референдум лишит будущее Гагаузии чего-то там.

Поэтому давайте в здание Парламента, в зале Парламента – попрошу коллег, если кто-то не владеет ситуацией, – сначала проконсультироваться, а потом уже выступать с какими-то декларациями.

А конкретно к господину Мунтяну я бы обратился с просьбой воздержаться, пожалуйста, от таких высказываний в адрес Гагаузии, как «сепаратизм» и так далее. Вам же дороже.

Нам надо друг друга уважать.

Спасибо.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Garizan,

Deci eu am o stimă și un respect aparte față de autoritățile din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și, dacă ați observat, eu chiar am menționat că acest proiect de lege nu se referă la unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, ci se referă la autoritățile administrației publice locale.

Nicidecum, prin acest proiect, noi nu am venit să aducem prejudicii sau am venit să constatăm unele lucruri despre care colegii noștri au vrut astăzi să mă convingă.

Deci este, încă o dată zic, un proiect de lege care vine să aducă niște clarități în procedura de organizare a referendumului local.

Aceasta eu am vrut să o spun doar.

Domnul Igor Corman:

Domnul Vlah.

Următorul – domnul Ghimpu.

Domnul Petru Vlah:

Спасибо.

Уважаемый докладчик!

Если вопрос не касается Гагаузии, я хотел бы попросить коллег, чтобы они воздержались в таком случае приводить Гагаузию в пример как сепаратистов.

Я хотел бы еще сказать, что проведенный в автономии референдум, который прошел второго февраля, он не был против государственности Республики Молдова.

А люди высказались, сплотились против высказываний президентов соседних стран и против принятия некоторых неконституционных решений Конституционным судом.

А вам, господин Мунтяну, перед тем как делать упрек гагаузам и обзывать их, называть сепаратистами, я попросил бы вас вначале, чтобы вы разобрались, какой у вас все-таки язык – молдавский или румынский.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghimpu.

Următorul, domnul Petkov.

Domnu Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnule Deliu,

Eu cred că ești un om bun, fiindcă ai fost în Partidul Reformei, pe urmă ai fondat Partidul pentru Neam și Țară, nu-am nimic împotriva ta, alta e că mergi pe o cale greșită și cred că asta este comanda dată de șeful tău...

Domnul Tudor Deliu:

Eu vă rog ...

Domnul Mihai Ghimpu:

...al vostru, știți care șef.

Domnul Tudor Deliu:

... întrebări la subiect și nicidecum nu încercăm să discutăm alte subiecte.

Domnul Mihai Ghimpu:

Acum ascultați-mi întrebarea, vă rog.

Domnul Tudor Deliu:

Păi, puneți la subiect... și lăsați ...

Domnul Mihai Ghimpu:

Nu dialogați cu mine, căci încă nu v-am pus întrebarea.

Domnul Tudor Deliu:

Dar nici nu am dreptul să dialoghez?

Domnul Mihai Ghimpu:

Dați-mi voie să termin eu.

Domnule autor ...

Domnul Tudor Deliu:

Vă rog întrebări la subiect.

Domnul Mihai Ghimpu:

... înțelegeți ce ați făcut cu proiectul dumneavoastră? În care ... că ... ați intrat ori nu înțelegeți? Băgați Republica. Înțelegeți ori nu înțelegeți? De aia v-am propus la început ...

Domnul Igor Corman:

Întrebarea: dacă înțelegeți sau nu înțelegeți, domnule Deliu? (*Rumoare în sală.*) Prima întrebare așa fost.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Deci înțelegem.

Domnul Igor Corman:

Așa. A doua întrebare, domnule Ghimpu.

Domnul Tudor Deliu:

A doua.

Domnul Mihai Ghimpu:

A doua întrebare? În ceea ce ai vorbit pînă acum mi-ai dat dreptate mie, că e nevoie de un proiect de hotărîre care interpreta, dar nu de repetarea articolului 177 și completat cu alineatul (2).

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

În primul rînd, domnule Ghimpu, vreau să vă amintesc, că actul legislativ se modifică sau se interpretează prin același act. Codul electoral nu este hotărîre, ci este Cod electoral și el nu poate, Codul electoral, fi ... (*Rumoare în sală.*)

Deci, domnule Ghimpu, eu nu văd nici aici probleme în suplinirea articolului 78 cu unele probleme care nu pot fi supuse referendumului. Aceasta este părerea noastră, a autorului. Și eu nu văd aici de ce ar trebui să facem din aceasta așa multă discuție, cînd este scurt și clar expus expres în acest proiect de lege.

Domnul Igor Corman:

Domnul Petkov.

Domnul Tudor Deliu:

Dar nu am nimic împotriva.

Domnul Igor Corman:

Următorul – doamna Vlah.

Domnul Alexandr Petkov:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Deliu,

Știți cum, se vede clar că inițiativa a apărut după referendumurile desfășurate în Găgăuzia. Ba mai mult, în comisie nici măcar nu s-a ascuns acest lucru.

Eu vreau să vă întreb și întrebarea mea va consta din, eu am două întrebări, câteva fapte. Cred că știți că liderul partidului din Coaliție din Găgăuzia a scris în ziarul de partid, citez, 23 ianuarie: «Противники референдума в Гагаузии являются проплаченными провокаторами, желающими использовать ситуацию и весь наш народ для собственных корыстных целей».

Vreau să vă întreb, domnule Deliu: dumneavoastră unde vă regăsiți în declarația Partidului Democrat? Aceasta prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Deci ...

Domnul Alexandr Petkov:

Este un coleg de Coaliție, încă o dată repet.

Domnul Tudor Deliu:

Deci, în primul rînd, eu nu cunosc acest coleg de Coaliție. Și mai repet încă o dată, domnule Petkov, cu toată stima și respect față de dumneavoastră, acest proiect de lege nu se referă la unitatea teritorial-autonomă Găgăuzia. Acest proiect de lege vine să concretizeze doar unele momente sau să repare unele lacune, părerea autorilor, care există astăzi în Codul electoral cu referire la organizarea referendumului.

Și eu nu vreau aici, de la tribuna centrală a Parlamentului, să mă implic în discuții politice care nu țin de problema acestui subiect pe care îl discutăm aici.

Domnul Igor Corman:

Și la proiectul de lege, a doua întrebare, domnule Petkov.

Domnul Alexandr Petkov:

Eu vă rog, la proiectul de lege. Deci noi sîntem organ politic, domnule Deliu, dacă nu ați uitat cumva, da?

Domnul Tudor Deliu:

Poftim?

Domnul Alexandr Petkov:

Noi sîntem organ politic – Parlamentul.

Domnul Tudor Deliu:

Politico ...

Domnul Alexandr Petkov:

Politico-juridic, da.

Domnul Tudor Deliu:

Politico-juridic, da.

Domnul Alexandr Petkov:

Păi, să nu uitați despre componenta politică.

Domnul Tudor Deliu:

Putem să discutăm, domnule Petkov, dar eu acum prezint proiectul.

Domnul Alexandr Petkov:

Da, la proiectul respectiv. Încă o dată repet, la comisie nici măcar nu s-a ascuns că proiectul se referă și la Găgăuzia, și la referendumurile lor.

Acum, vă mai pun încă o întrebare. Același reprezentant, eu vă spun, este domnul Dudoglo, șeful oficiului Partidului Democrat din Comrat, primarul orașului Comrat, autoritatea locală, aleasă de locuitori: «Гагаузия имеет право проводить референдумы и высказываться по наиболее важным вопросам, а провокаторы ...» și mai departe după text. Și i-a numit pe toți provocatori, acei care sînt împotriva.

Păi, acum spuneți-mi, vă întreb: dacă ați consultat cumva și poziția colegilor de la guvernare? Și ce poziție au ei față de ceea ce vreți să faceți cu referendumurile anume în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia?

Domnul Tudor Deliu:

Deci nu am discutat, domnule Petkov, cu domnul primar de Comrat, chiar dacă îl cunosc. Dar dumnealui a avut dreptate că a zis că autoritățile locale vor supune referendumului problemele care țin de competența lor. Deci nu are decît s-o facă.

Toate problemele care țin de unitatea teritorială autonomă Comrat și care țin de competențele Consiliului de la Comrat, cer scuze, Consiliul orașenesc Comrat și al primarului pot fi supuse referendumului, aceasta nu este nimic. Și această modificare nu interzice acest lucru.

Domnul Igor Corman:

Doamna Vlah.

Următorul – domnul Petrenco.

Două întrebări. Fiecare deputat – două întrebări.

Doamna Vlah.
Următorul – domnul Petrenco.

Doamna Irina Vlah:

Господин Корман, у меня вопрос к одному из авторов, не к господину Делиу, а к господину Сырбу.

Господин Сырбу!

В связи с тем, что вы подписались под этой законодательной инициативой, я так понимаю, что вы полностью поддерживаете эту законодательную инициативу, выверили все, проверили все законодательные акты и результат... Сама эта инициатива, понятно, является результатом проведения референдумов в Автономии: референдум прошел 2 февраля, а инициатива вами лично была подписана 20 февраля, то есть мы явно видим в этом прямую связь.

Я хотела напомнить вам некоторые моменты. 22 ноября 2012 года в муниципии Комрат, находясь в офисе Партии коммунистов, вы подготовили две законодательные инициативы. Одну законодательную инициативу в Парламент Республики Молдова о том, чтобы на территории страны провести республиканский референдум о вхождении в таможенный союз. И вторая законодательная инициатива была подготовлена вами в Народное Собрание Гагаузии о проведении референдума на территории автономии о вхождении в таможенный союз. Помните, да, это время? Готовили.

Тогда одним из аргументов вашим – вот передо мной эти документы, которые вы подписывали – было указано, что Автономия и все местные администрации имеют право на проведение этих референдумов, в частности вы говорили о Законе об особом правовом статусе Гагаузии и указывали статью 12, указывали ... многие ...

Domnul Igor Corman:

Domnule Sîrbu,
Vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc, doamnă Vlah, pentru întrebare.

Domnul Igor Corman:

Domnul Sîrbu.
Timpul a expirat, dar ca să pună punctul, da? Ca să încheie.
Doamnă Vlah,
Vă rog.

Doamna Irina Vlah:

Дайте мне возможность закончить. Я вот хочу сказать в связи с тем, что вы готовили эти все законодательные инициативы: тогда вы высказались так, сегодня вы высказываетесь по-другому. Мне интересно: следующим вашим

шагом... следующие ваши законодательные инициативы будут о внесении поправок в Закон об особом правовом статусе Гагаузии, для того чтобы соответственно провести эту инициативу в соответствии с Законом об особом правовом статусе Гагаузии?

И, в конце концов, когда вы были правы когда вы были по-настоящему юристом. тогда, в 2012 году, или сейчас, когда вы идете против этой инициативы?

Domnul Igor Corman:

Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc, doamnă Vlah, pentru întrebare.

Sigur că, de fapt, eu înțeleg că întrebarea are o mai mare importanță decât însuși răspunsul. Eu am fost sincer întotdeauna, și atunci, și acum sînt sincer și eu aș putea să argumentez dacă aveți răbdare și ați vrea să mă ascultați.

În primul rînd, acest proiect de lege nu vine ca rezultat al referendumului din Găgăuzia, ca să fie clar. Aceasta este concluzia dumneavoastră. Unu la mîină. Deci acest proiect de lege vine doar, cum a spus și domnul Deliu, să precizeze unele norme.

Mai departe. Ceea ce ține de activitatea noastră anterioară. Într-adevăr, am susținut pregătirea, la acea etapă, a unor proiecte de lege. Dar să știți că atunci era vorba de un referendum republican, în primul rînd. Republican, și nu local. Să fie foarte clar.

Și atunci cînd noi optam pentru un referendum republican. Evident că este de competența națională, republicii să discute această problemă, un referendum consultativ pe republică. Și acum, dacă autoritățile statului ar decide, la nivel republican, poftim, faceți un astfel de referendum, dar nu la nivel local.

Și, plus, eu vreau să încercați să fim sinceri, deoarece întrebarea, cum a fost pusă la referendumul din 2 februarie, în Găgăuzia, era complet diferită și contextul absolut diferit de ceea ce a fost atunci cînd noi discutam aceste probleme, în anul 2012. Absolut diferit și nu erau astfel de întrebări, noi atunci nu vorbeam despre statutul suspendat, sau cum el se numește, al Găgăuziei. Noi nu vorbeam despre întrebări care se exclud reciproc. Era o situație absolut diferită și, de aceea, eu... ceea ce am făcut atunci nu are nimic comun cu ceea ce facem noi astăzi

Și, în plus, dacă îmi permiteți, eu aș vrea să vă dau citire punctului 3 din Codul cu privire la bunele practici în materie de referendumuri, dacă tot se vorbește aici despre faptul că contravine, nu știu ce contravine. Și eu vreau să... foarte atent să ascultați: a recurge la un referendum implică în mod necesar respectarea ordinii juridice în ansamblu cu deosebire a regulilor procedurale. În mod special, un referendum nu poate fi organizat dacă nu este prevăzut de Constituție sau de o lege conformă Constituției. De exemplu, dacă textul supus referendumului ține de competența exclusivă a Parlamentului, este vorba de Codul bunelor practici, adoptat de Comisia de la Veneția în anul 2007. Acest proiect de lege vine doar să facă aceste precizări și acest proiect de lege nu are nimic comun

cu activitatea... și ceea ce am făcut eu anterior. Eu mă mîndresc cu ceea ce am făcut anterior. Și îmi pare foarte rău că dumneavoastră acum încercați să manipulați și să speculați cu aceste chestii, deoarece nu are nimic comun cu referendumul din Găgăuzia.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, doamnă Vlah.

Doamna Irina Vlah:

Второй вопрос у меня к господину Делиу. Вот тут 2 автора, и вы, господин Делиу, и господин Сырбу подтверждают, что законодательная инициатива абсолютно не имеет никакого отношения к референдуму в Автономии. То есть о том самом вы подтверждаете, что действительно на территории Автономии все прошло правильно, в соответствии с законодательством и Автономия имела право на проведение этих двух референдумов. Я так понимаю, правда?

Domnul Tudor Deliu:

Deci nu este așa, doamnă Vlah. Nu sîntem... eu am menționat la început că nu sîntem noi autorii acestui proiect, abilitați cu dreptul de a stabili legalitatea sau ilegalitatea referendumului în Găgăuzia. Pentru aceasta sînt alte autorități care trebuie să se expună.

În ceea ce privește că nu se referă la evenimentele din Găgăuzia. Da. Acest proiect nu vine expres după evenimentele din Găgăuzia, fiindcă, dacă vom proceda după această logică, orișice modificare a unui act legislativ înseamnă că ceva acolo, nu știu ce... Iată, eu așa aș înțelege. Deci noi am constatat că, totuși, există niște lacune în ceea ce privește organizarea referendumului local și am venit cu acest proiect de lege. Și gata.

Domnul Igor Corman:

Domnul Petrenco.

Următorul – domnul Zagorodnîi.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

Dumneavoastră cunoașteți că Republica Moldova este membru al Consiliului Europei și sîntem sub monitorizarea acestei instituții europene. Ceea ce... Sînt un șir de recomandări ale acestei structuri europene la adresa Republicii Moldova, inclusiv necesitatea expertizării unor astfel de proiecte de lege precum este modificarea Codului electoral. Dumneavoastră de ce ignorați recomandările Consiliului Europei? De ce nu trimiteți la expertiza acestui for internațional un asemenea proiect? Unde vă grăbiți?

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Petrenco,

Eu nu înțeleg de ce mă acuzați că eu ignor. Cine... Când am zis că eu ignor?
Eu sînt gata.

Domnul Grigore Petrenco:

Atunci trimiteți la expertiza Consiliului Europei și pe urmă veniți în Parlament cu asemenea modificare a Codului electoral.

Domnul Tudor Deliu:

Dacă vă aduceți aminte, fix aceleași discuții le-am avut un an și ceva în urmă cu privire la retragerea mandatului consilierului care a lipsit 3 ședințe consecutiv. Ați zis și atunci să ne adresăm Comisiei de la Veneția. Eu am acceptat. Ne-am adresat și am primit un aviz pozitiv, și proiectul a fost aprobat, dacă vă aduceți aminte.

Eu una vreau, domnule Petrenco, noi nu am venit, prin acest proiect, să încercăm a împiedica democrația locală, noi am venit doar cu unele concretizări ale unor prevederi din Codul electoral, care, astăzi, pot fi interpretate ambiguu. Iată care este...

Domnul Grigore Petrenco:

Atunci, dacă sînteți de acord ca acest proiect să fie expediat Comisiei de la Veneția pentru expertizare, eu propun să încetăm deci... să nu mai continuăm dezbateră pe marginea acestui subiect.

Domnul Tudor Deliu:

Nu. Noi...

Domnul Grigore Petrenco:

Expediem în mod oficial cu semnătura semnătura domnului Corman pe adresa Comisiei de la Veneția.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Petrenco,

Acuși venim cu alt proiect și tot aceeași problemă o să fie pusă. Ați înțeles, cred... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnul Zagorodnîi

Următorul – domnul Munteanu.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Deliu,

Întrebarea mea... Eu sînt aici.

Domnul Tudor Deliu:

Nu. Eu am înțeles că domnul Munteanu și mă uitam...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Eu am pus cîteva întrebări și în cadrul Comisiei de ieri care... noi am examinat acest proiect de lege. Și vreau să vă spun că... Astăzi vreau să vă pun o întrebare în contextul ultimelor modificări pe care dumneavoastră le-ați făcut nu numai în contextul acestui Cod electoral, dar și în contextul mai multor legi ce țin de autoritățile publice locale și anume în contextul strîmbițării, în special a liderilor dumneavoastră de partid că noi sîntem pentru lărgirea autonomiei locale. Iar în ultima perioadă s-a constatat că dumneavoastră ați venit cu un șir de legi care, de fapt, au îngrădit dreptul sau, mai bine zis, au îngrădit aceste... prin modificările respective ați îngrădit drepturile autonomiilor locale. Și o să vă aduc exemplul ce ține de plafonarea taxelor locale, este un exemplu elocvent și știe toată lumea și toți primarii s-au indignat de aceste modificări.

Doi. Despre descentralizarea autonomiei... finanțelor publice locale, iarăși ați venit cu un proiect de lege, pe care pilot l-ați lansat în 4 raioane, dar, ulterior, s-a răsfrîns negativ asupra întregului teritoriu al Republicii Moldova.

Și acum veniți cu alte îngrădiri, ce ține de Codul electoral, ce ține de organizarea referendumului. Vreau să vă întreb în acest context, dacă dumneavoastră... de fapt, nu ați consultat Congresul autorităților locale, așa cum ați răspuns domnului Mușuc. Dar vreau să vă întreb dacă dumneavoastră măcar primarii aleși pe listele PLDM-ului, activului dumneavoastră de partid, cum ați mai spus în mai multe rînduri că veți consulta, veți organiza consultări și care a fost opinia, dacă ați făcut acest lucru, fiindcă eu sînt sigur că...

Domnul Igor Corman:

Da. Vă rog, domnule Zagorodnîi.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

...eu sînt sigur că o mare parte nu numai din primarii aleși pe listele PLDM, dar și toți primarii care reprezintă autoritățile publice locale din teritoriu sînt împotriva acestor modificări, mai ales cele de rezonanță, la care eu l-am făcut trimitere. Vă rog foarte mult să-îmi spuneți...

Domnul Tudor Deliu:

Așa. Vă răspund, domnule Zagorodnîi. De fapt, am dat răspuns cînd mi-a adresat întrebarea domnul Mușuc. Dar aș vrea să pornesc de la prima dumneavoastră constatare că vorbeți despre autonomia locală. Știți, domnule Zagorodnîi, autonomie nu înseamnă haos, nu înseamnă separarea puterii locale de cea centrală și a face ceea ce vrea el.

Dacă vorbim despre Carta europeană, exercițiul autonom al puterii locale în articolul 3 expres este definiția că „autonomia locală este dreptul și capacitatea autorităților locale, fiți atenți, chintesența acestei definiții, de a gestiona în cadrul legii sub propria responsabilitate și în favoarea populației o parte importantă din

treburile publice. Parlamentul Republicii Moldova este unicul organ legislativ, cel care adoptă legi. Autoritățile locale țin de autoritatea executivă a statului, deoarece conducerea generală a administrației publice este efectuată de către Guvern. Și de aceea autonom înseamnă dreptul de a adopta decizii fără implicarea altor autorități în problemele ce țin de competența lor și nicidecum să nu-și depășească competențele.

Iar prin acest proiect de lege noi nicidecum nu venim să constrângem drepturile autorităților locale la autonomie, ba, din contra, le rămâne dreptul de a se expune prin plebiscit sau referendum asupra problemelor de interes local, care prezintă pentru localitatea respectivă un interes deosebit. Acesta este răspunsul meu.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Zagorodnîi.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Domnule profesor,

Dumneavoastră predați la Academia de Administrare Publică Locală și eu cred că studenții dumneavoastră, care vor asculta în asemenea situații... dumneavoastră cred că acolo veți spune cu totul altceva decât spuneți la tribuna Parlamentului.

Domnul Tudor Deliu:

Fix aceasta am să o spun, Anatolie. Aceasta v-am spus-o și dumneavoastră la lecții.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Dar eu de ce spun acest lucru, că mi-ați predat și mie cândva și de atîta și spun că dumneavoastră tot timpul ați pledat pentru autonomie largă...

Domnul Tudor Deliu:

Corect.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

... și nu pentru îngrădirea drepturilor autorităților publice locale. Ceea ce ați făcut în ultimii ani, ceea ce ați adus, încă o dată reiterez, plafonarea taxelor locale, ceea ce ați dus la... promisiunile făcute atît în campania electorală, cît și ulterior, că decentralizarea finanțelor publice locale vor avea loc și acum le-ați îngrădit. Și ați avut un scandal foarte mare, eu știu foarte bine, și obiecții foarte mari din partea autorităților publice locale și a primarilor de toate culorile politice.

Dar, ulterior, decizia de astăzi, pe care o adoptați, să știți că este iarăși un pas în detrimentul autorităților publice locale și în detrimentul autonomiei locale.

Aceasta este părerea noastră și cred că acest proiect de lege urmează să fie respins și să lăsăm norma legală, constituțională, și Codul electoral, care este în vigoare.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Zagorodnii...

Domnul Anatolie Zagorodnii:

Mulțumesc.

Comentariu nu doresc.

Domnul Tudor Deliu:

Decizia vă aparține. Noi sîntem într-un Parlament democrat, fiecare votează așa cum dorește.

Eu mă bucur că această inițiativă a noastră a provocat atîtea discuții și am ajuns la concluzia: înseamnă că se merita acest lucru.

Domnul Igor Corman:

Domnul Munteanu.

Următorul – domnul Bondari.

Domnul Valeriu Munteanu:

Am fost vizat în limba rusă din sectorul PCRM, imputîndu-ni-se că nu avem respect pentru autonomia găgăuză.

Eu vreau să vă asigur și noi o să demonstrăm, și am demonstrat întotdeauna aceasta prin fapte, nu prin declarații. Da, ori în Republica Moldova unii politicieni... distanța dintre ceea ce spun și ceea ce fac este foarte mare.

Noi respectăm fiecare cetățean al Republicii Moldova.

În același timp, inclusiv acei care ne-au vizat, ar fi bine să învețe limba română, să vorbească în limba română, așa cum vorbește majoritatea acestui popor, așa cum este Constituția Republicii Moldova și atunci o să demonstrați și voi respect pentru poporul titular al acestui pămînt.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Bondari.

Următorul – domnul Gagauz.

Domnul Veaceslav Bondari:

Pîna cînd eu am pus întrebarea, nu știu unde domnul Munteanu a găsit în Constituția Moldovei limba română. Îmi pare că a găsit la Tîrgoviște, cînd a făcut studii acolo, în România.

Dar acum pun întrebarea.

Domnule Deliu,

Așa întrebare. La articolul 178 propuneți litera b) – referendumului local nu pot fi supuse problemele ce țin de politica internă și externă a statului.

Da, e clar, la 28 noiembrie 2010 poate poporul și a dat mandatul Alianței, că dumneavoastră vorbiți tot timpul despre cursul european. Dar îmi pare că nimeni nu a dat nici un acord pentru tot ce s-a făcut după asta.

Noi, în campaniile electorale... eu nu am citit niciodată că dumneavoastră vreți privatizarea Băncii de Economii, vreți darea în concesiune a Aeroportului, privatizarea justiției, promovarea corupției ș. a. m. d.

De aceea, poporul nu poate da răspuns la întrebări politice interne, dacă dumneavoastră nu ați propus în campania electorală tot lucrul ăsta.

Domnul Tudor Deliu:

Deci, stimate coleg,

Poporul poate da răspuns prin organizarea unui referendum republican.

Codul electoral, într-un capitol aparte, prevede un alt tip de referendum, referendum republican, unde referendumului republican pot fi supuse sau pot... sînt trei tipuri de referendum republican: constituțional, legislativ și consultativ.

Iată, problemele despre care spuneți dumneavoastră pot fi expuse la un referendum republican consultativ, ca poporul să se expună asupra acestei probleme. Nimeni nu îngrădește dreptul cetățeanului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Bondari.

Domnul Veaceslav Bondari:

Nu, eu vreau să dau comentarii. Dar cîte propuneri am propus noi din partea Frațiunii, organizarea referendumului nici o dată nu a fost acceptată din partea Alianței.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Bondari,

Codul electoral prevede care sînt, care are dreptul de inițiere a referendumului și ce să fac eu dacă așa se votează. Nu sînt eu de vină aici.

Domnul Igor Corman:

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо, господин Председатель.

Господин Делиу, просветите меня, пожалуйста, – абсолютно искренне я хочу знать, я не юрист есть ли разница между опросом и референдумом?

Domnul Tudor Deliu:

Deci dacă să pornim de la modalitățile de implicare a publicului în procesul decizional sau, dacă să zicem, la realizarea unuia din principiile constituționale, care este înscris în articolul 109 al Constituției, consultarea cetățenilor în probleme de interes deosebit, ele sînt un spectru mai mare. Este referendum, sînt adunări generale ale cetățenilor, care pot fi organizate în localități, sînt sondaje de opinii, diferite.

Însă referendum este unica formă de consultare a cetățenilor, care este legiferat în Codul electoral. Unica.

Celelalte deci nu sînt legiferae în acte legislative.

Domnul Igor Corman:

Și a doua întrebare, domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо.

Могу ли я это понимать так, что любая власть (не важно, сегодня вы во власти, завтра мы будем, все перманентно меняется). Вообще-то в принципе заинтересована знать мнение народа – и большинства, и меньшинства, и так далее. И если вот так, как вы сказали, единственный законный способ проведения – это референдум, а опрос не противоречит, так сказать, не запрещен опрос, можно ли местным органам проводить опросы по тем или иным, так сказать, животрепещим вопросам, которые касаются и страны, и местных органов?

Я подчеркиваю, это просто опрос, который вообще не указан нигде в законодательстве, как и разрешающе, как запрещающе.

Domnul Tudor Deliu:

Se poate de făcut un sondaj, însă sondajul nu va avea efectele juridice pe care le are un referendum, deoarece rezultatele referendumului au efecte juridice, pe cînd sondajul de opinii, este, pur și simplu, se află opinia cetățenilor.

Dar aceasta se poate de făcut... (*Rumoare în sală.*)

Totdeauna.

Domnul Igor Corman:

Domnule Garizan,

Dumneavoastră la proiectul acesta ați pus două întrebări. Nu?

Domnul Garizan,

Vă rog.

Domnul Oleg Garizan:

Спасибо.

Господин автор, все-таки вот то, что начал говорить наш коллега товарищ Гагауз. Вам был четко задан вопрос: референдум. Вы же понимаете, говорите, разницу между консультативным референдумом и референдумом юридическим, который имеет... результаты референдума имеют законодательную силу?

Вот мы понимаем, что ограничения должны быть на проведение референдумов, которые имеют последствия юридического характера, обязательного характера.

Но вы предлагаете ввести ограничения на проведение консультативных референдумов. Сегодня носителем государственности в Республике Молдова

является гражданин. Если мы можем спросить одного гражданина его мнение, значит, мы можем и десятерых спросить, и двадцатерых, и 150 тысяч населяющих автономию, любую административную единицу. Тем более, что во главе каждой этой единицы находится легитимная власть, в данном случае, в Гагаузии – Народное Собрание.

У меня такой вопрос: признаете ли вы, что на территории любой автономно-территориальной единицы, в данном случае Гагаузии, имеют право проводиться консультативные референдумы – я не говорю о юридических, законодательных – консультативные референдумы по любому вопросу?

И реплика своему коллеге, который сидит напротив и очень занят. Насчет уважения – неуважения. Мы работаем сегодня и знаем каждый свой родной язык. Это уважение как гражданина Республики Молдова к многонациональному народу Молдовы и я не думаю, что меня должен кто-то упрекать в том, что я сегодня говорю на русском языке, особенно те кадры, которые сегодня в Парламенте страны кушают налоги молдавского народа и выступают за ликвидацию Молдовы.

Мы на своем референдуме...

Domnul Igor Corman:

Da. Vă rog, încheiați.

Domnul Oleg Garizan:

... Я мысль только закончу. Коллега, мы с вами, я – гагауз, вы – румын, я вас уважаю. Вы мой товарищ, брат, сват, но давайте так. Вы такое же национальное меньшинство, как и мы, и вас гораздо меньше в Молдове.

Уважайте титульную нацию.

Domnul Tudor Deliu:

Așa. Domnule Garizan,

Eu am să vă răspund la întrebare.

În primul rând, orișice referendum este o formă de consultare a populației. Orice tip de referendum este o formă de consultare.

Referendum local este doar referendumul local, unde Codul electoral specifică când se organizează, cum se organizează, dreptul inițiativă și ce probleme nu pot fi supuse. Și nu există în referendum local noțiunea de referendumul local consultativ sau neconsultativ.

Aceasta se referă doar la referendumurile republicane. Aceasta este actuala prevedere legală și eu nu pot să o interpretez decât altfel.

Dar orișice formă de... orișice referendum este o formă de consultare a cetățenilor, care, încă o dată zic, vine să implementeze principiul constituțional din articolul 109, consultarea cetățenilor în probele locale de interes deosebit.

Domnul Igor Corman:

Și ultima întrebare.

Domnule Brega,

Vă rog.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnul Deliu,

Recunoașteți, căci eu am ascultat atent întrebările, răspunsurile dumneavoastră, nu vi se face impresia că dumneavoastră sînteți în momentul cînd ați dat-o în bară cu acest proiect de lege? Și încercați în momentul dat ...

Domnul Tudor Deliu:

Zău că nu.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Deliu,

Pîna la capăt. Și încercați în momentul acesta să reparați cînd mașina, cînd bara.

Domnul Tudor Deliu:

Deci absolut nu îmi pare așa, domnule Brega. Nu știu dacă aveți argumente, eu sînt gata să le ascult și mai apoi să mă pronunț asupra lor, dacă ...

Domnul Igor Corman:

Și a doua întrebare, domnule Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Dar faptul că... vedeți cum acum minoritatea găgăuză, domnul Garizan, ne-a învinuit că noi, băștinașii, milioane de cetățeni băștinași de pe teritoriu sîntem în minoritate.

Eu v-aș dori, domnilor cei care nu recunoașteți limba română, să vorbiți o limbă moldovenească corectă și o să înțelegeți că aceasta e română. Dar dumneavoastră, cu părere de rău, vorbiți numai limba moldoivanească.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Acestea au fost întrebările.

Domnule Deliu,

Vă mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Vă mulțumesc și eu mult.

Domnul Igor Corman:

Și acum am să invit comisia să prezinte raportul.

Doamnă Apolschi,

Vă invit la tribuna centrală.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Prezidiu,

Stimați deputați,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, cu titlu de inițiativă legislativă a unui grup de deputați, proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului electoral. Scopul urmărit prin proiect privind modificarea și completarea acestuia constă în crearea unui mecanism legislativ armonizat și face unele delimitări clare între subiectele care pot fi supuse unui referendum local și celelalte subiecte care sînt de competența Parlamentului sau Guvernului conform atribuțiilor stabilite de Constituție

Proiectul de lege a fost avizat pozitiv de Guvern și Comisia Electorală Centrală. Pentru lectura a doua vor fi examinate obiecțiile și propunerile comisiilor permanente, Direcției generale juridice, Guvernului, Comisiei Electorale Centrale, amendamentele parvenite de la deputați.

Comisia, cu votul a 6 deputați „pro” și 2 deputați „împotrivă”, propune examinarea în ședința plenară a Parlamentului a proiectului de Lege nr.68 din 20 februarie 2014 în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări?

Domnule Gagauz,

Vă rog.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо большое, господин Председатель.

Госпожа Апольский,

Скажите, пожалуйста, я так и не получил от господина Делиу ответ: референдум нельзя, а опросы можно проводить?

Doamna Raisa Apolschi:

Но, по-моему, никто не запрещал опросы проводить.

Domnul Miron Gagauz:

То есть, опросы мы можем проводить на любую тему, везде и всюду?

Doamna Raisa Apolschi:

В проекте мы говорим только о референдуме.

Domnul Miron Gagauz:

Да, чтобы я знал: что не запрещено, то разрешено. Да? Значит, мы будем проводить опросы.

Doamna Raisa Apolschi:

Ну, если вы так понимаете, я не могу вас сейчас переубедить.

Domnul Miron Gagauz:

Я же спрашиваю у вас, у людей, которые компетентны, я, человек, так сказать, не сильно разбирающийся в этом деле.

Doamna Raisa Apolschi:

Но мы же сейчас говорим о референдумах.

Domnul Igor Corman:

Da. Doamnă președinte,

Alte întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Tehnicienii.

Verificați, vă rog, de ce nu mi-a apărut lista întrebărilor.

O clipă doar, stimați colegi.

Da, vă rog.

Domnul Valeriu Munteanu:

Doamnă președinte al comisiei,

Cu tot respectul. Dumneavoastră ați spus că pentru aprobarea în primă lectură a acestui proiect au votat 6 deputați și 2 au votat „împotriva”. În același timp, ați spus că comisia a recomandat Parlamentului. Insist la comisia dumneavoastră, deja a doua oară, să spun următorul lucru, în situația în care de la Comisia juridică, numiri și imunități nu au votat 7, comisia ... trebuie să veniți și să spuneți Parlamentului că comisia nu a adoptat nici o decizie și urmează plenul Parlamentului să ia această decizie.

Comisia nu a recomandat nimic Parlamentului în situația în care nu s-au întrunit 7 voturi, majoritatea celor aleși în comisie.

Și vă rog frumos: acei care redactează rapoartele dumneavoastră să țină cont de majoritatea în comisie și de spiritul Regulamentului, la care domnul Președinte ne face trimitere cu atîta ardoare.

Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschi:

Eu vă mulțumesc pentru precizare.

Domnul Igor Corman:

Dar vouă nu vă place, domnule Munteanu, că eu fac trimitere la Regulament? Dumneavoastră, ca jurist, ar trebui să apreciați lucrul acesta cu ambele mâini. Să veniți cu cuvinte de mulțumire.

Da, vă rog, doamnă președinte.

Doamna Raisa Apolschi:

Eu i-am mulțumit pentru precizare. De fapt, în special, am indicat numărul de voturi, căci insistați întotdeauna, nu am zis că este majoritatea, n-am zis că este recomandare. Și chiar dacă nu ar lua o comisie o decizie, aceasta nu înseamnă că plenul Parlamentului nu s-ar putea să se expună asupra proiectului. Acest proiect sau un alt proiect nu poate rămâne în comisie.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Și a doua întrebare, domnule Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Valeriu Munteanu, în continuare.

Doamnă președinte,

De aceea dumneavoastră trebuie să recitiți ultima parte și să o reformulați, pentru că a sunat în felul următor din partea dumneavoastră: 6 au votat – ”pentru”, 2 – ”împotriva”, iar comisia recomandă Parlamentului. Iată această parte este împotriva sau este o decizie luată în afara Regulamentului. Comisia nu recomandă, comisia, pur și simplu, spune: nu s-a întrunit numărul suficient de voturi și lasă la latitudinea Parlamentului să hotărască. Și trebuie să faceți acest lucru de la tribuna centrală. Altfel, ceea ce ați spus dumneavoastră este în afara Regulamentului și domnul Președinte trebuia să observe acest lucru.

Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschi:

Eu nu cred că chiar dacă reformulez sau nu reformulez ceva schimbă. Dar este în stenogramă și opinia dumneavoastră vizavi de această chestie.

Domnul Igor Corman:

Eu am noroc de dumneavoastră, domnule Munteanu, chiar dacă ceva îmi mai scapă, ședințele sînt lungi, dar sînteți dumneavoastră și vă mulțumesc, reacționați imediat.

Domnul Mușuc.

Și următorul va fi domnul Ghimpu.

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule Președinte,

Eu cred că va fi corect dacă noi, cu tot respectul față de doamna Apolschi, dar, totuși, trebuie să constatăm că nu există raportul aprobat de către comisia de profil, deoarece voturile necesare nu s-au acumulat.

Majoritatea membrilor comisiei nu din cei prezenți, dar din cei aleși este în drept să aprobe o decizie, inclusiv de recomandare. Eu cu totul sînt de acord cu ceea ce a spus domnul Munteanu. El are perfectă dreptate.

În cazul acesta noi avem o inițiativă legislativă care nu are un suport al comisiei de profil. Decizia rămîne la discreția plenului Parlamentului. Eu cred că anume lucrul acesta trebuie accentuat.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Deci eu cred că situația este clară aici, 6 voturi au fost „pro”, 2 voturi au fost „contra”. Cîți sînteți în comisie, doamnă președinte?

Doamna Raisa Apolschi:

Atunci, la momentul votării, am fost 8 din 12.

Domnul Igor Corman:

Și în total în comisie cîți membri sînt?

Doamna Raisa Apolschi:

– 12. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Pînă la urmă, oricum rămîne la latitudinea Parlamentului. În orice caz sînt niște chestii de corectitudine, eu sînt de acord, pentru stenogramă trebuie să fie clar, dar oricum rămîne la latitudinea Parlamentului.

Domnule Mușuc,

Vă rog.

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule Președinte,

7 membri formează majoritatea în Comisia juridică, numiri și imunități. Dacă 7 voturi nu s-au acumulat, înseamnă că nu există o decizie a comisiei. Aici trebuie să fim corecți.

Domnul Igor Corman:

Pentru stenogramă s-a fixat.

Domnul Eduard Mușuc:

Pentru stenogramă eu propun să fixăm că raportul comisiei nu a fost aprobat. Și ultima sintagmă, care a fost citită de doamna președinte, nu corespunde votului

din comisie. Comisia nu poate recomanda nimic plenului Parlamentului, dar lasă la discreția Parlamentului aprobarea deciziei finale.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghimpu.

Următorul – domnul Dodon.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate coleg,

Chiar nu este primul proiect la care sînt așa rapoarte. Nu este exclus, pe marginea unui sau altui raport, comisia să nu ia decizii niciodată, atunci aceasta nu ar însemna că plenul Parlamentului nu poate să o facă.

Și eu am indicat cîte voturi anume, ca să se înțeleagă că, de fapt ... Eu nu am spus că cu majoritatea voturilor recomandă, am enunțat numărul de voturi „pro” și „contra” și urmează ca Parlamentul să se expună. Așa a fost decizia comisiei. Mă iertați.

Bine. Dumneavoastră aveți o altă opinie, eu am înțeles-o.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghimpu.

Următorul – domnul Dodon.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

Doamnă președinte ...

Doamna Raisa Apolschi:

Eu vă ascult, domnule președinte.

Domnul Mihai Ghimpu:

Nu știe... nu că cetățenii, lumea noastră, dar deputații din sală nu știu cîți sînt membri ai Comisiei juridice, numiri și imunități. Și cînd dumneavoastră spuneți pro – 6 și 2 – împotrivă, se subînțelege majoritatea. Cu atît mai mult că ați spus că comisia recomandă Parlamentului.

Dumneavoastră trebuie să înțelegeți că sînteți obligată, căci vorbiți în numele comisiei, al căreia membru sînt și eu, să spuneți corect ...

Doamna Raisa Apolschi:

Și care nu prea veniți la ședință.

Domnul Mihai Ghimpu:

... comisia nu a adoptat o decizie, fiindcă au votat „pentru” doar 6, majoritatea înseamnă 7, decide Parlamentul. Și iată ce se cere de la dumneavoastră. Mai mult nu se cere nimic. Mă înțelegeți dumneavoastră pe mine ori nu?

Doamna Raisa Apolschi:

Eu am înțeles. (*Rumoare în sală.*) Eu am citit raportul comisiei. Atît.

Domnul Igor Corman:

Da, eu cred că ... Așa este, ne-am clarificat. Eu cred că situația e clară.
(*Rumoare în sală.*)

Doamna Raisa Apolschi:

Păi, dar dumneavoastră nu veniți la comisie și mie mi-e greu să zic că chiar din numele dumneavoastră vin. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnul Dodon.

Domnul Igor Dodon:

Da. Eu vă mulțumesc.

Stimată doamnă președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități.

O întrebare. Spuneți, vă rog, în calitate de jurist, în opinia dumneavoastră, referendumurile consultative au efect juridic sau nu?

Doamna Raisa Apolschi:

Dumneavoastră... noi acum vorbim la proiect, dar aceasta chiar nu este... Noi facem un fel de consultație juridică sau cum să înțeleg?

Domnul Igor Dodon:

Exact este la temă, pentru că autorii care au venit cu argumentarea pînă acum, înaintea dumneavoastră, la tribuna centrală au spus că sînt împotriva referendumurilor locale, pentru că acestea ar putea să influențeze la nivel central, național politica internă și externă a statului. De aceea, eu vă pun o întrebare foarte simplă. Referendumurile locale, care acum... consultative, care sînt permise conform legislației, au efecte juridice sau nu?

Doamna Raisa Apolschi:

Din denumirea însăși „referendum consultativ” rezultă care este... deci sînt consecințele unui referendum consultativ.

Dar mie mi se pare că dumneavoastră ați eronat un pic viziunea autorilor din ceea ce pot eu judeca discutînd acest proiect de lege. Nu sînt împotriva referendumurilor, dar s-a făcut o precizare în care probleme... aceste referendumuri pot avea loc în unitățile... sau referendumuri locale. Atît.

În mare parte, nu a suferit modificări și completări, a fost o mică precizare. Dar tot ce s-a discutat, de fapt s-a dus un pic pe o altă pistă. Aceasta este viziunea mea, dacă...

Domnul Igor Corman:

Domnul Dodon. A doua întrebare.

Domnul Igor Dodon:

Da. Eu vă mulțumesc, domnule Președinte.

Și, în acest context, nu întâmplător am pus întrebarea respectivă. Eu cred că noi trebuie să ne așteptăm în timpul apropiat de la autorii care au venit cu o inițiativă similară la subiectul de a interzice sondajele de opinie, pentru că sondajele de opinie, la fel ca și referendumurile, nu au efect juridic, referendumul consultativ. Aceasta înseamnă că voi încercați să împiedicați opinia oamenilor să se expună. Oamenii o să găsească altă modalitate.

Vreau doar, prin răspunsul care l-a dat și doamna președinte a comisiei, să îi atenționez pe autori că, de fapt, nu rezolvați problema pe care v-ați pus-o ca scop. Scopul vostru este să interziceți oamenilor să vorbească. Însă prin acest proiect de lege nu atingeți acest scop. Oamenii o să vorbească și în continuare.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Și ultima întrebare, domnul Popa.

Domnul Gheorghe Popa:

Doamnă președinte,

Oricum, părerea mea personală este că raportul, pe care l-ați prezentat dumneavoastră în plenul Parlamentului, nu este obiectiv situației și discuțiilor care au avut loc în cadrul ședințelor comisiilor parlamentare. Eu de ce vorbesc lucrul acesta? Fiindcă noi, ieri, am examinat la ședința comisiei această inițiativă legislativă și după termenul prezentat și înregistrat în plenul Parlamentului este un termen foarte scurt.

Mai mult decât atât, dumneavoastră ați prezentat raportul comisiei fără avizele comisiilor parlamentare. Spuneți, vă rog, cât o să se mai prelungească practica respectivă? Eu, de pildă, când vine un proiect de lege la adresa comisiei respective, pînă cînd nu am avizele tuturor comisiilor parlamentare, eu nu prezint raportul în plenul Parlamentului. Și așa este normal, așa prevede Regulamentul.

Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschi:

Eu m-am ciocnit de situația cînd avize ale comisiilor nu sînt, deja, la legi adoptate, de ani de zile nu parvin avizele. Aceasta nu ar fi un...

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Eu cred că în Regulament este prevăzut care este perioada cînd se dezbat în comisii proiectele, cînd vin avizele și dacă un aviz, două nu vin în jumătate de an, aceasta nu înseamnă că ele nu pot să fie prezentate în plen. Acestea au fost întrebările.

Vă mulțumesc, doamnă Apolschi.

Stimați colegi,

Avem o listă lungă de vorbitori pe marginea acestui proiect de lege. 6 colegi s-au înscris cu luări de cuvânt. Deci, conform Regulamentului, ar trebui să declar și o pauză. Așa, prin consens, să vedem, 6 luări de cuvânt și pe urmă pauză, finalizăm cu acest proiect sau după pauză revenim la luările de cuvânt. După pauză, toată lumea. Da? Bine. Atunci este 12.30. Până la 13.30 anunț pauză.

La 13.30 revenim și continuăm ședința.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Igor Corman:

Vă rog să vă ocupați locurile, ca să continuăm ședința.

Deci continuăm dezbaterile pe marginea proiectului de Lege cu nr.21.

Proiectul a fost dezbătut. Raportul comisiei a fost prezentat.

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо, господин Председатель.

Господин Председатель, по процедуре.

Никто не занимается обеспечением безопасных условий труда депутата в этом зале. Уже не раз обрушаются кресла под депутатами, а господин Цэрнэ занимается тем, что проверяет женские сумки и портфели депутатов.

И я предлагаю, чтобы ему было вынесено предупреждение о неполном служебном соответствии, потому что зал не проверен перед заседанием, люди рискуют здоровьем, падая со своих кресел. Депутаты, между прочем.

И предлагаю пригласить инспекцию труда для того, чтобы она определила, кто ответственный за обеспечение этих безопасных условий труда, и возложила на него, и возложила на него взыскание.

И почему-то большей частью кресла падают под оппозицией.

Domnul Igor Corman:

Domnule deputat Reidman,

În timp ce ați vorbit, ați plimbat, așa, scaunul în stînga, în dreapta. Eu vă rog, fiți atent să nu cadă și scaunul dumneavoastră.

Vă rog, așa, stați pe loc. (*Rumoare în sală.*)

Da. Bine. Deci domnilor deputați,

Avem șase luări de cuvnt pe marginea proiectului cu nr.68.

Primul s-a înscris domnul deputat Mihai Ghimpu, îl invit la tribuna centrală.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Pentru un proiect de lege bun întotdeauna trebuie să mulțumim autorilor, dar ce ține de acest proiect, nu e cazul.

Și, domnilor autori, inclusiv domnul Hadârcă, care avea cu totul altă poziție când era în cadrul Frațiunii Partidului Liberal, vreau să vă spun că atunci când l-am întrebat de domnul Deliu: înțelegi acum ce ai călcat? Eu am avut în vedere capcană, dar am vrut să văd unde o să îl ducă mintea și a spus ceea ce gândea. Ceea ce nu am avut eu în vedere. Eu am avut în vedere capcană, dar dumnealui s-a gândit la altceva.

Dar, cu adevărat, e cam ceea ce s-a gândit domnul Deliu.

O lege reglementează nu doar partea juridică, dar și partea politică. Și fiți atenți, domnilor din Coaliția majoritară, colegii noștri din stînga, care sînt împotriva acestui proiect de lege, apoi ei special au aplicat tactica ca să vă împingă să votați legea aceasta. Fiindcă ei deschis susțin Găgăuzia, dar voi – indirect. (*Rumoare în sală.*)

Nu am nimic împotriva cetățenilor din autonomia teritorial-administrativă Găgăuzia, dar cert este că nu poți să trăiești pe pămîntul Moldovei, dar să ai interesele Federației Ruse.

Și doi. Nu învinuim toți găgăuzii de ceea ce faceți, dar acei care fac politică în detrimentul Republicii Moldova, fie în sala aceasta, fie acolo, în teritoriu.

Și vreau să vă mai spun încă ceva, că nu a avut loc un referendum la nivel republican și dacă o să vă comportați așa, o să fie referendum și nu o să aveți această autonomie.

Că ceea ce faceți voi tare displace moldovenilor. Și voi trebuie să vă conformați, să mulțumiți acestui pămînt, care v-a primit, vă hrănește și v-a încălzit în toți anii și atunci când pledați și mă învățați pe mine ce limbă eu vorbesc, aceasta înseamnă că voi indirect vă faceți lucrul acesta pentru faptul că dacă nu este limba moldovenească, înseamnă că știți că nu este nici limbă găgăuză, dar ea e turcă.

Dar eu nu mă amestec, e treaba voastră. Atunci nu îmi dați mie lecții și mă învățați cine este mama mea.

Și aceasta ar fi corect. Trăiți cu legile, Constituția și cu poporul Republicii Moldova, dar nu cu interesele Federației Ruse. Debarasați-vă de imperialism, de Uniunea Sovietică, ea nu mai există și nu o să fie niciodată.

Și ce nu ar fi, noi o să fim împreună. Fie în UE, fie în altă uniune. Noi sîntem și vom fi cetățenii Republicii Moldova, ai acestui pămînt și aceasta ar fi cel mai bine să promovați voi.

Dar aceasta se referă la acei care pledează pentru interesele Moscovei.

Coaliția, vă rog să fiți atenți, a fi un om de stat, aceasta înseamnă că întotdeauna trebuie să vezi printre rînduri ce înseamnă o lege. Fix același lucru: când în anii... când a fost adoptată Legea cu privire la autonomia teritorial-administrativă Gagauz-Yeri, un fost coleg din Frațiunea PFD de atunci a sesizat Curtea Constituțională și a făcut o mare prostie.

Și acum același lucru. Fiți atenți ce spune Constituția, articolul 109 – administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit.

În probleme locale. Ce înseamnă în probleme locale? E clar, ce ține de raionul Taraclia, Basarabeasca, Briceni, de autonomia teritorial-administrativă Găgăuzia. Aceasta este, sînt stipulate prin Constituție și prin lege.

Aplicarea principiului enunțat nu poate ... caracterul de stat unitar. Ce faceți voi referendumuri? Pentru ce faceți voi acest referendum?

Ce credeți voi că Dodon e regele Daciei sau ce? (*Rîsete.*) A? Și umblă cu drapelul rusesc pe pămîntul Daciei. A?

Că spune el prin raioane: de acum sînt referendumuri, inițiative, nu știu ce. Dodon e venit de la voi și încă e mai rău decît voi.

Deci v-am citit ce spune în Constituție. E clar, norma constituțională.

Referendumul local poate fi supus problemelor care au o importanță deosebită pentru localitatea respectivă și care țin de doar competențele legale ale autorităților administrației publice locale.

E clar, nu contravine Constituției. Atunci de ce avem noi nevoie de acest proiect? Ca să venim să spunem, cum a zis domnul Deliu, autorul, că sînt lacune. Nu este nici o lacună.

Legea corespunde normelor constituționale și în astfel de lege aceasta înseamnă, cu adevărat, că voi puneți cruce pe hotărîrea judecătorului, care a spus că decizia Adunării Populare este ilegală și legiferati indirect referendumul lor.

dragă, dacă în caz să ne unim cu România, ei au Mai puneți-vă pofta în cui. Aici e Republica Moldova și pot decide doar două instituții. Adică, una. Parlamentul, care prezintă puterea suverană și puterea suverană...

Domnul Igor Corman:

Timpul, domnule Ghimpu. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Mihai Ghimpu:

...organizat referendum în stînga Nistrului și pe urmă ne flutură nouă permanent cu acel referendum, așa o să fluture și aceștia.

Eu vă spun, aceasta înseamnă trădare de patrie.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor este domnul Eduard Mușuc.

Vă rog.

Domnul Eduard Mușuc:

Onorat Parlament,

Stimați colegi,

Eu nu voi căuta cum unii caută aici, în proiectul acesta de lege, mîna Moscovei sau mîna Bucureștiului. Voi încerca să abordez problema din punct de vedere profesionist și în mod responsabil.

Nu voi vorbi, cred că cunoașteți foarte bine practicile, bunele practici, eu mă refer la practicile Consiliului Europei, Uniunii Europene, care prevăd nemodificarea Codului electoral cel puțin cu un an înaintea alegerilor, ceea ce înseamnă că aceste modificări nici nu puteau fi propuse astăzi.

Cu toții cunoaștem că, la sfîrșitul lunii noiembrie, trebuie să aibă loc alegerile parlamentare și Codul electoral nu poate fi schimbat înainte de un an de zile înaintea alegerilor.

Dar aceste prevederi, aceste modificări legale, au fost promovate cu încălcări grave ale cadrului legal național și internațional.

Carta europeană a autonomiei locale prevede clar: la colectivitățile locale trebuie consultate în cursul de planificare și de luare a deciziilor pentru toate chestiunile care le privesc.

Legea privind transparența în procesul decizional prevede consultarea obligatorie a părților interesate.

Legea privind actele legislative, care stipulează clar principiile procesului legislativ. În articolul 21 prevede clar obligativitatea avizării în formă scrisă a autorităților locale și a structurilor vizate de legea respectivă. Și Legea cu privire la descentralizarea administrativă, la fel, prevede consultarea publică obligatorie a oricărui proiect de lege care vizează autoritățile locale.

În cazul acesta, autorul a confirmat că autoritățile locale, structurile asociative, vizate direct în acest proiect de lege, care vor fi lipsite de posibilitatea de a organiza plebiscite, referendumuri după ce această lege va fi aprobată, nici nu au fost consultate, nemaivorbind despre prezentarea unui aviz din partea structurilor asociative.

Este clar că vorbim, astăzi, despre o problemă în domeniul democrației locale. Deja a devenit o practică a actualei guvernări aprobarea deciziilor în mod unilateral, netransparent, fără a consulta, fără a întreba, fără a lua în calcul poziția autorităților locale în toate hotărîrile, fie dacă e vorba despre hotărîri la nivel de Guvern sau dacă vorbim despre legi aprobate aici, în plenul Parlamentului.

Acest proiect de lege a fost înregistrat în ziua de 20 februarie și, iată, vedeți că deja avem un aviz din partea Guvernului. Eu vreau să vă întreb: dar de ce legile care vizează modificarea Codului fiscal, care au lipsit de circa 250 – 300 de milioane de lei autoritățile locale, pînă acum nu au obținut nici un aviz din partea Guvernului? De unde atîta grabă vine, stimați colegi?

Dumneavoastră fix așa ați procedat cînd, în mod unilateral, în mod netransparent ați modificat politica fiscală și ați efectuat un atac împotriva autonomiei financiare. Eu mă refer la plafonarea taxelor locale, anularea unor taxe.

Dar vreau să vă spun din experiența Comisiei noastre administrație publică și dezvoltare regională: practic, nici un proiect de lege, cu mici excepții... parvine în Parlament cu avizul autorităților locale.

Dumneavoastră, în general, aveți nevoie de primari și aveți nevoie de consilieri doar în timpul alegerilor și ați uitat de dînșii atunci cînd sînteți la guvernare.

Dumneavoastră ați atacat dur autonomia financiară, acum vreți să îi lipsiți de posibilitatea de a organiza referendumuri și plebiscite la nivel local. Ați lipsit autoritățile locale de posibilitatea de a presta servicii de calitate, acum efectuați acest atac la adresa democrației locale.

Și vreau să vă zic că nu este doar vorba despre politica externă, dumneavoastră, în general, refuzați, excludeți dreptul de a organiza aceste plebiscite, inclusiv pe problematica politicii interne.

Dar ce facem noi, de exemplu, cu un raion sau cu un municipiu care vrea să își spună cuvîntul în problema, de exemplu, a importului deșeurilor toxice, sau incinerării deșeurilor, sau în domeniul învățămîntului, în domeniul medicinei și ocrotirii sănătății, în ceea ce privește activitatea poliției, organelor de justiție și alte probleme cu care se confruntă societatea astăzi.

Dumneavoastră blocați oricare tentativă de a organiza referendumul la nivel național. Dumneavoastră ați parafat Acordul de asociere care, practic, este un atac la adresa suveranității, care prevede formarea organelor de conducere a statului în afara Parlamentului și Guvernului și nu ați consultat populația la nivel național. Refuzați oricare plebiscit la nivel național și acum, prin aceste modificări legale, lipsiți și autoritățile locale, populația, cetățenii în mod direct de dreptul de a fi consultați, de a se expune asupra unor probleme importante cu care se confruntă ... Aceasta e aberație e ceea ce faceți voi.

Domnule Streleț,

Dumneavoastră ieșiți la microfon și vorbiți, nu comentați de pe loc.

Citiți foarte bine proiectul de lege cu care ați venit. Lipsa avizelor, lipsa consultărilor în mod absolut obraznic, așa cum împreună cu Ioniță ați modificat Codul fiscal, fix așa vreți să lipsiți autoritățile locale de posibilitatea de a organiza plebiscite. Noi nu vom vota pentru acest proiect de lege și cerem ca el să fie exclus din ordinea de zi a Parlamentului. (*Aplauze.*)

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor – domnul Igor Dodon.

Vă rog.

Domnul Igor Dodon:

Stimați colegi,

Onorat Parlament,

Eu nu o să vin cu detalii juridice privind încălcarea drepturilor constituționale, deoarece colegii atît din stînga, cît și din dreapta au vorbit despre acest lucru. Eu vreau să mă refer doar la cîteva lucruri destul de importante. De ce ați venit voi anume acum cu acest proiect? Mă refer la acei care îndeplinesc comenzile lui Filat și Plahotniuc.

Voi ați venit cu acest proiect, pentru că înțelegeți că oamenii vor să își expună și au început să își expună masiv opiniile. Unul dintre autori spunea aici, de

la tribună, că, uite, noi am obținut în 2010 dreptul din partea alegătorilor, pentru ca să facem ce dorim.

Stimate coleg care ați spus acest lucru de aici,

Vreau să vă aduc aminte că liderul dumneavoastră de partid fugea prin Kremlin să obțină o foto cu Putin, pentru ca să rupă din electoratul care nu crede așa cum credeți voi. Alt lider de partid a umplut țara cu panouri publicitare unde se ținea de mână cu un speaker al Parlamentului rus.

Și vreau să vă spun că sondajele arată că 25% din electoratul PLDM este pentru Uniunea Vamală, 28% din electoratul PD este pentru Uniunea Vamală, iar 19% din electoratul lui Ghimpu este pentru Uniunea Vamală. Iată de ce vă temeți voi, pentru că știți că, în cazul în care nu o să încercați să interziceți la nivel legal, o să ajungeți la aceea că marea majoritate a populației este total împotriva la ceea ce faceți voi în vectorul politicii externe.

Până la această etapă, au fost deja în 11 raioane lansate diferite inițiative de desfășurare a referendurilor locale. Voi veniți cu această inițiativă a anume acum, pentru că știți că procedura deja merge în lanț.

Eu nu întâmplător am venit cu un mesaj către colegi: dar cum o să interziceți, dacă mâine raionul X, Bălți, de exemplu, municipiul Bălți ia decizia să organizeze un sondaj cu participarea tuturor raioanelor, Călărași... tuturor cetățenilor, tuturor locatarilor din acest raion, ce o să faceți voi în acest caz? O să încercați să anulați și să interziceți sondajele locale? Iată ce faceți voi.

Și aici, uitați-vă, ce lucru interesant.

Domnule Streleț,

Se referă și la dumneavoastră.

Dumneavoastră condamnați poziția fostei guvernări de la Ucraina, pentru că nu a luat cont și nu a ținut cont de opinia cetățenilor ucraineni, dar ce faceți voi aici? Voi vă temeți să întrebați opinia oamenilor. Și voi credeți că cu aceasta oamenii au să uite sau o să îi speriați.

Ieri, la Rîșcani, a fost invitat conducătorul organizației noastre de partid la SIS, alaltăieri – cel de la Bălți, două zile în urmă – procuratura, poliția. Voi credeți că prin aceasta o să ne faceți pe noi, majoritatea cetățenilor, să tăcem? Nici o șansă, stimați colegi.

Domnule Mihail Fiodorovici,

Știți, dumneavoastră aveți dreptate, eu o să fiu dur, o să fiu foarte dur cu unioniștii de tipul matale. Eu dumneavoastră v-am promis, că atât timp cât socialiștii o să fie în Parlament, mata și reprezentanții Partidului Liberal nu o să fiți în funcție de conducere, ca minoritate undeva o să ședeți, dar în funcții de conducere voi nu o să fiți niciodată. Pentru că unioniștii în Republica Moldova trebuie să își aibă locul lor, nu să fie în funcții-cheie ale țării și în Curtea Constituțională, ceea ce se întâmplă acum.

Stimați colegi,

Eu vreau să vă spun că aici s-au făcut aluzii despre Transnistria, despre Găgăuzia, dar dumneavoastră, care aveți experiență mai multă ca mine, aduceți-vă aminte, la începutul anilor '90, Transnistria cerea prin referendum autonomie, autonomia cerea, nu vorbea de federație, vroia să facă un referendum, pentru ca să

aibă drepturi ale autonomiei transnistrene. Douăzeci de ani au trecut, acum Leancă spune, de la tribuna aceasta, că noi sîntem gata să le dăm mai mare autonomie, dar de ce nu ați făcut lucrul acesta 20 de ani în urmă? De atîta că atunci alți unioniști de tipul celor care acum strigă de aici și se află la guvernare. Vedeți, nu le place că găgăuzii și-au expus opinia. Nu vă plac găgăuzii, dar ce au acei din nordul republicii? Ce au ceilalți din 11 raioane care vor, pur și simplu, să iasă la un referendum consultativ?

Eu vreau să vă spun că noi vom ataca acest proiect sau această lege, în cazul în care va fi votată, noi vom ataca-o la Curtea Constituțională și sîntem fermi convinși că sînt toate șansele să fie declarată anticonstituțională.

În afară de aceasta, vreau să vă spun că noi, socialiștii, vom insista, împreună cu alți colegi, și vom obține, mai devreme sau mai tîrziu, un referendum național în ceea ce ține de vectorul extern al Republicii Moldova.

Și vreau să dau un sfat majorității parlamentare.

Stimați colegi,

Uitați-vă la ceea ce se întîmplă în regiune ... *(se întrerupe)* mergeți la un referendum înainte de semnarea Acordului de asociere, prin aceasta o să faceți doar ca situația să fie mai gravă.

De ce vă temeți? De ce vă temeți de referendumuri locale, referendum național? Să întrebăm opinia oamenilor. Cum o să spună majoritatea, așa noi, politicienii, trebuie să mergem în continuare.

Stimați colegi,

Onorat Parlament,

Dreptul la replică, Mihail Feodorovici, eu nu am numit numele dumitale de familia. Eu am spus Mihail Feodorovici. *(Rumoare în sală.)* Atunci cînd am să dau numele, atunci ai să ai dreptul la replică mata. Eu v-am spus Mihail Feodorovici.

Eu vreau să vă transmit un mesaj foarte clar. Nu uitați că trebuie să vă întoarceți în cîteva luni, voi vă temeți acum să mergeți prin sate să discutați cu oamenii, dar peste 2 – 3 luni trebuie să vă întoarceți în sate, să discutați cu oamenii. Și să vă uitați în ochii oamenilor. Și să vedeți atunci ce o să vă spună acești oameni.

Eu vă mulțumesc. Și vă chem să nu votați acest proiect.

Mulțumim.

Domnul Igor Corman:

Dar mă tem că toată lumea știe că Mihail Feodorovici este echivalent cu domnul deputat Mihai Ghimpu, așa că el are dreptul la replică. *(Rumoare în sală.)* Da.

Domnule Ghimpu,

Vă rog.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Eu vreau să spun că alegătorii care au votat pentru Partidul Liberal, cu adevărat, sînt pentru Uniunea Vamală numai că ”Republica Moldova – Uniunea Europeană”, Igor Dodonovici, îmi cer scuze, nu știu cum îl cheamă pe tăticul tău.

Și doi. După logica dumneavoastră... noi, liberalii, avem majoritatea în consiliul local din Colonița. Am să organizez un referendum ca să îl dea afară pe Dodon din Republică și să interzică Partidul Comuniștilor din Moldova. Pot? După logica voastră înseamnă că pot. Așa și am să fac. (*Rumoare în sală.*)

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Replică la replică, conform Regulamentului, nu se admite.

Următorul vorbitor este deputatul Mihai Godea.

Vă invit la tribuna centrală.

Domnul Mihai Godea:

Stimați colegi,

Sincer, m-am gîndit mult: să ies la tribuna aceasta sau să nu ies, pentru că discuțiile au luat-o razna, dar razna de tot relativ la acest proiect de lege, care este unul prost. Trebuie să recunosc: este unul nu prost, este unul foarte prost, care face dovada unei grave sau crase agramații juridice. Dar aceasta este.

Mă gîndeam la antevorbitorul care vorbea de Uniunea Vamală și vectorul extern. Da, poate sînt unii care au curaj învecinat cu nebunia să meargă spre vectorul promovat și adus de crucișătoarele rusești pe Marea Neagră. Dar, mă rog, aceasta ține de problemele fiecăruia.

Referitor la subiectul pus în discuție astăzi. Sigur că acest proiect de lege a venit, într-un fel, să acopere problematica care s-a produs în Găgăuzia acum cîteva săptămîni.

Dar referitor la referendumul din Găgăuzia, stimați colegi. În condițiile legislației actuale, această acțiune a fost una absolut ilegală, fapt constatat și de către justiția inclusiv de la Comrat și despre faptul că Comisia Electorală Centrală nu a avut nici o implicare, în baza legii, în organizarea acestui eveniment. Deci ceea ce s-a produs la 2 februarie în Găgăuzia a fost o acțiune ilegală. Și nu cred că este necesar de a mai veni cu acoperire juridică prin modificări la Codul electoral. Aceasta este una, ca să fie foarte clar.

Sigur că acest proiect de lege în formula în care el este prezentat, el îngrădește autonomia locală. Și nu degeaba și în comisie am pus întrebări și în dezbaterile în plen. Trebuie să recunosc, domnule Deliu, nu știam că unele prevederi se mențin în Codul electoral. Chiar vă mulțumesc că ați făcut paranteza... ați deschis parantezele respective.

Dar ceea ce ține de politica internă, ceea ce propuneți dumneavoastră. Problematika este una foarte largă și complexă și printr-o prevedere expres în textul legii noi nu putem să răspundem la toate situațiile de acest gen.

Eu sînt de acord cã o autoritate publicã localã nu prea are posibilitate sã decidã asupra bugetului național prin referendum, poate nici la arhitectura fiscalã, dar la mãrimea taxelor de exemplu, dar la necesitatea introducerii unor taxe care rãmîn la atitudinea autoritãților locale sã fie impuse sau nu în colectivitãțile respective.

De ce o autoritate localã nu poate decide prin referendum acest lucru? De ce nu trebuie întrebãți cetãțenii în acest sens? Pentru cã eu am desprins din mai multe prevederi tocmai aceastã problemã.

Eu nu cred cã este nevoie de acest proiect de lege chiar în condițiile actualelor prevederi ale Codului electoral. Ele sînt aproape exhaustiv. Dacã și în condițiile legislației ceea ce s-a întîmplat la 2 februarie a fost catalogat exact cum a trebuit, fãrã prea multã propagandã la acest capitol, înseamnã cã nu avem nevoie de acest „efort intelectual desãvîrșit”.

De aceea eu am sã fac apel cãtre toți deputații din aceastã salã, indiferent cã sînt din majoritatea parlamentarã, cã sînt în opoziție. Într-adevãr, sã ne gîndim la necesitatea acestui proiect. Eu cred cã este cel mai bine el sã fie retras, pus pe polițã, conform modificãrilor care s-au fãcut anul trecut, o sã treacã 2 ani de zile, o sã expire și cu aceasta o sã încheiem problema.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Urmãtorul vorbitor este doamna Stella Jantuan.

Vã rog.

Doamna Stella Jantuan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Onorată asistențã,

Eu vreau sã vã spun... mai mult sã punctez problema acestui proiect de lege din punct de vedere al drepturilor omului, deoarece aceasta este și specialitatea comisiei pe care eu o reprezint.

Sîncer vorbind, poziția mea personalã, nu înțeleg rostul acestui proiect de lege și aici vreau sã îi dau dreptate domnului Ghimpu și colegului Mihai Godea. Dar totuși am niște sugestii, eu știu, așã, niște gînduri referitor la acest proiect de lege.

Prin modificãrile propuse la Codul electoral se aduce atingere dreptului constituțional al poporului, deținãtor al suveranitãții statului de a-și exprima voința în mod direct. Formele directe de exprimare fiind doar referendumul și alegerile, votul exprimat. Atît Constituția Republicii Moldova, articolul 2, cît și Regulamentul Gãgãuziei, articolul 3, stabilește cã poporul își exercitã puterea atît în mod direct, cît și prin autoritãțile publice, iar formele supreme de exercitate directã a puterii publice de cãtre popor sînt referendumul și alegerile.

Interzicerea referendumurilor locale pe probleme ce țin de politicã internã încalcã prevederile unui șir de acte naționale și internaționale în domeniul autonomiei locale, descentralizãrii statului și Regulamentul Gãgãuziei, deoarece

Însăși noțiunea de politică internă este una foarte largă, în care s-ar putea îngloba orice acțiune, funcție sau interes promovat de autoritatea statului. Politica internă fiind politică ce vizează întreg spectrul de domenii promovate de guvernare prin intermediul organelor sale centrale și locale pe teritoriul întregului stat. Dacă limităm dreptul autorităților locale de a se exprima pe problemele de politică internă, cum rămîne cu politica de descentralizare, cu autonomia locală spre care noi tindem?

În primul rînd. Interzicerea desfășurării referendumurilor locale pe problemele de politică internă contravine Cartei europene, care prevede: dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și de a gestiona în cadrul legii în numele propriu și în interesul populației locale o parte importantă a treburilor publice.

Totodată, articolul 5 al Cărții prevede că pentru orice modificare a limitelor teritoriale locale, colectivitățile locale respective trebuie să fie consultate în prealabil, eventual pe cale de referendum, acolo unde legea îi permite. Astfel, operînd modificări în Codul electoral, se interzice inițierea referendumului local pe probleme de politică internă. Noi vom încălca prevederile acestei Cărți. Ori modificarea limitelor teritoriale locale ale unităților administrative ar putea fi înglobate în sfera politicii interne a statului.

În al doilea rînd. Legea privind statutul juridic al Găgăuziei, despre care s-a vorbit aici atît de mult, „Găgăuzia soluționează de sine stătător, în limitele competenței sale, în interesul întregii populații, problemele dezvoltării politice, economice și culturale.” În asemenea caz, reiese că dezvoltarea politică a Găgăuziei nu intră în sfera politicii interne a Republicii Moldova. Sau cum altfel colaborează aceste prevederi care... de a interzice referendumul local pe probleme de politică internă și dreptul Găgăuziei de a se expune asupra dezvoltării politice?

Sintagma „politică internă”, în viziunea mea, trebuie exclusă din acest proiect de lege.

Cea de a doua obiecție ține de interzicerea abordării la referendumul local a subiectelor privind impozitele și bugetul.

În acest caz, ar trebui de specificat că anume impozitele și bugetul național. Astfel, iarăși aducem atingere descentralizării și autonomiei locale.

Vreau să anunț, stimați colegi, că, în cazul în care nu se va ține cont de aceste obiecții, eu nu voi vota pentru această lege.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Igor Corman:

Și ultimul vorbitor este domnul Iurie Țap. (*Rumoare în sală.*)

Îl invit la tribuna centrală.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi...

Domnule Președinte,

Eu o să vorbesc din numele Frațiunii, de aceea o să rog să luați în calcul și timpul.

Stimați colegi,

Pledoariile care au sunat astăzi, aici, au fost așa cum au fost și, într-un fel, este clar, au venit de la acele interese pe care le au anumite grupări sau anumite forțe politice.

Eu, de fapt, aș vrea să vă rog să ne canalizăm pe obiectul legii și, în acest sens, aș vrea... (*Rumoare în sală.*)

Eu cred că deputații trebuie să fie și bine crescuți.

În acest sens, stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

În acest sens, aș vrea să confirm că articolul 109 din Constituție spune foarte clar principiile de bază ale administrației publice locale.

Și al patrulea este consultarea populației pe probleme de interes deosebit.

În acest sens, legislația națională și, în parte, Legea nr.436 din 28 decembrie, pe care, apropo, a votat-o PCRM, la articolul 8, spune foarte clar, articolul 8 – ”Consultarea populației”: în problemele de importanță deosebită pentru unitatea administrativ-teritorială, populația poate fi consultată prin referendum local, organizat în condițiile Codului electoral.

Deci este spus foarte clar. Și, de altfel, articolele 177 și 178 din Codul electoral, la fel, dezvoltând ideile Constituției și ale Legii nr.436, concretizează cum se realizează acest fapt.

Acesta, de fapt, este subiectul legii. Ceea ce s-a întâmplat, ceea ce se vociferează, ceea ce se dorește de anumiți politicieni și eu vreau aici să atenționez, pentru că aici se va încălca autonomia locală. Or, mă iertați, foarte mulți care au vorbit de la această tribună nu înțeleg niște lucruri elementare.

Și eu vă rog, faceți legătură între principiul autonomiei locale, între competențele atribuite consiliului local, primarului. De aici pornește această autonomie, pentru că autonomia este a colectivităților locale și ele pot să decidă doar în probleme ce țin de interes local, ceea ce vizează competențele autorităților publice locale.

Și atunci când anumite partide politice încearcă să implice autoritățile locale în aceste jocuri politice, aici este mare problemă și aici noi atacăm, de fapt, autonomia locală.

De aceea, subiectul legii a venit să spună că trebuie să, deci s-a concretizat care probleme nu pot fi supuse, legile se fac cu bună credință și pentru realizarea cu bună credință. Dar, cu părere de rău, sînt foarte mulți de acei care această bună credință la executare nu vor să o înțeleagă.

Iată de ce, pentru a scoate orice duplicitate, pentru a clarifica lucrurile, astăzi vine acest proiect de lege să concretizeze și să spună clar autorităților publice locale care este limita competențelor, limita autonomiei, limita democrației și nu are nimic cu acele interese politice.

Și aici aș vrea să spun acelora care, din partea stîngă, strigă foarte tare.

Stimați colegi de la PCRM,

Opt ani de guvernare, de fapt, ați călcat în picioare democrația locală și autonomia. (*Rumoare în sală.*)

Și pot să vă aduc argumente cu lux de amănunte, pentru că aceasta ați făcut-o și, da, reforma de descentralizare merge foarte greu, sînt probleme serioase, dar ea merge.

Și, ca să vă zic, să vedem cine, cu adevărat, lucrează în acest sens, peste două săptămîni, pe agenda plenului o să fie un proiect de lege foarte important, ce ține de dreptul autorităților locale de a sesiza Cărea Constituțională, dreptul autorităților locale de a schimba destinația terenurilor și atunci o să vedem care este fața adevărată a aceluia care astăzi face atîta pledoarie pentru autonomia locală.

Aici va fi, de fapt, piatra de încercare, va fi acel examen.

Și vreau să vă spun: strategia a fost elaborată și noul sistem al finanțelor publice a fost elaborat. *(Rumoare în sală.)*

Astăzi se implementează așa cum, în patru teritorii. Începînd cu anul viitor, vă asigur că va merge din plin.

Și vreau să vă zic, stimați colegi de la PCRM, nu aveți dreptul moral să vorbiți despre autonomie și democrația locală, pentru că ați fost acei care ați călcat în picioare.

Și, totodată, vin să spun foarte clar că acest proiect de lege vine să pună bariere aceluia care doresc, de fapt, să destabilizeze situația și aceluia care ați fost la guvernare, ați fost împreună, ați demonstrat ceea ce ați putut. *(Rumoare în sală.)*

În special pentru... *(Aplauze.)*

Vreau, de fapt, să spun unor tineri, vreau să spun unor tineri de la PCRM, un dicton spune: nu este important unde a ajuns omul în funcție, este important cum a ajuns în această funcție, ce a făcut pînă atunci. Pentru că unii nepoți... și unii au ajuns, știți cum, protejați, aceasta este. *(Rumoare în sală.)*

Și eu, de fapt, mai avînd timp, vreau să vă aduc aminte că în anul 2006, la inițiativa vicepreședintelui Parlamentului, ați venit cu un proiect nou de Lege privind administrația publică locală.

Pentru că la adresarea PCRM din Florești, care a pierdut judecata, ați venit să modificați legea. Aceasta este, Frațiunea majoritară care ați fost atunci, dar nu ați putut promova pentru că era 2005 și venea acordul de... „Republica Moldova – Uniunea Europeană”, despre care trebuia să raportați la 2007 și ați venit în fugă cu aceste legi.

Și, doamnă Postoico,

Dumneavoastră ați fost autorul acestei legi. Aceasta vă este fața.

De aceea, acest proiect este la subiect și vă asigur, vă clarific anumite lucruri, ca să nu permită politicianilor să facă ceea ce doresc.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Să încheiem mitingul.

Sîntem în ședință plenară, vă amintesc.

Deci a fost ultima luare de cuvînt. *(Rumoare în sală.)*

Bine. Dreptul la replică, în numele Frațiunii PCRM.

Președintele Frațiunii.

Doamna Postoico,
Vă rog.

Doamna Maria Postoico:

Da. Vă mulțumesc mult, domnule Președinte.

Domnule Țap,

Eu nu am promovat pe nimeni din rudele mele, în primul rînd.

În-al doilea rînd, acele legi, care au fost promovate, ele au fost acceptate de societate.

Dar dacă dumneavoastră nu vă place de acum, uitați-vă în urmă, înainte, în stînga și în dreapta cine se ocupă cu astfel de legi.

Domnul Igor Corman:

Să ne mai uităm și în sus, și în jos și o să avem, așa, o, da, impresie.
(*Rumoare în sală.*)

Numele? (*Rumoare în sală.*)

Nu am auzit să fi folosit vorbitorul alte nume decît grupul parlamentar și președintele Frațiunii a venit cu replică.

Procedura poate să fie numai una acum, să supun votului acest proiect de lege, după ce s-au încheiat luările de cuvînt.

Deci privind procedura de vot, da? Da.

Domnule Ghimpu,

Vă rog.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Ce ține de vot, domnule Președinte.

Propun să votați de respins legea și de adoptat o Lege cu privire la interpretarea articolului 177 și ...178 din Codul electoral. Aceasta ar fi corect.

Nu vă grăbiți. Fiți atenți.

Domnul Igor Corman:

Deci ar fi subiectul unei alte inițiative, din cîte înțeleg, propunerea care a fost făcută.

Domnule Muntean,

Vă rog.

Domnul Iurie Muntean:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Deci eu vă rog frumos: pe viitor, la luările de cuvînt să fiți atenți, pentru că partea a doua a luării de cuvînt, deci prezentate de ultimul vorbitor, s-a referit exclusiv la o polemică cu una din fracțiunile parlamentare, ceea ce este inadmisibil.

Și, la urmă, vreau să spun că aprecierea dată respectivului, adică domnului Țap, a fost dată în 2011, la Florești, cînd a pierdut alegerile locale с тpeчком și

aceasta au făcut oamenii, cetățenii Moldovei din Florești, în deplină conformitate cu principiile autonomiei locale.

Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Da, cotizațiile. Plățiți-le cotizațiile la partid din '91, stimate secretar doi, fost secretar. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Făcuse cineva o referință anterior la faptul că instituția noastră este una politico-juridică, eu văd 99,9 la sută că e politică. Și atunci când se iau luări de cuvânt, într-adevăr, conform Regulamentului, trebuie să fie luare de cuvânt pe marginea proiectului de lege și să nu se facă abateri. Dar eu mă tem că mai toți vorbitorii au aceeași problemă. Deci fiecare, prin exemplul lui, să demonstreze că, într-adevăr, acordă atenție și părții legale a activității noastre, nu doar politice.

Deci dreptul la replică – domnul Țap. A fost avizat.

Vă rog, domnule Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Eu mi-aș dori, astăzi, să merg cu dumneavoastră la Florești și să întrebăm cetățenii orașului Florești: ce gândesc ei despre situația actuală a orașului Florești? Și membrii de partid, membrii PCRM, de fapt, sînt foarte îngrijorați de starea actuală a orașului Florești. Iată tocmai acum face diferența și acum o să vedeți voi această diferență și o să o simțiți. Cu părere de rău, astăzi, orașul Florești a decăzut deplin și aceasta este, mă iertați, și fața PCRM.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Cu aceasta am încheiat dezbaterile, cu toate replicile. Replici la replici nu se mai admit.

Deci acum voi supune votului aprobarea în primă lectură proiectului de Lege nr. 68. Cine este pentru rog să voteze. (*Rumoare în sală.*)

Am să rog, mai întâi, numărătorii să ne anunțe care este prezența în sală pe sectoare, vă rog. (*Rumoare în sală.*) Deci rog numărătorii pe sectoare să anunțe prezența în sală.

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Domnul Igor Corman:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 32.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Igor Corman:

Deci sînt 74 de deputați în sală.

Și acum rezultatele votului. Chiar dacă este în primă lectură, dar, înțeleg, au fost expuse mai multe poziții, ca să fie claritate. Deci rezultatele votului pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Zero.

Domnul Igor Corman:

Deci eu am suspus votului, de fapt. Bine. Încă o dată. Cine este pentru aprobarea în primă lectură a acestui proiect de lege rog să voteze. Rog să fie anunțate rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 15.

Sectorul nr.3. – Din 20 de deputați 5 nu au votat, respectiv 15 voturi.
(*Rumoare în sală.*) Dumneavoastră sînteți 3 și cu 2 în spate sînt 5.

Domnul Igor Corman:

Sectorul nr.2? Domnule Sîrbu?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 26.

Domnul Igor Corman:

Sectorul nr.1?

N u m ă r ă t o r i i:

Zero.

Domnul Igor Corman:

Deci cu 41 de voturi, ținînd cont de faptul că pentru primă lectură ar fi fost nevoie de majoritatea deputaților prezenți în sală, deci acest proiect a fost aprobat în primă lectură.

Domnule Petrenco,

Vă rog, de procedură.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Ca să nu fie speculații la acest subiect, noi am văzut că în sectorul nr.2 au votat 12 persoane, poate chiar mai puțin. Nu aveți 41 de voturi pentru acest proiect

de lege în primă lectură, nu aveți majoritatea. Ca să nu fie speculații, să votăm nominal. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnule Petrenco,

Este un proiect de lege în primă lectură, el va merge în comisie, toate amendamentele vor fi făcute, să vedem încă în ce formă ajunge acest proiect iarăși în dezbaterile plenare pentru a doua lectură. Și acum dumneavoastră vreți să propuneți vot nominal. Da.

Eu cred că este cazul să întrerupem noi discuțiile acestea inutile. Deci noi avem numărătorii oficiali, lumea a votat. Dacă cineva dintre deputați consideră că nu a votat, poate să o facă acum. Va fi fixat în stenogramă. Deci este numărul de voturi necesar pentru primă lectură și aici am încheiat dezbaterile.

Domnul Petrenco.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Deci numărați câți sînteți, nici nu sînteți 41. Sînteți 40 în total din Coaliție.

Domnul Igor Corman:

Domnule Petrenco,

Avem numărători oficiali aici, în sală. Și atît timp cît nimeni dintre deputați nu contestă ...(*Rumoare în sală.*) Nu sînteți dumneavoastră numărător oficial. În fiecare sector este cîte un numărător oficial, noi ne bazăm pe aceste date.

Deci următorul proiect de lege pe care îl propun dezbaterilor pentru lectura a doua ... (*Rumoare în sală.*) Aceasta nu este procedură, stimați colegi,

Domnul Reșetnicov.

Domnul Artur Reșetnicov:

Deci, domnule Președinte al Parlamentului,

Sistemul acesta electronic, pe care l-ați prezentat că funcționează, s-a dovedit a fi nefuncțional. Nu v-ați pregătit pentru a desfășura normal, conform Regulamentului ședințele și calcularea voturilor. Acum, cînd puneți la vot un proiect în primă lectură sau în a doua lectură, cine numără în sala aceasta voturile? Și acel care numără voturile trebuie să vadă opțiunea deputatului. El dacă sub masă a ridicat sau nu a ridicat mîna, nu vede nimeni. În momentul în care el anunță în sectorul nr.1, în sectorul nr.2 sau în sectorul nr.3, deputatul trebuie să demonstreze opțiunea prin votarea „pro” sau „contra”. Și nu trebuie să calculeze din sectorul nr.3 câți nu au votat, trebuie să spună câți au votat, așa cum anunțați de la microfonul central.

De aceea, repetați încă o dată, să vedem cum se votează și să vedeți cum votează fiecare deputat aparte.

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Vă aduc la cunoștință că, în primele ședințe, în această Sală nouă, renovată a Parlamentului, o bună parte din deputați au sabotat utilizarea votului electronic. Cred că nu este cazul să spun cine, toată lumea știe. Deci din aceste condiții nu putem folosi sistemul electronic. Sistemul pe care îl folosim în continuare a fost folosit de când există Republica Moldova ca țară independentă de vreo 22 de ani. Deci sînt numărători oficiali, responsabili și vă rog să încheiem aceste discuții inutile.

Deci propun proiectul de Lege cu nr.60 să fie dezbătut pentru a doua lectură. Un proiect care vizează completarea articolului 13 din Legea nr.440-XIII din 27 aprilie 1995 cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.

Prezintă, pentru lectura a doua, raportul comisiei doamna președinte Violeta Ivanov.

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați colegi,

Comisia mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege pentru completarea articolului 13 din Legea cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă și raportează următoarele. Prin această inițiativă legislativă se propune de a stabili prin lege că comercializarea nisipului extras din albia minoră a râului este interzisă, precum și că nisipul și prundișul extras în cadrul lucrărilor de amenajare și menținere a șenalului navigabil urmează a fi returnat în râu în amonte de la locul extragerii. Analiza obiecțiilor și propunerilor au fost luate în considerație și se conține ca parte componentă la raport.

Deci, ca urmare a examinării proiectului de lege, Comisia mediu și schimbări climatice, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință, propune proiectul de Lege pentru completarea articolului 13 din Legea cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă spre aprobare în lectura a doua.

Domnul Igor Corman:

Întrebări la comisie?

Domnule Munteanu,

Vă rog.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Eu am pentru dumneavoastră o întrebare, pentru că eu am solicitat de procedură și dumneavoastră mă neglijați.

Domnul Igor Corman:

Domnule Munteanu,

Eu vă rog acum dacă aveți întrebări la comisie, fiindcă am invitat doamna președinte la tribuna centrală și nu este bine. Dumneavoastră o să vă apropiați de mine după ședință și o să spuneți toate obiecțiile pe care le aveți.

Deci întrebări, dacă sunt, pentru comisie, vă rog frumos. Nu sînt întrebări la comisie.

Vă mulțumesc, doamnă președinte.

Doamna Violeta Ivanov:

Vreau să vă aduc aminte, stimați deputați, că, în primă lectură, ați votat toți acest proiect strategic.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Deci acum voi supune votului, da, dacă întrebări nu sînt, pentru lectura a doua acest proiect de lege. Cine este pentru rog să voteze.

Rog numărătorii să anunțe rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26. (*Rumoare în sală.*)

În sectorul nr.3 au votat 3 deputați.

Domnul Igor Corman:

Sectorul nr.2?

Domnule Sîrbu,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

– 6 voturi.

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Pentru lectura a doua, acest proiect de lege a acumulat 35 de voturi, număr insuficient. Proiectul de lege este respins. (*Rumoare în sală.*)

Autorul are dreptul. Da. Doamnă... dar... autorul are dreptul, dar pînă la vot, după ce prezintă... Noi deja am votat. De acum e subiect de conferință de presă, doamnă președinte. Deja am votat. (*Rumoare în sală.*) Și să ne ținem strict de Regulament.

Următorul proiect de lege, pe care urmează să îl supunem, de asemenea, votului, fiindcă noi l-am dezbătut în ședințele plenare anterioare, este proiectul nr.3098 pentru modificarea articolului 87 din Legea nr.1515-XII 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător. Deci dezbaterile au avut loc, doar nu a fost supus votului. (*Rumoare în sală.*)

De procedură, vă rog.

Cine de procedură?

Doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Domnule Președinte Corman,

Stimați colegi,

De procedură, am dreptul la 5 minute. Și vreau să vă aduc aminte, stimați colegi, că, conform articolului 62 din Regulamentul pe care l-ați votat, că proiectul cu nr.3098 a fost votat, de asemenea de dumneavoastră, de toți, în primă lectură.

Chestiunea este că, la ședința anterioară, domnul Streleț, din numele Frațiunii PLDM, și domnul Diacov, din numele Frațiunii PD, ați venit cu careva obiecții de concept, ceea ce nu era la subiectul legii în prima lectură, ceea ce ține de faptul cum că prezența unui membru al Comisiei parlamentare permanente este neconstituțional pentru a participa la Consiliul de administrare al Fondului Ecologic Național.

În acest context, stimați colegi, vreau să vă citesc articolul 7 din faimoasa Lege aprobată de dumneavoastră și propusă de domnul Ioniță, politica fiscală, ceea ce ține de Legea cu privire la întreprinderile de stat, Consiliul de administrare: „în componența consiliilor de administrație în mod obligatoriu intră reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Economiei, Comisiei permanente de profil”.

Domnule Streleț,

Domnul Filat, președintele dumneavoastră, semnează Hotărârea Parlamentului cu nr.573... Hotărârea Guvernului cu nr.573, notați-vă, vă rog, unde o include, în componența nominală a Consiliului de administrare al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, pe doamna, cu tot respectul, Valentina Stratan, deputat în Parlament. Spuneți, vă rog, când este constituțional și când nu este constituțional?

Eu vă rog frumos să nu vă ascundeți după deget și să spuneți clar că nu vreți ca să fie... nu doriți ca, în pragul campaniei electorale, să fie publice deci acele nereguli care au loc în Fondul ecologic, acele finanțări care se fac pe ascuns de către un grup pe care dumneavoastră îi coordonați.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Streleț a fost avizat. Are dreptul la replică.

Vă rog, domnule Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Am fost vizat, sigur că da.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cu privire la proiectul nr.3098. Chiar și dacă a apărut un precedent, care a fost adoptat printr-o Hotărâre de Guvern, aceasta nu înseamnă că noi nu examinăm acest precedent și nu înseamnă că noi nu dorim să corectăm această situație. Ceea ce nu ne dă dreptul nouă, ca un for legislativ, for suprem în țara aceasta, să încercăm cumva să legiferăm un precedent adoptat printr-o Hotărâre de Guvern.

Noi am expus poziția Frațiunii în dezbaterile acestui proiect și nu văd nici un rost să mai reluăm aceste dezbateri acum.

Cît ține de proiectul precedent, care a fost votat, norma propusă este deja reglementată într-o altă lege. Și dumneavoastră știți foarte bine de chestia aceasta, de aceea acest proiect și-a pierdut actualitatea pentru vot în lectura a doua. Așa că, domnule Președinte, propun să supuneți votului fără a mai admite careva comentarii. Eu am fost vizat și am răspuns la întrebare.

Mersi.

Domnul Igor Corman:

Supun votului adoptarea proiectului de Lege cu nr.3098 în lectura a doua. Cine este pentru rog să voteze.

Rog, numărătorii să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 26.

Sectorul nr.2 – 7.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Igor Corman:

33 de deputați au votat pentru acest proiect de lege. Deci proiectul cu nr.3098 este respins.

Și acum, domnilor deputați, voi propune dezbaterilor proiectul de Lege cu nr.435 privind modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997.

Un grup de deputați a înregistrat această inițiativă. O prezintă domnul Tudor Deliu.

Vă rog.

Domnul Tudor Deliu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Sper că acest proiect de lege, chiar dacă se referă tot la modificarea Codului electoral, nu va provoca atît de multe discuții. Dar, mă rog, discuțiile au fost destul de constructive, deoarece adevărul se naște în ultima instanță. Așa că eu vă mulțumesc și pentru discuțiile la proiectul anterior.

Scopul prezentului proiect de lege vizează reglementarea instituției instruirii continue în domeniul electoral și, în speță, a instruirii specializate a funcționarilor electorali în vederea înlăturării unor lacune de drept în ceea ce privește termenele de desfășurare și propriu-zis a procedurii de instruire specializată.

În redacția în vigoare a Codului electoral, instruirea continuă a funcționarilor electorali se efectuează de către Centrul de Instruire Continuă, fără însă să fie precizate termenele de instruire, termenele de inițiere și desfășurare a instruirilor etc., fapt care cauzează deseori confuzii și poate duce la ineficiența cursurilor respective, dacă, spre exemplu, desfășurarea acestora este demarată la un

termen excesiv de mare, care precede alegerilor. În acest proiect de lege se stabilește că instruirea poate fi demarată cu cel mult 3 luni înaintea zilei alegerilor.

Un alt aspect al proiectului este introducerea prevederii prin care lasă la discreția fiecărui partid delegarea reprezentanților săi pentru instruire de către Comisia Electorală Centrală. Astfel, se propune substituirea obligativității frecventării acestor instruiri prin participarea la ele doar în cazul în care partidele politice decid de sine stătător să delege reprezentanții săi pentru aceste instruiri.

În rest, prin proiect nu se neagă necesitatea instruirii și creării corpului de funcționari electorali, însă nu putem accepta obligativitatea partidelor politice de a instrui acești funcționari. Ori pornim de la ideea că fiecare partid este responsabil și atunci când va delega în organele electorale, fie în Consiliul electoral de circumscripție, fie în Biroul electoral, el va fi cointerestat ca să delege persoane care, într-adevăr, să îi reprezinte și să fie persoane care să cunoască Codul electoral, procedurile electorale.

De aceea, rog să susțineți acest proiect de lege, care vine să modifice prevederile la care m-am referit mai sus.

Domnul Igor Corman:

Întrebări, dacă sînt pentru raportor?

Primul este domnul Vreamea.

Următorul – domnul Popa.

Domnule Vreamea,

Vă rog.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Pentru mine apare întrebarea: de ce dumneavoastră propuneți doar cu 3 luni înainte de ziua alegerilor de a organiza, iată, astfel de seminare sau instruiri? Fiindcă aici trebuie... pe de o parte, și termenul e prea restrîns, CEC poate și să nu reușească în trei luni. Eu nu cred că este valabilă, iată, limitarea aceasta.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc, domnule Vreamea.

Deci argumentele noastre sînt următoarele: durata prea mare între cursul de instruire și data alegerilor poate cauza diverse situații imprevizibile și care pot afecta calitativ cunoștințele însușite de către persoane. Și vin cu unele argumente: migrația acestor persoane.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Vreamea.

Domnul Igor Vreema:

Nu, gata. Deci luați-o și ca pentru lectura a doua, ca să fie examinată, eu știu, ca amendament. Mie totuși mi se pare că orișice partid, alte formațiuni social-politice trebuie să fie cointeresate întru a-și pregăti personalul.

Domnul Tudor Deliu:

Corect.

Domnul Igor Vreema:

Și, de aceea, noi, eu zic nu trebuie. În cazul în care survin careva schimbări, același partid trebuie să fie cointeresat și să solicite CEC-ului sau Centrului acesta.

Centrul trebuie să funcționeze și, periodic, orișice formațiune se poate adresa pentru a-și perfecționa, pentru a-și instrui un grup oarecare.

Înțelegeți?

Domnul Tudor Deliu:

Deci eu cred că aceasta nu este o problemă de principiu.

Domnule Vreema,

Într-adevăr, dacă noi vom omite obligativitatea partidelor politice de a merge la această instruire, ci doar la solicitare, putem să lăsăm aceste cursuri să funcționeze și, la solicitarea partidelor, vor fi instruite persoanele care vor...

(Rumoare în sală.)

Da, am înțeles. Nu e de principiu aici.

Domnul Igor Corman:

Domnul Popa.

Următorul – domnul Brega.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule autor,

Spuneți, vă rog, dacă dumneavoastră cunoașteți situația deja a atestării unor membri ai birourilor electorale care deja au trecut atestarea.

Mă refer la acei care sînt înaintați de către organele administrației publice locale. Ce vor fi cu ei? Ei vor mai da o dată, atunci cînd apăsă perioada cu 3 luni înainte de campania electorală sau vor fi în vigoare legitimațiile pe care le-au primit ei anterior?

Domnul Tudor Deliu:

Deci, conform prevederilor actuale ale Codului electoral, persoanele la care vă referiți dumneavoastră, din administrația publică locală, vor putea fi înaintate organelor electorale, dacă dețin acest certificat că ele au frecventat cursurile de instruire. Și nu e neapărat necesar să mai treacă un alt curs.

Ele dețin de acum acest certificat. *(Rumoare în sală.)*

Am vorbit... Păi, acei care nu au certificat, întrebarea domnului Munteanu, deci Comisia Electorală Centrală organizează aceste cursuri de instruire.

Și eu cred că ei ar trebui să se canalizeze anume pe instruirea celor din autoritățile administrației publice locale și să instruiască, să își creeze rezerva lor, pentru că Codul electoral prevede că atunci când există probleme la înaintarea în birourile electorale sau în consiliile electorale de circumscripție, Comisia Electorală Centrală suplinește numărul din rezerva lor de funcționari publici.

În ceea ce privește partidele politice, eu cred că încă o dată o să am susținerea dumneavoastră, ca să nu fie obligativitatea ca ei să meargă neapărat la aceste cursuri de instruire.

Depinde, deci la solicitarea partidelor politice.

Domnul Igor Corman:

Domnul Brega.

Următorul – domnul Reidman.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Deliu,

Până la alegeri au rămas 6 luni. Care este atunci atitudinea dumneavoastră față de recomandările Comisiei de la Veneția, unde se recomandă clar că cel puțin cu un an nu se umblă la Codul electoral?

Modificări în Codul electoral nu pot avea loc. Cum rămîne cu recomandările Comisiei de la Veneția?

Prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Așa. În ceea ce privește recomandările. Recomandarea este recomandare, dar... (*Rumoare în sală.*) Se recomandă, dar, mă rog, nu este obligativitate. Dar aceste modificări...

Domnule Brega,

Aceste modificări, care se propun în Codul electoral, ele nu vin să influențeze rezultatele sau nu vin să facă unele modificări care să împiedice buna desfășurare a procesului electoral.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Deliu,

Haideți să nu fim... când respectăm recomandările și luăm ca lege. Când nu dorim, nu le respectăm și le... ca recomandări rămîn.

Dar dumneavoastră spuneți că nu afectează. Afectează. Pentru că, în momentul în care o să avem în circumscripție oameni nepregătiți, în momentul în care o să avem în circumscripție oameni care nu știu ce trebuie să facă, o să fie foarte ușor de falsificat voturile.

Aceasta e prima.

A doua întrebare. Cine o să suporte, dumneavoastră ați introdus în felul următor: la solicitarea partidelor politice sau organizațiilor social-politice. Cine o să suporte cheltuielile?

Domnul Tudor Deliu:

Deci instruirea funcționarilor electorali este din contul bugetului Comisiei Electorale Centrale. Nu suportă nici autoritățile locale, care delegă reprezentanți pentru a fi instruiți, nici partide politice nu suportă cheltuieli.

Dar.. (*Rumoare în sală.*)

Păi, da, eu am spus, Comisia Electorală, bugetul Centrului de instruire. Da.

Dar încă odată vreau să zic.

Domnule Brga,

Nimeni nu pune la îndoială necesitatea pregătirii funcționarilor electorali. Dar să vorbim despre situația că ajungem în preajma alegerilor și un partid politic, care nu a reușit să instruiască numărul necesar de funcționari publici, nu va putea delega în Consiliul electoral de circumscripție sau în Biroul electoral al Secției de votare reprezentantul său. Nu va putea. (*Rumoare în sală.*)

Păi, și e treaba lui, corect. De aceea, domnule Popa, și venim cu aceste modificări. De aceea și venim.

Domnul Igor Corman:

Domnul Reidman.

Următorul – domnul Chiorescu.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо.

Господин Делиу, известное изречение. Мы тут спорим о разных вещах, довольно таких важных, но упускаем одну существенную: нас всех учли понемногу, чему-нибудь и как-нибудь.

Кто – тем более в этих условиях, когда у части общества отсутствует полное доверие к неангажированности Центральной избирательной комиссии – кто программу этого instruire будет утверждать?

Măcar în comisia specială în Parlament trebuie să fie prezentată programa aceasta.

Domnul Tudor Deliu:

Eu...

Domnul Oleg Reidman:

Instruirea.

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Reidman,

Mi se pare că noi vorbim despre probleme diferite. Eu nu vorbesc despre programa de instruire, eu vorbesc doar despre faptul că vrem undeva să ușurăm

activitatea partidelor politice în perioada alegerilor. Să nu îi obligăm ca reprezentanții lor să aibă acest certificat de instruire.

În rest, programa de instruire în ceea ce privește procedurile electorale este elaborată de Centrul de Instruire al Comisiei Electorale Centrale.

Domnul Igor Corman:

A doua intervenție, domnule Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Вы совершенно правы, как говорится «Благими намерениями выстлана дорога в ад». Мы хотим облегчить политическим партиям представительство и т.д. Это правильно.

Но если Центральная избирательная комиссия, которая организует это обучение, организует его заведомо с дырками и т.д., то ничего, никакого облегчения не будет. Будет столкновение мнений в избирательных комиссиях, неоднозначное прочтение закона, неоднозначное прочтение обязанности и т.д., и т.п.

Программой, мы изменяем закон электоральный. Коль мы говорим об instruire, мы должны сказать, кто делает программу, кто ее утверждает.

Таково мое мнение.

Domnul Tudor Deliu:

Deci eu cred că subiectul acesta, domnule Reidman, este pentru un alt proiect de lege.

Acest proiect nu se referă. Poate că aveți și, poate, nu că aveți dreptate în ceea ce ziceți, dar nu e subiectul acestui proiect.

Eu nu pot astăzi să spun. Eu știu că Centrul de instruire, modificările care au fost operate încă în 2010 în Codul electoral și a fost instituit acest Centru de instruire pe lângă Comisia Electorală Centrală, are menirea de a instrui funcționarii electorali și, respectiv, elaborarea programelor.

Eu, dacă să mă expun personal, cred că anume acest centru trebuie să instruiască membrii Consiliului electoral și ai birourilor electorale ale secțiilor de votare despre competențele lor legale. Ceea ce trebuie să facă, acțiunile lor. Aceasta ar trebui să fie.

(Rumoare în sală.)

Domnul Igor Corman:

Domnul Chiorescu.

Următorul – domnul Munteanu. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Iurie Chiorescu:

Domnule Deliu...

Domnul Tudor Deliu:

Te văd la...

Domnul Iurie Chiorescu:

Eu am, așa, două întrebări de precizare.

Dacă dumneavoastră, probabil, cunoașteți câți cetățeni au frecventat cursurile la Centrul de instruire.

Și doi. Din câte înțeleg eu, dumneavoastră nu sînteți chiar un mare apărător al respectivului Centru de Instruire Continuă pe lângă Comisia Electorală Centrală.

Mulțumesc.

Domnul Tudor Deliu:

Deci a doua întrebare nu am înțeles-o pînă la sfîrșit.

Dacă eu sînt ce? Împotrivă sau ce?

Domnul Igor Corman:

Domnul Chiorescu.

Domnul Iurie Chiorescu:

Stimați colegi deputați,

Din câte înțeleg eu și poate dumneavoastră ați perceput, domnul Deliu nu este mare apărător al proiectului respectiv și eu cred că ar fi fost cazul să fie și colegii de la Comisia Electorală Centrală aici și nu să îl întrebăm doar pe domnul Deliu. Aceasta e una.

Și a doua.

Domnule Deliu,

Dacă dumneavoastră cunoașteți câți cetățeni...

Domnul Tudor Deliu:

Am înțeles.

Domnul Iurie Chiorescu:

...au frecventat cursul respectiv?

Domnul Tudor Deliu:

Deci nu o vă dau un număr exact, deoarece în Comisia juridică, numiri și imunități, miercuri, cînd a fost discutat acest proiect de lege, a fost prezent domnul președinte al Comisiei Electorale Centrale Iurie Ciocan, care ne-a comunicat că instruirea funcționarilor durează de acum de mai mult timp. O cifră exactă nu pot să vă dau.

Eu sînt sigur că, dacă vom întreba astăzi reprezentanții partidelor politice câte persoane au fost instruite din partea lor, eu nu știu dacă cineva o să ne poată spune.

În ceea ce privește Centrul de Instruire. Eu încă o dată vreau să repet: am fost și sînt, și voi fi tot timpul pentru ca persoanele înaintate într-un organ să dispună de competențe. Și Centrul trebuie, e necesar să existe și să organizeze instruirea funcționarului electoral.

Să ne aducem aminte, spunea cineva că nu depinde cum se votează, depinde cum se numără. De aceea, eu zic: depinde foarte mult de funcționarii electorali.

Dar eu nu vreau ca partidele politice, cu 50 de zile înainte, când vor trebui să înainteze reprezentanți în organele electorale, să fie în imposibilitatea de a înainta, deoarece nu dispun de aceste certificate. Și eu aș vrea să conștientizăm acest fapt.

Dar eu cred că nu va fi nici un partid politic care nu va solicita să fie instruiți reprezentanții săi. Este dreptul fiecărui partid să facă acest lucru.

Domnul Igor Corman:

Domnul Munteanu s-a înscris cu o întrebare. Dar el cred că, după obicei, se înscrie de fiecare dată la fiecare proiect de lege și pe urmă nu tot timpul este la fața locului.

Deci următorul este domnul Godea.

Vă rog.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă Postoico,

Aveți o întrebare pentru mine? Nu, eu vreau să apreciez efortul pentru acest proiect de lege, care face dovada unui efort intelectual veritabil, domnule Deliu. Și sînt absolut de acord cu ceea ce ați remarcat dumneavoastră în ultima intervenție: nu trebuie de pus bariere în fața partidelor politice și exact trebuie să lăsăm la discreție. Cum o să își pregătească cadrele, așa o să numere voturile.

Domnul Tudor Deliu:

Corect.

Domnul Mihai Godea:

Și dumneavoastră aveți dreptate aici, Stalin încă nu a murit. Stalin în Republica Moldova, posibil, o să trăiască încă foarte multă vreme.

De aceea, domnule Președinte, eu cred că putem să încheiem dezbaterile aici.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Godea a mai dres, așa, busuiocul, ca să atenueze critica pe marginea proiectul de lege anterior. Da.

Alte întrebări nu mai văd.

Vă mulțumesc, domnule Deliu.

Și acum am să o invit pe doamna președinte al comisiei Raisa Apolschi să prezinte raportul.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.435 privind modificarea și completarea Codului electoral, inițiativă legislativă a unui grup de deputați. Proiectul de lege are drept scop includerea unor noi reglementări în Codul electoral, conform cărora se stabilește termenul exact de când va putea demara procesul de organizare a cursurilor de instruire și seminare pentru persoanele care vor lua parte la procesul electoral în calitate de membri ai consiliilor electorale de circumscripție și ai birourilor electorale, lăsându-se la discreția partidelor politice delegarea reprezentanților săi pentru cursurile de instruire.

De asemenea, proiectul propune excluderea prevederilor legale ce stabilesc obligația desemnării la funcția de membru în Biroul electoral, în Consiliul electoral de orice nivel a persoanelor care au frecventat cursuri de perfecționare în cadrul Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral.

La examinarea proiectului de lege au participat autorii proiectului, cât și reprezentantul Comisiei Electorale Centrale, care a prezentat obiecții asupra reglementărilor din proiect.

În rezultatul dezbaterilor, membrii comisiei au evidențiat necesitatea operării modificărilor propuse de autori, susținând conceptul proiectului de lege.

Drept urmare, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități au decis în unanimitate propunerea proiectului de lege spre examinare și aprobare de către Parlament în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Întrebări pentru comisie?

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, dreptul la replică. Eu mă bucur că am dres busuiocul și dumneavoastră pregătiți-vă să nu încep a drege și trandafirul.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Ce vrea domnul Godea? Trandafiri cu ocazia Zilei de 8 Martie sau ... Venim cu un buchet mare, mare, domnule Godea, dar mai așteptați încă, astăzi abia e 6 martie.

Mulțumesc, doamnă președinte.

În condițiile raportului comisiei, voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.435. Cine este pentru rog să voteze. Cu majoritatea voturilor, proiectul cu nr.435 a fost aprobat în primă lectură.

Și acum, domnilor deputați, voi propune dezbaterilor proiectul de Hotărâre cu nr.92 ... (*Rumaore în sală.*)

Comisia a propus și în a doua lectură?

Toate grupurile parlamentare ... Da?
Doamnă Postoico.
Vreți să vorbiți sau ...
Doamna Posotico.

Doamna Maria Postoico:
A doua lectură.

Domnul Igor Corman:
Dacă este consens și nu mai sînt alte obiecții, atunci îl supun votului, dar și în a doua lectură. Deci revin la proiectul de Lege cu nr.435. Propunerea a fost să îl votăm în a doua lectură. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:
Sectorul nr.1 – 26.

Domnul Igor Corman:
Se mai întîmplă și minuni de acestea aici, în Parlamentul nostru, cînd toată lumea votează pentru anumite proiecte de lege. Deci unanim.
Rog doar să anunțați rezultatele pentru stenogramă.

N u m ă r ă t o r i i:
Sectorul nr.2 – 31.
Sectorul nr.3 – 19 voturi.

Domnul Igor Corman:
Deci 76 de voturi. Proiectul cu nr.435 este adoptat în a doua lectură.
Și acum voi propune dezbaterilor proiectul de Hotărîre cu nr.92 pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova în legătură cu evoluția situației din Ucraina. Un grup de deputați au înregistrat această inițiativă.
Prezintă domnul Andrian Candu.
Îl invit la tribuna centrală.

Domnul Andrian Candu:
Stimate domnule Președinte,
Dragi colegi,
Onorată asistență,
Dați-mi voie să vă dau citire proiectului de Hotărîre și Declarației nemijlocit, care este inițiativa unui grup de 6 deputați.
Deci Hotărîre pentru aprobarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova în legătură cu evoluția situației din Ucraina.
Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.
Se aprobă Declarația Parlamentului Republicii Moldova în legătură cu evoluția situației din Ucraina.
Și prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Este textul proiectului de Hotărîre.

Declarația Parlamentului Republicii Moldova în legătură cu evoluția situației din Ucraina.

Parlamentul Republicii Moldova își exprimă profunda îngrijorare în legătură cu evoluțiile din Ucraina, în special privind situația de pe peninsula Crimeea și deciziile cu caracter militar adoptate de autoritățile Federației Ruse.

Parlamentul Republicii Moldova este solidar cu Parlamentul Ucrainei în efortul de a asigura stabilitatea și viitorul european al Ucrainei, stat vecin, partener și prieten al Republicii Moldova.

Constatăm că pericolul major al evenimentelor din Ucraina, în special evoluțiile din Crimeea, constă în subminarea integrității teritoriale și a suveranității Ucrainei, ceea ce poate avea consecințe grave asupra întregii regiuni.

Parlamentul Republicii Moldova, în acest context, subliniază importanța respectării principiilor dreptului internațional, a suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei și a acordurilor care le garantează.

Facem apel la Organizația Națiunilor Unite, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Uniunea Europeană, Comunitatea Statelor Independente să aplice toate instrumentele dreptului internațional și mecanismele de mediere, pentru a nu admite escaladarea conflictului și pentru a asigura pacea și stabilitatea în Ucraina și în întreaga regiune.

Parlamentul Republicii Moldova își exprimă susținerea față de poporul ucrainean și încrederea că doar el, în totalitatea sa, prin mecanismele democratice și libere, este în drept și va decide asupra viitorului Ucrainei.

Potrivit articolului 121 din Regulamentul Parlamentului, proiectul de Hotărîre, ca declarație politică, este inițiat de minimum cinci deputați și se aprobă cu majoritatea voturilor celor prezenți.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Întrebări pentru raportor?

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi, liberalii, regretăm că Coaliția de guvernare atât de târziu a reacționat la ceea ce se întâmplă în Ucraina, nu doar târziu, ci și neîndemânatic din punctul nostru de vedere. Iar documentul care ne este propus în formula în care ne este propus este de-a dreptul rușinos, cu frază absolut care nu reprezintă situația din Ucraina și care, Doamne ferește, să nu îi deranjeze pe acei din Federația Rusă.

Deci eu am să trec direct la subiect și am două propuneri de amendare a acestei Declarații. Prima propunere de amendare este: textul din primul alineat „și deciziile cu caracter militar adoptate de către autoritățile Federației Ruse” să fie înlocuit cu următorul text: „și agresiunea militară a Federației Ruse prin ocuparea peninsulei Crimeea”.

Domnule Președinte,

O să rog să supuneți votului, la etapa necesară, acest amendament.

Și cel de al doilea amendament. Să fie adoptat un nou alineat, alineatul (5), iar alineatul (5) devine (6), și (6), respectiv, (7). Alineatul va suna în felul următor: „Facem apel către Federația Rusă să își retragă necondiționat armata de ocupație de pe teritoriul peninsulei Crimeea, respectând astfel integritatea teritorială a Ucrainei.”

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule raportor,

Nu aveți, da?

Domnul Andrian Candu:

Ca autor, nu acceptăm respectivele propuneri. Numai plenul, eventual, să se exprime.

Domnul Igor Corman:

Deci acum întrebările domnului Brega.

Următorul va fi domnul Godea.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Știți, această Declarație îmi amintește de fraza noastră populară: „e bună fata, dar oleacă e gravidă.” De aceea, solicit un alineat nou, în afară de ceea ce a solicitat domnul Munteanu.

Solicităm ca Rusia să respecte întocmai Acordul de la Budapesta din 1994 și Acordul de la Kiev din 1997. Acordul de la Kiev stabilește clar modul de acțiune și comportament al trupelor ruse pe teritoriul Crimeii. Solicităm retragerea imediată și necondiționată a trupelor de pe teritoriul Ucrainei, în special din Crimeea.

Mulțumesc. Și puneți la vot.

Domnul Andrian Candu:

În principiu, cam tot ceea ce ați menționat dumneavoastră este prevăzut la alineatul (4) al Declarației, prin care Parlamentul își exprimă importanța respectării principiului dreptului internațional, că face și referire la acorduri ale suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei în baza acordurilor care le garantează, respectiv deja ele sînt menționate. Fiindcă e o Declarație politică, nu e cazul să numerotăm absolut toate acordurile care garantează securitatea, integritatea teritorială, inclusiv în Europa sau în afara ei.

Domnul Igor Corman:

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Candu,

Prin astfel de declarații, cum ați spus dumneavoastră, minimalizați esența acordurilor din 1994 și 1997. Și de asta și am spus că seamănă cu „o fată foarte bună, dar oleacă gravidă”.

Domnul Igor Corman:

Aceasta tot a fost o propunere pentru text? Ați menționat și la început, și la urmă.

Domnul Godea.

Următorul – domnul Reșetnicov.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Vă rog să mă înscrieți cu o luare de cuvânt la acest subiect.

Și am și eu o propunere, domnule Candu, la textul Declarației. Deci exact alineatul (1), propunerea este similară cu cea a domnului Munteanu, doar că după text cred că va fi așa: „Parlamentul Republicii Moldova își exprimă profunda îngrijorare în legătură cu evoluțiile din Ucraina și condamnă intervenția militară a Federației Ruse în peninsula Crimeea.” Pentru că, dacă noi ne facem că plouă, s-ar putea să ne plouă în cap cu bombe rusești peste o perioadă de vreme.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Reșetnicov.

Următorul – doamna Fusu.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Pentru că reprezentați autorul. Conținutul acestei Declarații, de fapt, conține mai multe inexactități și date care nu corespund regulilor unei diplomații sau dreptului internațional. Dar, mă rog, aveți Comisia politica externă și integrare europeană, aveți juriști bine plătiți, apropo. Este datoria dumneavoastră să veniți cu texte exacte.

Două întrebări. Deci prima întrebare reiese din faptul că Republica Moldova deja de mai mult de 10 ani, exact din 2001, are Acord de prietenie și cooperare între Republica Moldova și Federația Rusă.

Vedem că astfel de declarații vin în urma unor vizite pe care le-au întreprins Președinte Parlamentului și Prim-ministrul în Statele Unite ale Americii. Probabil, de acolo a fost inspirat acest text.

Dar v-aș întreba nemijlocit legat de Acordul de prietenie între Moldova și Federația Rusă, mai exact articolul 3, vă citesc din acest Acord, prevede că, fiind profund interesate în asigurarea păcii și securității în alte părți, adică Moldova și

Federația Rusă, vor efectua în mod regulat consultări în probleme internaționale și probleme importante precum în problemele... inclusiv situații generate de tensiuni în diferite zone ale lumii, îndeosebi în zona est-europeană.

Mai mult decât atât, articolul 4 prevede că, în cazul apariției unei situații care, în opinia unei din părți, creează un pericol pentru menținerea păcii și securității internaționale, una dintre părți se adresează celeilalte părți în vederea efectuării neîntârziată a consultărilor pentru examinarea situației create.

Și articolul 5 din acest Tratat prevede că fiecare dintre înaltele părți se va abține de la orice acțiuni care ar cauza prejudicii celeilalte înalte părți contractante.

Și, avînd la bază proiectul pe care îl prezentați, spuneți-mi, vă rog, prima întrebare, de ce nu ați efectuat consultări la nivel de Președinte, de Prim-ministru cu Federația Rusă? Pentru că avem Tratat de prietenie și cooperare, așa cum prevede ceea ce v-am citat din tratatul respectiv. Prima întrebare.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Eu bănuiesc că astfel de consultări se fac prin căile diplomatice existente, prin ambasadorii acreditați atât ai Federației Ruse – Republica Moldova, cât și ai Republicii Moldova – Federația Rusă. Și nu cred că este cazul acum, în plen, să discutăm despre notele diplomatice care se transmit. Dacă aveți întrebări, sînteți... aveți tot dreptul să le adresați Ministerului de Externe care este, de fapt, promotorul politicii externe.

Noi însă constatăm niște fapte, niște evenimente și ne exprimăm îngrijorarea în privința lor, care ar putea să pună în pericol, în general, securitatea în regiune. Noi, ca Parlamentul Republicii Moldova, nu întreprindem nici o acțiune împotriva unui stat sau altui stat cu care avem mai ales acorduri politice de bază.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Reșetnicov.

Domnul Artur Reșetnicov:

Deci am pus prima întrebare, căci am văzut că atât domnul Corman, cât și domnul Leancă au fost în Statele Unite ale Americii și s-au întîlnit... și au primit, probabil, indicații acolo. La nivel politic...

Domnul Igor Corman:

Dați-mi voie. Văd că domnul Reșetnicov cu multă insistență, da, face...

Domnul Artur Reșetnicov:

Nu a fost o întrebare către dumneavoastră.

Domnul Igor Corman:

... referință la vizitele mele peste hotare.

Domnule Reșetnicov,

Eu am fost prin alte țări, prin alte Parlamente, ca să văd dacă sînt acolo de iștia, de alde voi, și nu am văzut. Și am înțeles de ce ei trăiesc mai bine ca noi. Ca să fie clar scopul vizitelor mele. Da? (*Aplauze în sală.*)

Domnule Candu,

Vă rog frumos.

Domnul Andrian Candu:

După cum vedeți, stimate domnule Reșetnicov, domnul Corman nu este unul dintre semnatari și nu este unul dintre autori. (*Rumoare în sală.*) Eu vă răspund la întrebarea pe care ați pus-o. Domnul Corman și Leancă nu sînt semnatari ai acestei Declarații.

Domnul Igor Corman:

Fiecare deputat are dreptul la două intervenții, regulamentar.

Domnule Reșetnicov,

Ați folosit ambele posibilități.

Deci doamna Fusu, următoarea.

Doamna Corina Fusu:

Domnule Candu,

În primul rînd, apreciem eforturile dumneavoastră, în calitate de coautor al acestei Declarații, pe care, totuși, noi o considerăm întîrziată, destul de modestă și evazivă.

Timp de 3 săptămîni, opinia publică din Republica Moldova își declară îngrijorarea privind această întîrziere de adoptare a unei poziții oficiale din partea Republicii Moldova, a Parlamentului, a Președintelui Republicii Moldova, a Prim-ministrului. Cu întîrziere, dar totuși putem să apărăm cu o... într-o postură mai prietenească față de vecinul nostru... vecina noastră, Ucraina.

Și am venit cu următoarele propuneri. Două amendamente care ar îmbunătăți, din punctul nostru de vedere, această Declarație și ar face-o mai concretă.

Primul amendament. Sprijinim aspirațiile pro-NATO și proeuropene ale Parlamentului din Ucraina. Și îndemnăm Uniunea Europeană să accelereze liberalizarea regimului de vize pentru Ucraina, precum și semnarea grabnică a Acordului de asociere cu Ucraina și Republica Moldova. Cred că este un element foarte concret.

Și a doua propunere. Parlamentul Republicii Moldova, în parteneriat cu forumul parlamentar al democrației lor cu sediul în Lituania, Vilnius, propune desfășurarea unui Summit internațional în Republica Moldova cu tema „Oportunități și obstacole pentru democrația din Europa”. Și astfel ne-am face vizibili, am demonstra încă o dată opțiunile noastre prodemocratice și proeuropene. Este, de fapt, și o... cum să zic, o propunere venită din partea acestui forum parlamentar pentru democrație, partener al căruia este și Parlamentul Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă,

Este... Noi discutăm și dezbatem o Declarație politică asupra unor evenimente. Și sincer... și ca autor, dar și ca un coleg al dumneavoastră, nu cred că este cazul ca să recomandăm aici organizarea unor summituri internaționale. Există o agendă a Parlamentului, putem face pe alte platforme. Aici, atunci s-ar pierde, de fapt, pe ceea ce încercăm să punem accentul.

Ce ține de îndemnul nostru adresat Uniunii Europene să accelereze semnarea Acordului de asociere. Știți foarte bine că Uniunea Europeană deja a luat la nivelul respectiv și autoritățile respective și au declarat că sînt gata oricînd să accelereze și să... Nu e cazul noi să îi îndemnăm, pe Uniunea Europeană. Ei deja au pe agendă și au agenda lor cu Ucraina cum să se miște în continuare.

Și știți foarte bine că acordurile legate de liberalizarea regimului de vize au o agendă a lor proprie, așa cum am avut-o noi. De aceea, probabil, în cazul de față, ar fi o implicare a noastră într-un dialog bilateral al lor. Ceea ce, iarăși, nu este cazul.

Noi, prin Declarația prezentată astăzi, încercăm să constatăm și să ne exprimăm îngrijorarea în privința unor evenimente și atît.

Domnul Igor Corman:

Domnul Streleț.

Următorul – domnul Petkov.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

În calitate de coautor al acestei declarații și coordonînd în prealabil cu ceilalți autori unele mici ajustări de text, aș vrea să le formulez, care au un caracter mai mult redacțional.

De aceea, la alineatul (1), noțiunea „evoluții” să fie înlocuită cu cuvîntul „evenimente”.

La alineatul (3) constatăm că pericolul major al evenimentelor din Ucraina, în special al celor din Crimeea, nu în special evoluțiile din Crimeea, poate avea consecințe grave asupra altor țări din regiune în locul sintagmei „întregii regiuni”.

La alineatul (4), Parlamentul Republicii Moldova reconfirmă importanța respectării principiilor dreptului internațional și a acordurilor ce garantează suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei.

Adică aceasta ar fi o reformulare integrală a acestui alineat, fiindcă e un pic cam incoerentă formularea inițială.

Și la ultimul alineat: Parlamentul Republicii Moldova susține poporul ucrainean și dreptul Ucrainei de a-și decide viitorul prin mecanisme democratice și libere. Punct.

Domnul Andrian Candu:

Da, sîntem de acord și restul autorilor cu aceste modificări și completări de redacție.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Petkov.

Următorul – domnul Reșetnicov.

Domnul Alexandr Petkov:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Candu,

Spuneți-mi, vă rog, ca autor, sînteți reprezentant al partidului care este partener al partidului lui Ianukovici.

Deci să înțelegem că Declarația este a partidelor lui Ianukovici din Moldova.

Și văd că textul nu prea corespunde cu poziția expusă de reprezentantul Moldovei la ONU. Care este cauza că la ONU, precum și în declarațiile dumneavoastră de partid a autorilor, acuzați Rusia de agresiune, iar aici nu?

Nu cumva... Aceasta este prima întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Puteți, vă rog frumos, să mai reformulați o dată întrebarea, că ați pus trei.

Una ce ține de partidul regiunilor. (*Rumoare în sală.*)

Nu am înțeles întrebarea. Ce e cu partidul regiunilor?

Domnul Alexandr Petkov:

Dar nu era întrebare. Deci eu constat faptul că sînteți partidul lui Ianukovici în Moldova.

Aceasta nu era întrebare.

Domnul Andrian Candu:

OK. Foarte bine. Noi avem, ca Partidul Democrat din Moldova, într-adevăr, avem colaborare cu cele mai mari partide și...

Domnul Alexandr Petkov:

Dar aceasta nu era întrebare. Eu...

Domnul Andrian Candu:

Federația Rusă și noi apreciem colaborarea respectivă pe care o avem.

Altă întrebare.

Dar Partidul Comuniștilor din Republica Moldova...

Domnul Alexandr Petkov:

Domnule...

Domnul Andrian Candu:

...ori cu cine mai colaborează? (*Rumoare în sală.*)

E tot o constatare. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Alexandr Petkov:

Domnule Corman,

Aceasta nu era prima întrebare. Deci prima întrebare era că nu corespunde această Declarație poziției expuse de reprezentantul Moldovei la ONU. Aceasta era prima întrebare.

Spuneți-mi, vă rog, care este cauza?

Domnul Andrian Candu:

Dar de când autorul Andrian Candu sau restul autorilor acestei Declarații trebuie să coordoneze ceva cu ambasadorul nostru la ONU?

Este Ministerul de Externe, întrebați-l pe el.

Domnule Petkov,

Să fim serioși. Este textul Declarației și este opera autorilor. O acceptați sau nu, o votați sau nu. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Și a doua întrebare, domnule Petkov.

Domnul Alexandr Petkov:

A doua întrebare.

Deci noi am vrea să știm: care este cauza, da, că în declarațiile dumneavoastră de partid acuzați Rusia de agresiune, dar aici nu?

Nu cumva din cauză că de mai mulți ani valorificați zeci de milioane de euro...

Domnul Andrian Candu:

Vă răspund la întrebare.

Domnul Alexandr Petkov:

...prin retransmisiunea posturilor...

Domnul Andrian Candu:

Dacă dumneavoastră...

Domnul Alexandr Petkov:

...de televiziune rusești în Moldova și nu doriți să pierdeți cumva businessul.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Petkov...

Domnul Alexandr Petkov:

Aceasta era a doua întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Vă răspund.

Dacă dumneavoastră vreți să formulați o propunere, prin care noi să condamnăm agresiunea Federației Ruse, vă rog frumos să o faceți. (*Rumoare în sală.*)

Dați o propunere și noi o punem la vot. Propuneți să vă... să condamnăm Rusia și noi punem la vot. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

O transmiteți în scris sau o spuneți oral, domnule Petkov? Da. (*Rumoare în sală.*)

Bine. Decideți, pînă una, alta.

Domnul Reșetnicov, încă o întrebare, da, mai avea, deci anterior a fost una. Acum a doua întrebare.

Vă rog.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Eu vă rog foarte mult să nu comentați întrebările deputaților, pentru că este autorul la tribuna centrală. Și atunci...

Domnul Igor Corman:

Domnule Reșetnicov,

A fost dreptul meu la replică. Sînt și eu deputat și am și eu drepturi pe care le aveți și dumneavoastră.

Dumneavoastră de două ori m-ați vizat și eu am făcut uz de dreptul meu la replică. E clar?

Și vă rog să nu îmi dați lecții.

A doua întrebare, dacă o aveți.

Domnul Artur Reșetnicov:

Deci dacă în proiectul Declarației vă permiteți să dați aprecieri unei situații, inclusiv politică internă din țara vecină, din Ucraina, spuneți-mi, vă rog, în acest context, înțelegerile din 21 februarie, care au fost semnate de către Președintele Ucrainei, de către liderii de opoziție de atunci din Ucraina și contrasemnate de către miniștrii afacerilor externe ale țărilor Uniunii Europene, care, de fapt, au garantat detensionarea situației și depășirea acestei crize politice prin anumite acțiuni, au valoare pentru dumneavoastră?

Există astfel de înțelegeri?

Și de ce nu au fost respectate sau au fost reziliate imediat astfel de înțelegeri și nu există garanții de executare din partea Uniunii Europene?

Domnul Andrian Candu:

Stimate domn,

După cum ați observat, în Declarația pe care noi astăzi încercăm să o propunem dezbaterii, o dezbaterem și o să o propunem să fie votată, noi nu dăm aprecieri unor relații între putere și opoziție din Ucraina sau din orice alt stat.

Noi nu avem dreptul să o facem. Noi doar constatăm niște evenimente și ne exprimăm îngrijorarea. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Domnul Petrenco.

Următorul – domnul Cimbriciuc. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Priviți televizorul și, dacă nu puteți altceva, să mai citiți și să vedeți care evenimente. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Domnul Petrenco.

Următorul – domnul Cimbriciuc.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Noi câte declarații avem de gând să adoptăm?

Evenimentele deci evoluează. În fiecare zi se schimbă situația. Noi în fiecare ședință vom adopta declarațiile Parlamentului?

Domnul Andrian Candu:

Dacă plenul va decide, da, este regulamentar și legal. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Grigore Petrenco:

Totuși câte?

Domnul Andrian Candu:

Poftim?

Domnul Grigore Petrenco:

Câte? Mai aveți de gând să propuneți?

Domnul Andrian Candu:

Dacă plenul o va decide, de fiecare dată când este necesar. E prevăzut de Regulamentul Parlamentului și de dreptul la inițiativă legislativă.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Petrenco.

Domnul Grigore Petrenco:

OK. A doua întrebare.

Domnule Candu,

În calitate de autor, puteți să ne răspundeți de ce nu ați inclus în textul acestei Declarații condamnarea forțelor, acțiunilor forțelor neofasciste care subminează pacea interetnică în Ucraina și destabilizează situația din această țară și prezintă un pericol real pentru întreaga regiune?

De ce ați evitat acest subiect?

Domnul Andrian Candu:

Dacă aveți astfel de propuneri, faceți propunerile și o să le supunem votului.

Domnul Igor Corman:

Domnul Cimbriciuc.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Candu,

Eu consider că domnul Petkov, de la Partidul Comuniștilor, a venit cu o propunere foarte originală de a propune să condamnăm Federația Rusă, ca țară agresoare, și se merită să o punem la vot această propunere. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Eu cred că domnul Alexandr Petkov, probabil, a făcut o gafă și acum regretă. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Domnul Mușuc.

Dreptul la replică. Este dreptul la replică. Da, a fost vizat.

Domnule Petkov,

Vă rog.

Domnul Alexandr Petkov:

Eu vă rog foarte mult, și domnul Candu, și domnul Cimbriciuc. Eu vă rog să nu faceți dumneavoastră gafe. Voi ați acuzat Rusia de agresiune militară. Noi nu am acuzat Rusia de agresiune militară.

Noi sîntem pentru păstrarea integrității teritoriale a statului frățesc Ucraina și susținem acest stat, și nu recunoaștem ceea ce se face acum de reînnoirea mișcărilor acestea naziste, pe care dumneavoastră nu vreți să le recunoașteți.

Aceasta ceea ce faceți dumneavoastră. Și faceți business acum într-un mod nerușinat și sînteți partidul lui Ianukovici din Moldova. Aceasta este.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Petkov,

Dacă dumneavoastră susțineți, într-adevăr, cele ce ați menționat, atunci noi vă încurajăm să votați această Declarație, în care, într-adevăr, se pune accentul pe integritatea teritorială și suveranitatea Ucrainei, așa cum ați spus dumneavoastră, a poporului vecin.

Domnul Igor Corman:

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Cîteva întrebări. Dacă dumneavoastră... (*Rumoare în sală.*)

Dacă dumneavoastră acum veniți cu o Declarație în privința situației, susțineți Rada din Kiev, de ce nu sînteți obiectivi?

De ce nu găsim în această declarație a dumneavoastră condamnarea ultimelor hotărîri ale Radei Supreme din Kiev, care anula statutul regional al limbilor.

Nu doar limba rusă a fost anulată, inclusiv limba română, limba moldovenească. Este vorba despre cum... cetățenii noștri care locuiesc, de exemplu, minoritatea moldovenească care locuiește în Odessa, sau românească în Cernăuți?

De ce ele nu se regăsesc în această hotărîre?

De ce nu vedeți aceste evenimente și aceste hotărîri, care s-au aprobat la nivel de Parlament, din Kiev?

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Mușuc,

Probabil, dumneavoastră ați rămas în urma evenimentelor și nu știți că decizia respectivă nu a fost aprobată de Președintele interimar al Ucrainei și, respectiv, nu va intra în vigoare.

Și intenția Radei, declarată oficial, a fost că ei vor să perfecționeze legislația ce ține de limbile regionale. Și au dat garanții, prin declarațiile politice făcute, că limbile minorităților vor fi respectate, și cea a limbii ruse, și cea a limbii române vorbită în Cernăuți și în ținuturile de sud.

Domnul Igor Corman:

Și a doua întrebare, domnule Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule Candu,

Această hotărîre a fost aprobată de Rada Supremă. Și dacă noi vorbim de Rada Supremă... trebuie să condamnăm. Ce acolo se semnează, nu se semnează, noi nu putem comenta și nu cunoaștem despre lucrurile respective.

De ce dumneavoastră credeți că nu trebuie condamnate, inclusiv modificările Codului penal, efectuate de Rada Supremă, care au scos din circuitul

penal noțiunea de... nu noțiunea, dar acțiunile care slăvesc fascismul, care nu pot... nu mai pot fi condamnate conform prevederilor Codului penal.

Dumneavoastră credeți că ele nu trebuie condamnate?

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Mușuc,

Dacă nu ați observat, în această Declarație politică propusă, noi punem accentul pe principiile de suveranitate și integritate teritorială, noi nu dăm aprecieri conducerii statului vecin, noi nu dăm aprecieri actelor politice sau legislative emise de Rada Supremă sau de orice altă autoritate, noi doar punem accentele pe respectarea principiilor democratice, pe suveranitatea Ucrainei și pe integritatea teritorială.

Dacă dumneavoastră sînteți de acord că ele, într-adevăr, trebuie respectate, atunci vă încurajăm să votați. Orice altă apreciere noi, prin această Declarație, nu dăm.

Domnul Igor Corman:

O singură întrebare, domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Candu,

Avînd în vedere că această Declarație este extrem de evazivă, iar dumneavoastră vorbiți în propoziții mai mult decît în fraze, spuneți-ne, vă rog frumos, în calitate de autor, noi considerăm că ceea ce se întîmplă în Crimeea este o agresiune a Federației Ruse împotriva statului Ucraina, dumneavoastră, în calitate de autor, sau alt autor, dacă vrea să răspundă, cum calificați aceste lucruri din Ucraina? Foarte clar: este agresiunea Federației Ruse sau este eliberare?

Vedeți că bolșevicii îi apără pe ruși. Iată, dumneavoastră, în calitate de autor, cum considerați, ce se întîmplă acolo?

Domnul Andrian Candu:

În calitate de autor, vedeți textul Declarației și aceasta este poziția grupului care a lucrat la această Declarație și este poziția, nu o să greșesc să zic, a Coaliției de guvernare.

Dacă dumneavoastră aveți o altă viziune, așa cum o are și opoziția parlamentară a Partidului Comuniștilor, vă propunem ca voi să vă organizați și să emiteți sau să propuneți și voi o Declarație. Fiindcă și voi, din cîte observăm din întrebări, precum și colegii noștri din Partidul Comuniștilor, se pare că nu susțin principiile de integritate teritorială și suveranitatea Ucrainei, pe care noi punem accentul în respectiva Declarație.

Domnul Igor Corman:

Să vedem domnul Godea unde se asociază.

O singură întrebare, domnul Godea, căci anterior ați mai uzat de dreptul dumneavoastră. Deci o singură întrebare.

Vă rog.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc.

Eu credeam că grupul de autori se limitează doar la constatări, dar ei văd că merg mai departe și la aprecieri.

Eu am o solicitare către domnul Streleț în calitatea lui de autor al acestui text.

Domnule Streleț,

Ați dat citire unor modificări. Dacă nu e o problemă, să recitiți alineatul (4) în redacția pe care ați propus-o, ca să fie mai clar.

Domnul Igor Corman:

Domnul Streleț.

Domnul Valeriu Streleț:

Alineatul (4). Parlamentul Republicii Moldova reconfirmă importanța respectării principiilor dreptului internațional și acordurilor ce garantează suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei.

Domnul Igor Corman:

Domnul Marian Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

În calitate de unul dintre autorii acestei inițiative, vreau să pun în evidență câteva lucruri care îmi par a fi foarte importante. Întâi de toate, noi sîntem în cadrul unei dezbateri pe marginea unui proiect de Declarație a Parlamentului. Vreau să vă spun că orișicare partid cu titlu de formațiune politică a făcut declarațiile respective, ținînd cont de acele poziționări și aspecte ideologice la care ține. Noi acum nu discutăm abordări de partid, noi discutăm o abordare a unei instituții de stat care se numește Parlamentul Republicii Moldova, instituție care este obligată să țină cont de toate rigorile legale interne, cît și de cele ale acordurilor internaționale.

Doi la mînă. Dacă observați, acest proiect vine să indice foarte clar preocupările majore care se referă nu doar la problemele de securitate în regiune, dar care ne afectează pe noi, ca și țară, în mod direct, și anume integritatea teritorială, și este un principiu general și ne vizează și pe noi ca și problemă.

Doi. Neadmiterea problemei separatismului.

Și trei. Noi punem accentul cu dumneavoastră pe neadmiterea utilizării forței militare din orice parte ar veni în rezolvarea unor conflicte. Și punem accentul doar

pe o singură cale existentă, cât de grea și dificilă ar fi, pașnică, calea negocierilor pentru asigurarea atingerii acelor două principii la care m-am referit.

Și în încheiere. În aceste condiții, într-adevăr, noi observăm cum derulează aceste discuții în sală și vin cu propunerea, regulamentară, către domnul Președinte: să aplicăm normele din articolul 108 în contextul în care să fie puse la vot acele propuneri care au fost înaintate, luările de cuvânt, cine s-a înscris, și să supunem votului acest proiect.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Da, domnilor deputați,

Deci, în numele grupului parlamentar, a fost făcută o propunere cu referire la Regulamentul Parlamentului, pe care eu sînt obligat să o supun votului.

Cine este pentru întreruperea dezbaterilor pe marginea acestui proiect rog să voteze.

Majoritatea voturilor. Propunerea a fost acceptată.

Și acum, stimați colegi,

Avem și luări de cuvânt pe marginea acestui proiect de hotărîre. Trei colegi s-au înscris cu luări de cuvânt. Primul este domnul Petrenco. Îl invit la tribuna centrală.

Domnul Grigore Petrenco:

Уважаемые коллеги,

Наша фракция и наша партия уже неоднократно высказывались по ситуации в Украине. В этой связи Партия коммунистов Республики Молдова была первой, которая приняла соответствующую позицию и довела до сведения общественности, ничего в этой позиции и по сей день не изменилось.

Мы считаем, что Парламент Республики Молдова не должен принимать односторонних заявлений, участвовать в дестабилизации ситуации и подливать масло в огонь гражданского противостояния в Украине.

Назовите нам другие парламенты из нашего региона, которые приняли подобного рода декларации. Почему парламент Турции не принял? Почему молчит парламент Румынии, Польши, Сербии, Венгрии, Словакии – соседей Украины? Чем эта ваша декларация будет способствовать, каким образом она будет способствовать урегулированию конфликта на Украине? Ничем.

Вы решили в очередной раз выслужиться перед вашими заокеанскими хозяевами. Потому что, если бы вы на самом деле хотели принять звешанную, сбалансированную декларацию, тогда надо было бы как минимум осудить погромы, поджоги и насилия, которые захлестнули в последние недели Украину. Об этом нет ни слова в вашем проекте.

Почему вы не хотите осудить неофашистские бесчинства, ксенофобские проявления? Почему вы не хотите осудить то, что откровенные фашисты из Партии свободы получили пять министерских

портфелей в Кабинете министров Украины? Почему вы не предлагаете осудить отмену Верховной Радой Украины закона о языках, в результате которого, в том числе молдавский, русский, румынский и другие языки, перестали быть региональными. Этот закон был принят по рекомендации Совета Европы на основе европейской хартии региональных и миноритарных языков.

Почему вы не хотите осудить ограничение деятельности политических партий? В целом ряде регионов были разгромлены и сожжены офисы парламентских партий, запрещена их деятельность.

Уже говорил мой коллега Петков, вы, господин Лупу, подписали межпартийное соглашение с Партией регионов о сотрудничестве. Помогите своим товарищам из Партии регионов! Или все, в кусты, они уже вам не товарищи?

Почему в декларации нет ни слова о том вмешательстве во внутренние дела Украины, которые осуществляется со стороны западных держав? Или вы и это отрицаете? Тогда послушайте те публикации и те прослушки, которые были размещены в Интернете, Виктории Нуланд из госдепа США с другими дипломатами. Послушайте разговор госпожи Эштон с министром иностранных дел Эстонии о том, кто стрелял в людей на Майдане и кто стоял за спинами этих снайперов. Почему вы это не осуждаете? Потому, что двойные стандарты. У вас совершенно другая задача.

Уважаемые коллеги,

Те, кто устанавливают контроль на пропускных пунктах по Днестру и обустроивают границу внутри страны, те, кто разделили одним голосованием в декабре единое таможенно-экономическое пространство Молдовы, не имеют морального права говорить о принципе сохранения территориальной целостности Украины.

Ваш отказ включить в текст декларации осуждение погромов и силовой захват государственных учреждений еще раз показывает, кто стоял за событиями 7 апреля 2009 года в Кишиневе. Вам и вашим западным боссам не удалось это сделать в Молдове. То, что они пытаются сегодня сотворить, исполнить – в Украине, в Тунисе, в Египте, в Ливии, в Сирии, в Ираке, в бывшей Югославии – везде один и тот же почерк, везде одни и те же уши, только вы их в упор не видите.

Мы не можем голосовать такой однобокий, не взвешенный и предвзятый документ.

Наша фракция в полном составе не будет участвовать в этом голосовании и покидает зал заседаний. И призываем всех депутатов последовать нашему примеру. У вас нет кворума, у вас сейчас в зале 40 депутатов. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor – domnul Saharneanu.

Vă invit la tribuna centrală.

Domnul Vladimir Saharneanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimat Parlament,

Eu am propus dimineață să împletim această dezbatere a Declarației cu evaluarea situației în mass-media. În principal, să vedem care este impactul canalelor rusești de stat și al posturilor de radio asupra populației Republicii Moldova, fiindcă noi avem foarte multe canale difuzate prin intermediul rețelelor de cablu. Și lucrul acesta noi trebuie să îl analizăm și să luăm neapărat o acțiune, o măsură prin care să protejăm populația noastră, fiindcă acolo există o propagandă care incită la ură, la ură națională, la separatism și la alte lucruri.

Știți, probabil, de dimineață Parlamentul Autonomiei Crimeea a votat deja alipirea Crimeii la Federația Rusă. Și acolo se manifestă o propagandă extrem de dură din partea canalelor de stat ale Rusiei.

Și noi, dacă am avut curajul să formulăm această Declarație, trebuie să facem și al doilea pas: să suspendăm difuzarea canalelor de propagandă rusești, aici, pe teritoriul Republicii Moldova. Și insist acum. Dacă nu a fost luat în seamă, domnule Președinte, vă rog să fiți atent. Și insist ca mâine să fie prezent aici președintele Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu o analiză, un raport asupra acestei situații și cu propuneri concrete asupra faptului.

În ceea ce privește lucrurile care s-au vorbit, acum îmi dați voie... Și la ceea ce am vorbit anterior, despre propagandă, îmi dați voie să dau citire unui material publicat astăzi pe site-ul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii, difuzat de Ambasada Statelor Unite la Moscova, care se intitulează „Ficțiunile Președintelui Vladimir Putin. 10 afirmații false despre Ucraina”.

Prima afirmație a lui Putin. „Forțele rusești din Crimeea acționează doar pentru a proteja instalațiile militare rusești, grupuri de autoapărare, și nu militari ruși au preluat controlul asupra instalațiilor militare din Crimeea.”

Realitatea. Dovezi puternice sugerează că membri ai serviciilor rusești de securitate se află în centrul forțelor antiucrainene din Crimeea extrem de bine organizate, în timp ce aceste unități poartă uniforme fără nici un însemn, conduc mașini militare înmatriculate în Rusia și se prezintă ca fiind militari ruși, când sînt întrebați de presa internațională sau de soldații ucraineni. Mai mult, aceste persoane au arme care nu sînt disponibile pentru civili, în general.

Doi. Putin afirmă: „Acțiunile Rusiei se încadrează în Tratatul de prietenie dintre Rusia și Ucraina din 1997.”

Realitatea. Acordul din 1997 cere Rusiei să respecte integritatea teritorială a Ucrainei. Acțiunile militare ale Rusiei în Ucraina, care le-a oferit controlul operațional asupra Crimeii, reprezintă o violare clară a integrității și suveranității Ucrainei.

Trei. Putin afirmă: „Opoziția nu a implementat Acordul din 21 februarie, semnat cu fostul Președinte Viktor Ianukovici.”

Realitatea. Acordul din 21 februarie a stabilit un plan potrivit căruia Rusia va aproba o lege... Rada, mă iertați, Rada va aproba o lege prin care se revine la Constituția din 2004, astfel încît sistemul legislativ este recentrat asupra Parlamentului. Potrivit acestui Acord, Ianukovici ar fi trebuit să semneze legea în

24 de ore, pentru a conduce la rezolvarea pașnică a crizei. Ianukovici a refuzat să își respecte angajamentele, în loc de aceasta a fugit, lăsând în urmă dovezi ale unei corupții la scară extinsă.

Patru. Putin afirmă: „Guvernul Ucrainei este ilegal. Ianukovici este încă Președintele legitim al Ucrainei.”

Realitatea. La 4 martie, chiar Președintele Putin recunoștea că Ianukovici nu mai are un viitor politic. După ce a părăsit țara, chiar și partidul său, Partidul Regiunilor, s-a întors împotriva lui, votând demiterea lui și sprijinul pentru noul Guvern. Noul Guvern a fost aprobat de Parlament, ales democratic cu 371 de voturi, o majoritate de peste 82 la sută.

Cinci. Putin afirmă: „Există o criză umanitară și sute de mii de oameni fug din Ucraina în Rusia unde cer azil.”

Realitatea. În prezent nu există nici o dovadă legată de o criză umanitară și nici despre un exod al ucrainenilor în Rusia. Organizațiile internaționale au interogat vameșii ucraineni care au respins aceste afirmații. Ziariștii independenți nu au observat, de asemenea, un astfel de exod de refugiați.

Șase. Putin spune: „Etnicii ruși sînt amenințați.”

Realitatea. În afară de presa rusă și de televiziunile rusești de stat, nu există relatări credibile legate de faptul că vreun etnic rus ar fi fost amenințat. Noul Guvern ucrainean a făcut încă de la început o prioritate din reconciliere. Președintele Oleksandr Turcinov a refuzat să semneze Legea privind limitarea folosirii limbii rusești la nivel regional. Etnicii ruși au semnat petiții în care arată că nu există amenințări legate de comunitățile lor. Mai mult, de la instalarea noului Guvern, calmul a revenit la Kiev. De asemenea, nu s-au înregistrat recrudescențe ale criminalității, jafuri sau răzbunări împotriva oponentilor politici.

Șapte. Putin afirmă: „Bazele rusești sînt amenințate.”

Realitatea. Instalațiile militare rusești au fost și sînt în continuare în siguranță. Iar noul Guvern s-a angajat să respecte toate acordurile internaționale existente, inclusiv cele legate de bazele Moscovei. Din contra, bazele ucrainene din Crimeea sînt supuse amenințărilor.

Opt. Putin afirmă: „Au existat atacuri masive împotriva bisericilor și sinagogilor din estul Ucrainei.”

Realitatea. Liderii religioși din țară și militanți pentru libertatea religioasă activă în Ucraina afirmă că nu au existat incidente sau atacuri împotriva bisericilor.

Nouă. Putin spune: „Kievul încearcă să destabilizeze Crimeea.”

Realitatea. Guvernul interimar a acționat cu reținere și a căutat dialogul. Trupele rusești, pe de altă parte, au depășit perimetrul bazelor lor, pentru a prelua controlul asupra unor obiective politice și a infrastructurii din Ucraina. Guvernul l-a trimis imediat pe fostul șef al apărării pentru a dezamorsa situația. Poroșenko, ultimul emisar al Guvernului însărcinat cu dialogul în Crimeea, a fost împiedicat să intre în Parlamentul local.

Zece. Putin afirmă: „Rada este sub influența extremiștilor sau a teroriștilor.”

Realitatea. Rada este cea mai reprezentativă instituție din Ucraina. Legislația a fost aprobată recent cu o largă majoritate, inclusiv de aleșii din estul Ucrainei, grupările ultranaționaliste de extremă dreapta, unele dintre ele implicate în

ciocnirile cu forțele de securitate în timpul protestelor din Euromaidan nu sînt reprezentate în Radă. Nu există nici un indiciu că Guvernul intenționează să aplice practici discriminatorii. Dimpotrivă, a declarat public contrariul.

Acestea am vrut să spun.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Și ultimul vorbitor – domnul Mihai Godea.

Vă rog.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Eu nu știu de ce aveam convingerea că cei mai interesați în apărarea integrității teritoriale și a suveranității Ucrainei sînt colegii noștri etnici ucraineni.

Dar majoritatea dintre ei au dat bir cu fugiții. Probabil, temîndu-se să își asume responsabilitatea pentru această acțiune politică.

Situația din Ucraina nu privește doar lucrurile, evenimentele și evoluțiile din această țară. Evenimentele din Ucraina ne privesc la modul direct și pe noi, și pe toate statele care se află în vecinătatea sau așa-zisa vecinătate imediată a Federației Ruse.

Eu cred că nici un om normal, nici un om conștient nu pune la îndoială intervenția militară a Federației Ruse în Ucraina și pentru nimeni nu mai reprezintă o enigmă sau un alt fenomen de acest gen ce fac trupele militare ale Federației Ruse, ce face flota militară din Marea Neagră a Federației Ruse în peninsula Crimeea, republică autonomă în componența Ucrainei.

Dar, cu siguranță, Federația Rusă este implicată pînă peste cap și în evenimentele care au loc în regiunile de Est și de Sud ale Ucrainei, inclusiv în regiunea Odesa, care este regiune limitrofă cu Republica Moldova.

Eu nu vreau ca noi să intrăm în panică, dar, probabil, ar trebui să ne rugăm cu toții ca flota militară rusă sau armata rusă să nu ajungă la Odesa, pentru că aceasta o să ne privească la modul direct și o să simțim exact ce înseamnă acțiunile și manifestările de prietenie ale Federației Ruse față de statele și popoarele din așa-zisa vecinătate imediată.

Am văzut și declarațiile Președintelui Lituaniei în acest sens și, cu siguranță, lucrurile sînt îngrijorătoare.

Am ferma convingere că Parlamentul Republicii Moldova ar trebui să condamne intervenția militară rusă în Ucraina și nu cred că trebuie să ne ferim de această decizie politică foarte clară.

Pentru că în Ucraina este intervenție militară. În Ucraina sau mai bine zis în Crimeea legea o fac militarii ruși, chiar dacă nu au semne de identificare, chiar dacă nu recunosc autoritățile Federației Ruse.

Și mai este un subiect, stimați colegi. Am solicitat și, probabil, mîine ne vom întruni în ședința Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică pe

problema armatei ruse sau a contingentului de forțe ruse în Transnistria și a formațiunilor paramilitare din raioanele de Est, care au fost trecute la gradul de alarmă zero câteva zile în urmă.

Pentru că și aceste lucruri amenință direct securitatea națională, dar integritatea teritorială ei au violat-o de 20 de ani.

Eu cred că este momentul oportun ca noi să judecăm la rece și să luăm decizii care să vină și în interesul cetățenilor Republicii Moldova, dar mai ales în interesul cetățenilor noștri din stînga Nistrului, și să recunoaștem prezența militară sau ocupația militară a regiunii de Est de către Federația Rusă.

Pentru că noi, nu știu de ce, Parlamentul Republicii Moldova, de fiecare dată, mergem în urma trenului. Nu știu de ce lăsăm ca evenimentele să se consume și după care ne vine și nouă mintea de pe urmă, ca în celebrul dicton evreiesc, despre noi, moldovenii, și luăm decizii cînd lucrurile sînt mult prea întîrziate.

Și această Declarație o consider mult prea întîrziată.

Repet, insist ca noi să condamnăm în textul Declarației intervenția militară.

Cu siguranță, nu o să accepte majoritatea parlamentară.

Eu, în calitate de deputat, mă voi vedea silit să votez și un text, așa, ușurel, un text aerisit, dacă vreți, în care parcă ne exprimăm îngrijorarea, parcă nu știu ce facem, dar, pînă la urmă, nu știu cu ce o să ajutăm colegii din Ucraina.

Mă refer la puterea legitimă de la Kiev, care se află într-o situație destul de dificilă.

Eu nu vreau și nu îmi doresc din toată inima ca Ucraina să rămîna singură în fața acestei provocări istorice, pe care o are la ora actuală.

Sigur, am văzut mobilizarea și solidaritatea comunității internaționale, dar mai știu că acțiunile întotdeauna au dezmințit afirmațiile și declarațiile.

Am văzut în ce situație s-a pomenit Georgia în 2008 și cît de mult a fost ajutată Georgia în acel moment să își mențină integritatea teritorială și să își mențină suveranitatea asupra teritoriului național.

Eu cred că, în calitate de parteneri ai vecinului nostru Ucraina, în calitate de buni vecini, avem obligația să facem tot ce ne stă în puteri ca cetățenii Ucrainei, ca poporul Ucrainei, așa cum este el diferit etnic și lingvistic, să simtă sprijinul Republicii Moldova.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Deci... (*Rumoare în sală.*)

De procedură? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Guțu.

Doamna Ana Guțu:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Am și eu o întrebare. Din momentul în care membrii Frațiunii Partidului Comuniștilor au părăsit sala, de ce a rămas un asistent care ne filmează cu foarte

multă curiozitate și nu știu dacă... și obrăznicie, și nu știu dacă prezența lui este justificată din momentul în care deputații lor nu sînt în sală.

Ce dorește el, probe că am fost 51 cînd vom vota Declarația? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Anunț o pauză de 20 de minute.

Revenim la ora 16.00.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Igor Corman:

Rog Secretariatul să anunțe prezența în sală.

Atunci, numărătorii, pe sectoare.

Sectorul nr.2 și sectorul nr.3,

Anunțați prezența.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 30.

Sectorul nr.3 – 21.

Domnul Igor Corman:

51 de deputați sînt în sală. Deci avem cvorumul.

Și acum, stimați colegi, au fost încheiate dezbaterile pe marginea proiectului Declarației, au fost propuse cîteva modificări, amendamente, da, la textul acestei Declarații, urmează să le supun votului în ordinea în care au fost formulate.

Deci prima propunere a parvenit din partea domnului deputat Munteanu. Pentru stenogramă eu cred că ele sînt, nu mai este nevoie să repetăm. Eu cred că toți și-au făcut notițe cu multă atenție. (*Rumoare în sală.*) Deci supun votului propunerea domnului Munteanu. Doriți încă o dată să reiterați?

Vă rog, domnule Munteanu, da.

Domnul Valeriu Munteanu:

Primul amendament. În primul alineat, următorul amendament: Parlamentul Republicii Moldova își exprimă profunda îngrijorare în legătură cu evoluțiile din Ucraina, în special, privind situația din regiunea peninsulei Crimeea și textul „deciziile cu caracter militar adoptate de către autoritățile Federației Ruse”, un text foarte voalat, să fie înlocuit cu textul „și agresiunea militară a Federației Ruse prin ocuparea peninsulei Crimeea”. Primul amendament.

Domnul Igor Corman:

Supun votului această propunere. Cine este pentru rog să voteze. Constat număr insuficient de voturi.

A doua.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mă bucur că există, totuși, colegi și din majoritatea parlamentară care împărtășesc viziunea noastră, dar din anumite condiții nu au putut să voteze în unanimitate.

Și cel de al doilea amendament. Să fie introdus în textul Declarației un nou alineat (5), înainte de actualul alineat (5), alineatul (5) să devină (6), iar (6), respectiv, (7) cu următorul cuprins: „Facem apel către Federația Rusă să își retragă necondiționat armata de ocupație de pe teritoriul Crimeei, respectând astfel integritatea teritorială a Ucrainei”.

Domnul Igor Corman:

Cine este pentru această propunere rog să voteze. Număr insuficient de voturi.

Următoarea propunere a domnului Brega.

Domnule Brega,

Vă rog.

Domnul Gheorghe Brega:

Deci domnul Munteanu a spus: solicităm retragerea imediată și necondiționată a armatei ruse de pe teritoriul Ucrainei, din peninsula Crimeea.

Domnul Igor Corman:

Da, dar în cazul în care nu a fost acceptată propunerea domnului Munteanu, acum dumneavoastră la aceeași propunere mai adăugați un cuvânt?

Ei, bine. Cine este pentru rog să voteze. Număr insuficient de voturi.

Domnul Godea, următoarea propunere.

A doua propunere.

Domnule Brega,

Da, vă rog.

Domnul Gheorghe Brega:

Deci solicităm ca Rusia să respecte întocmai Acordul de la Budapesta din 1994 și Acordul de la Kiev din 1997.

Domnul Igor Corman:

Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Primul alineat: „în legătură cu evoluțiile din Ucraina, în special, privind situația din peninsula Crimeea” și amendament: „și condamnă agresiunea militară a Federației Ruse pe teritoriul Ucrainei”.

Domnul Igor Corman:

Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Doamna Fusu.

Doamna Corina Fusu:

Am două amendamente. Primul. Sprijinim aspirațiile pro-NATO și proeuropene ale Parlamentului din Ucraina și îndemnăm Uniunea Europeană să accelereze liberalizarea regimului de vize pentru Ucraina, precum și semnarea grabnică a Acordului de asociere cu Ucraina și Republica Moldova.

Domnul Igor Corman:

Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

A doua propunere.

Doamna Corina Fusu:

A doua. Parlamentul Republicii Moldova propune organizarea la Chișinău a unui summit internațional sub egida forumului parlamentelor democratice la tema „Oportunități și obstacole pentru democrație în Europa”.

Domnul Igor Corman:

Cine este pentru? Număr insuficient de voturi.

Și domnul Streleț a făcut câteva propuneri. Doriți să le reiterați? Ele au fost acceptate de autor. Da, deci nu mai este nevoie.

Domnilor deputați,

Acum, pe ansamblu, voi supune votului proiectul de Declarație. (*Rumoare în sală.*) Sîntem în proces de vot, stimați colegi. Mai întîi să votăm și pe urmă o să vă dăm cuvîntul.

Cine este pentru rog să voteze. Deci, cu majoritatea evidentă a deputaților prezenți în sală, proiectul de Declarație a fost adoptat.

Doamnă Fusu,

Vă rog.

Doamna Corina Fusu:

Avînd în vedere că această Declarație, fiind și una întîrziată, dar în textul în care a fost votată este una extrem de modestă și evazivă, din punctul nostru de vedere, și nu exprimă sprijinul Republicii Moldova pentru aspirațiile democratice și proeuropene ale Ucrainei, noi nu am votat această Declarație.

Domnul Igor Corman:

Acestea, domnilor deputați, au fost subiectele din ordinea de zi.

Acum sîntem la Ora întrebărilor. Dar, mai întîi, este, probabil, cazul să oferim cuvîntul reprezentărilor unor autorități, invitați aici în ședințele trecute, domnul Brega a adresat o întrebare privind desfășurarea licitațiilor pentru procurarea dispozitivelor medicale. Așa este, domnule Brega?

Deci este prezent în sală domnul Mihai Ciocanu, viceministrul sănătății, și domnul Alexandru Coman, Director general al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

Vă rog.

Domnul Mihai Ciocanu – viceministru al sănătății:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Stimate domnule deputat Gheorghe Brega,

Potrivit prevederilor articolului 7 din Legea nr.92 din '12 cu privire la dispozitivele medicale și ale Hotărîrii Guvernului nr.71 din 2013, una din atribuțiile Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale este efectuarea achizițiilor centralizate pentru procurarea dispozitivelor medicale instituțiilor medico-sanitare publice.

Astfel, în scopul executării prevederilor legale, pentru anul 2013, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a desfășurat 17 proceduri de achiziții, din ele: 9 proceduri sînt finalizate cu încheierea contractelor în sumă de peste 75 milioane de lei, 5 proceduri au fost anulate, cu desfășurarea ulterioară a procedurii de achiziție, și 2 proceduri, în prezent, se găsesc la Agenția Achiziții Publice spre aprobare.

Totodată, vă informăm că de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, pe parcursul anului 2013, au fost remise 80 de scrisori la adresa instituțiilor medico-sanitare publice, care au solicitat desfășurarea achizițiilor tehnicii medicale cu propria organizare. Și, în acest aspect, vreau să comunic că au fost procurate peste 170 de dispozitive medicale prin procedura simplă de achiziție.

Din prima, vrem să spunem că, în anul 2013, dat fiind faptul că, pentru prima oară, au fost inițiate achiziții publice centralizate ale tehnicii medicale, au avut loc și unele tergiversări. Însă, în prezent, Ministerul Sănătății și Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale au instituit o nouă procedură standard de procurare centralizată a tehnicii medicale, care prevede o mai bună planificare, pînă la 31 martie vom colecta toate ofertele de procurare centralizată a tehnicii medicale din instituțiile medico-sanitare publice. Aceste oferte vor fi prelucrate și vor fi anunțate în timp achizițiile publice corespunzătoare.

Ceea ce ține de procurarea tehnicii medicale din surse extrabugetare, deci ofertele de la instituțiile medicale vor fi colectate pînă la 1 iulie anul 2014, dînd posibilitate ca instituțiile medicale să mobilizeze resurse extrabugetare pentru dotările corespunzătoare în instituțiile medicale.

De asemenea, vreau să comunic că Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a elaborat și a publicat pe pagina web a instituției

specificațiile generice pentru marea majoritate a dispozitivelor medicale, ceea ce va ușura cu mult realizarea în timp a procedurii de achiziție centralizată a tehnicii medicale.

Vă mulțumesc mult.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Brega,

Vă rog.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Fraze multe, frumoase: o să facem, o să avem ș.a.m.d.

Pentru anul 2013, datorită faptului că nu ați efectuat licitații, au pierdut... Eu am vizitat, practic, toate raioanele. Toți directorii de spitale mi-au spus: „am pierdut banii, pentru că nu s-au făcut licitații.” Numai municipiul Chișinău a pierdut 10 milioane 700 de mii. Toți directorii, inclusiv directorul de sănătate a municipiului Chișinău, mi-au spus: „oameni buni, noi am scris, am solicitat, dacă nu poate Agenția atunci noi facem licitațiile.” 4 scrisori au parvenit la dumneavoastră, le-ați refuzat categoric.

Deci nu este vorba ce o să facem pe viitor. Oamenii au rămas fără dispozitive medicale contemporane, unii chiar nici vechi nu aveau. Oamenii au suferit. Banii s-au pierdut. Dumneavoastră îmi spuneți că noi o să elaborăm, o să facem. Ați anulat 5 licitații, nu știu care sînt motivele, dar s-au pierdut sute de milioane de lei, pe anul trecut. Și oamenii au rămas fără dreptul de a fi examinați așa cum scrie cartea și tratați.

Domnul Mihai Ciocanu:

Stimate domnule deputat Gheorghe Brega,

Vreau să vă comunic că, din cele 80 de scrisori de permitere a desfășurării licitațiilor prin procedura simplă, 37 au fost din municipiul Chișinău, ceea ce înseamnă că marea majoritate a instituțiilor medicale care au dorit să procure tehnică medicală prin procedura simplă au fost permise de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

Încă o dată vă spun că anul 2013 a fost anul de debut, un an în care s-au format structurile și competențele necesare în Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale. Și noi ne vom strădui ca astfel de situații să nu se repete.

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

A doua întrebare. Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Orișice început este greu. Sînt de acord cu dumneavoastră. În așa caz, trebuia să permiteți oamenilor că s-au pierdut banii. Păi, numai dumneavoastră...

Cînd Ministerul Sănătății are acolo un gram de un milion de dolari, se face un tărăboi că, ia, uitați-vă ce avem noi. Noi am pierdut zeci de milioane de dolari. Aceasta nu se vede. Deci nu începeți cu fraza: o să facem, o să vedem. Trebuia să le permiteți oamenilor ca ei singuri să procure. Direcțiile de sănătate, șefii de spitale nu sînt mai proști în licitații. Și trebuia să le permiteți ca oamenii să fie deci... Asumați-vă răspunderea.

Domnul Mihai Ciocanu:

Stimate domnule deputat Brega,

Absolut toate cererile din partea instituțiilor medicale au fost satisfăcute. Repet încă o dată, 80 de licitații simple au fost desfășurate la cererea instituțiilor medicale pe parcursul anului. Ceea ce înseamnă că... deci au fost satisfăcute absolut toate cererile din partea instituțiilor medicale.

Ceea ce ține de ultimele zile ale anului 2013, după data de 25, deci în nici un fel nu se puteau încadra instituțiile medicale pentru a procura, chiar prin procedura simplă de achiziții, nu se încadrau în acest timp.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Brega,

Dacă nu sînteți mulțumit de răspuns, aveți dreptul, conform Regulamentului, la un minut, pentru a vă expune punctul de vedere.

Vă rog.

Așa spune Regulamentul.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule viceministru,

Păi, sigur că la sfîrșit de an, dacă le permiteți la 20 decembrie, desigur că ei nu dovedeau. Dar oamenii, credeți-mă, căci eu nu am luat din pod, directorii toți au spus, în toate raioanele au pierdut banii. Și dumneavoastră dacă le-ați permis la data de 20 decembrie, sigur că ei nu puteau să desfășoare licitația. Atunci vă întreb: de ce nu le-ați permis în momentul în care ei s-au adresat către dumneavoastră? Trebuia să le permiteți. Oamenii foloseau banii. Oamenii nu sufereau.

Căci tot spuneți că la Spitalul Republican se face un „korpor” nou. Și, iată, tot se face... S-au investit sute de milioane de dolari, încă nu e gata nimic. S-au procurat dispozitive medicale necomplete. Știți de ce vorbesc eu, că aveți dosare penale acolo, la Procuratură. S-au cumpărat incomplete toate dispozitivele medicale la un preț mult mai mare. Dar dumneavoastră acum spuneți vorbe frumoase.

Domnul Mihai Ciocanu:

Stimate domnule deputat Gheorghe Brega,

În prezent, nici Ministerul Sănătății, nici la Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nu avem vreo cerere înregistrată care nu a fost satisfăcută.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule viceministru,

Deci colegul meu, domnul deputat, a invocat că multe zeci de milioane, sute de milioane s-au pierdut din cauză că Ministerul nu a permis licitațiile simple. Dumneavoastră ați spus că din 80 de licitații permise, care au fost la Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, 32,3 au fost din municipiul Chișinău.

Domnul Mihai Ciocanu:

Absolut.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Câți bani sînt ăștia? Și pe urmă mă interesează cifra, încă una. Câți bani reali? Fiindcă sute de milioane nu este o sumă concretă. Milionul are 1, 2, 3, 10, 20. Spuneți-ne concret câți bani s-au pierdut și nu au fost valorificați din cei... și din care surse? Din fondul de dezvoltare de la CNAM, din bugetul de stat sau din sursele extrabugetare ale instituțiilor medicale.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihai Ciocanu:

În prezent, eu nu dispun de aceste cifre, stimate domnule deputat Hotineanu. Deci vom face o evaluare și vom remite această informație către dumneavoastră. Dar, poate, domnul Director general...

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Coman,

Puteți de acolo, de pe loc, să completați, să răspundeți.

Conectați, vă rog, microfonul.

Așteptați un pic. Acuși are să vi-l conecteze. Vă rog conectați... Pe care... Care a fost?

Treceți, vă rog, la domnul Eșanu.

Vă rog, așezați-vă și răspundeți.

Domnul Alexandru Coman – Directorul general al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale:

Ok. Da. Mersi.

În primul rînd, vreau să îi mulțumesc domnului Brega pentru oportunitatea acordată mie ca să vin într- așa o sală frumoasă. Prima dată sînt în sală și vă felicit cu dînsa.

În al doilea rînd, vreau să vă spun că suma totală care s-a cheltuit pentru achizițiile de dispozitive medicale pentru tot anul, cele centralizate, a fost de 75 de milioane per total.

Deci ce nu a trecut dintr-un an în altul a fost o achiziție centralizată, care a avut loc în noiembrie anul trecut. Dar din cauză că au fost foarte multe contestări, de către Agenția Achiziții Publice a fost anulată din cauza exact aceea... fiindcă erau prea multe contestări vizavi de specificațiile pe care le-au solicitat din teritoriu.

Deci și nu cred că s-au pierdut bani, fiindcă banii nu se pierd, nu se aruncă în vînt, ei trec dintr-un cont în altul. Și, iată, că acum sînteți în drept sau ei sînt în drept să cumpere orice altă tehnică încă mai bună, fiindcă s-au înnoit și alte deci... tehnică nouă a apărut între timp.

Deci noi pentru dispozitive medicale am făcut achiziții în sumă de 75 de milioane de tehnică mare și plus produse parafarmaceutice, care s-a făcut într-o licitație din septembrie, de 41 de milioane. Deci circa 120 de milioane lei.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Brega.

Vă rog. Ultima intervenție.

Domnul Gheorghe Brega:

Deci banii, într-adevăr, nu s-au pierdut în vînt. Eu vorbesc că oamenii nu au asimilat banii. Banii au fost retrași. Spitalele au rămas fără banii ăștia. Unde s-au dus ei, e altă întrebare. O să vedem pe urmă, mai tîrziu. Dar înseși dispozitive medicale nu au fost procurate și au suferit pacienții. Iată ce mă doare pe mine.

Și, domnule Coman, eu v-am satisfăcut plăcerea ca dumneavoastră să veniți aici, în Parlament. Vă mulțumesc, pentru că îmi mulțumiți.

Dar eu v-am mai spus o dată în Parlament: nu sînteți la pompă de la stația PECO, dumneavoastră sînteți în Parlament și nu faceți ironie aici. Bine? Căci dumneavoastră ați lucrat toată viața la PECO, la stație, la pompă, ați vîndut benzină. Și acum, vă rog nu faceți circ.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Eu vă rog frumos să țineți cont că sîntem în Parlament. Și fără insulte și cu o comunicare corectă, fiecare vine aici exact în funcția pe care o deține și vorbește strict despre domeniul despre care este responsabil.

Eu vă mulțumesc.

Timpul alocat pentru a răspunde la întrebările domnului Brega a fost epuizat. Deci adresarea întrebărilor.

Doamna Guțu.

Doamna Ana Guțu:

Mulțumesc.

Doamnă Președinte,

Am următoarea întrebare, pe care vreau să i-o adresez domnului Valeriu Lazăr, viceprim-ministru și ministrul economiei al Republicii Moldova, și domnului Prim-ministru al Republicii Moldova Iurie Leancă.

Întrebarea este următoarea. Pe marginea Acordului de concesiune a Aeroportului Internațional, de ce gestionarii de la Aeroportul Internațional Chișinău percep de la călători taxa în cuantum de 10 euro pentru fiecare bagaj atât la ieșirea, cât și la intrarea în Republica Moldova în timpul trecerii prin aeroport?

Țin să vă informez că această taxă este suplimentară taxei aeroportuare în cuantum de 9 euro, inclusă în costul biletului pe care călătorii Republicii Moldova o plătesc de mulți ani.

În anul 2008, a expirat plata Acordului de împrumut către BERD în valoare de 42 milioane de euro și, din 2008 până în 2014, acești 9 euro, incluși în costul biletelor, au continuat să se acumuleze.

Aș dori să știu: ce s-a făcut cu această sumă de bani și de ce ea nu a fost investită în modernizarea pistelor de decolare, așa precum ar fi fost corect să fie?

Răspunsul îl solicit în scris.

Doamna Liliana Palihovici:

Următorul deputat – domnul Butmalai. Apoi urmează domnul Valeriu Munteanu.

Domnul Ion Butmalai:

Da, doamnă vicepreședinte, eu vă mulțumesc.

Am o întrebare foarte serioasă către domnul ministru al mediului Gheorghe Șalaru.

Solicit ca, la Ora Guvernului, la data de 13 martie 2014, dumnealui să vină în ședința de plen, să ne aducă la cunoștință despre măsurile întreprinse de către Ministerul Mediului, de comun acord cu Agenția „Apele Moldovei”, ceea ce ține de lichidarea consecințelor de la Cahul din data de 11 octombrie – 16 octombrie, când au avut loc calamitățile naturale și au fost afectate 5 mii 700 de hectare de teren agricol.

Este vorba despre aceea că domnul ministru nu a îndeplinit hotărîrea și dispoziția Guvernului, a indus în eroare Guvernul și vreau ca dumnealui, pe acest caz, să vină la Ora Guvernului, să ne dea răspuns la această întrebare.

Inclusiv a doua întrebare către dumnealui: ce a fost făcut pentru lichidarea... râpii din satul Gotești, care, tot în perioada respectivă, a avut loc după inundațiile respective din data enunțată de mine.

O precizare: 11 septembrie – 16 septembrie, când, în urma calamităților naturale, inclusiv la 5 mii 700 de hectare, la ziua de astăzi tot este apă pe aceste terenuri, nu s-a evacuat apa, inclusiv nu este posibil de a fi începute lucrările de primăvară de către deținătorii terenurilor respective.

A doua întrebare o am față de ministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor, ceea ce ține de efectuarea lucrărilor în satul Vadul lui Isac, unde sînt inundate 6,5 hectare de teren agricol și sînt supuse unor pericole mari casele de locuit a jumătate de sat din Vadul lui Isac.

La fața locului s-au deplasat de la „Căile Ferate”, însă, deja la multiplele adresări, nu s-a luat nici o măsură.

Vreau ca... și solicit ministrul transporturilor și infrastructurii să vină la Ora Guvernului, să ne lămurească, să ne dea răspuns la această întrebare.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Deci răspunsurile oral la ambele întrebări? A, oral și în scris. (*Rumoare în sală.*)

La ședință. Am înțeles.

Domnul Munteanu.

Urmează domnul Hotineanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

În data de 16 aprilie 2012, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Legea nr.90 cu privire la organizarea recensământului în anul 2014.

În articolul 4 alineatul (1) din această lege este prevăzut termenul pentru organizarea recensământului: 1 – 14 aprilie 2014.

Din păcate, s-a încercat schimbarea acestui termen prin hotărâre de Guvern care, ulterior, a fost abrogată misterios într-o ședință care, din punctul nostru de vedere, nu a existat, a Guvernului.

Am solicitat explicații Guvernului în acest sens: când, unde și în ce condiții a avut loc o ședință în data de 14 februarie? Termenul prevăzut de Regulament pentru prezentarea informației a expirat.

Această explicație a Guvernului nu a venit. De aceea noi... ne întărește în ideea că s-a făcut o mare fraudă și, de fapt, a fost publicat în Monitorul Oficial o hotărâre a Guvernului care, de fapt, nu a fost aprobată în ședința Guvernului.

În același timp, zilele acestea, au apărut în presă declarațiile vicepreședintelui Comisiei Republicane pentru Organizarea Recensământului. Președinte este Iurie Leancă, Prim-ministrul, iar vicepreședinte este vicepremierul pe probleme sociale, care a spus că acest termen totuși va fi modificat și transferat pentru altă dată.

Este, din punctul nostru de vedere, alarmant, pentru că am avut doi ani plini pentru organizarea acestei proceduri foarte responsabile pentru un stat, iar, din păcate, cu câteva zile înainte de expirarea acestui termen sau pînă la eveniment, ni se anunță că instituțiile nu sînt pregătite.

Avem solicitarea de la Prim-ministru, în plen, vă rog frumos, în formă orală: de ce și în ce condiții nu s-au îndeplinit prevederile Legii nr.90, cine sînt responsabilii și de ce se solicită ca acest termen să fie schimbat?

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Da. Veți primi răspunsul. Eu vreau doar să anunț că există o inițiativă legislativă înregistrată în Parlament, cu modificarea datei referendumului... deja, recensământului, da. Da, de deputați.

Domnul Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimată doamnă Președinte al ședinței,

Solicit informație de la Ministerul Sănătății și Ministerul Economiei.

În 2012, Parlamentul a votat Legea dispozitivelor medicale. Conform ultimului capitol al acestei legi, timp de 6 luni, Guvernul trebuia să ajusteze actele normative de funcționare a acestei legi.

Pînă în ziua de astăzi, Regulamentul de funcționare a Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nu este adoptat prin hotărîre de Guvern.

Și solicit informația de la Ministerul Economiei și informația este că acest Regulament este reținut la Ministerul Economiei.

Dacă nu vom avea un Regulament adoptat prin hotărîre de Guvern, atunci legea nu funcționează. A trecut un an și jumătate.

Deci rog, în scris, să fiu informat privind funcționarea acestei legi.

Mulțumesc mult.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu vă mulțumesc.

Întrebări nu mai sînt.

S-a înregistrat pentru declarație domnul deputat Butmalai.

Vă rog, domnule deputat.

Domnul Ion Butmalai:

Doamnă vicepreședinte,

Stimați deputați,

O să am o declarație foarte succintă. La ziua de astăzi, sînt îngrijorat de activitatea Parlamentului, inclusiv de comportamentul obraznic al domnului Președinte al Parlamentului, care cred că intuitiv a și părăsit ședința.

Am vrut să îi spun mai multe, însă îmi rezervez dreptul de a face declarații publice la mass-media, inclusiv o să clarificăm și întrebarea respectivă, pentru că nu mai este posibil, la ziua de astăzi, de activat în Parlament, cînd ordinea de zi este înmînată deputaților cu jumătate de oră înaintea ședințelor și multe alte lacune, și multe alte chestiuni de care se folosește domnul Președinte, intimidînd deputații și îngrădind dreptul la activitate.

Ceea ce ține de situația la ziua de astăzi în Republica Moldova, vreau să vă menționez că, în calitate de cetățean, de deputat sînt îngrijorat foarte mult. Sînt îngrijorat de activitatea în sistemul bancar, inclusiv activitatea organelor de drept.

Ceea ce ține de activitatea justiției și multe alte organe de drept și organe de forță din Republica Moldova.

Vreau să aduc la cunoștință cetățenilor pentru că astăzi, cu regret, a fost un semnal foarte puternic, un prim clopoțel. Înțelegeți despre ce vorbesc eu, ceea ce a fost din partea deputatului Bolboceanu.

Sînt solidar cu dumnealui, îl susțin. Și am dat și mîna cu el, ca un bărbat, pentru că a făcut un prim-pas de a ieși dintr-o cușcă, din încăperea unde sîntem ținuți ca deputați.

Vreau al doilea clopoțel să îl aduc față de liderii partidelor politice, să fiu înțeles corect, pentru că munca noastră, a deputaților, de 4 ani de zile, poate, într-o bună zi, să fie spartă ca un balon și vă lămuresc de ce.

Nu sînt de acord, sînt îngrijorat foarte mult de activitatea sistemului bancar, pentru că, recent, deja este informația că cineva dintre unii conducători ai unor partide, care dețin funcție de prim-vicepreședinte al unui partid foarte puternic în Republica Moldova, cum este Partidul Democrat, am în vedere de Vladimir Plahotniuc, care este deplasat la Moscova și duce tratative cu Внешэкономбанк, ceea ce ține de situația la ziua de astăzi, ceea ce ține de procurarea încă a 25% de la Banca de Economii.

Sînt îngrijorat foarte mult și sînt solidar cu cetățenii din Republica Ucraina, din țara vecină, care și-au apărât drepturile fundamentale.

Mai mult ca atît, sînt îngrijorat de acel măcel de pierderi de vieți omenești, în jurul de 100 de cetățeni și-au pierdut viața.

Și, mai mult ca atît, cunoaștem situația, o situație nedeclarată, o situație de război între Federația Rusă, inclusiv a Republicii Moldova, ceea ce ține de aflarea în Transnistria a trupelor străine.

Astăzi, noi am votat această Declarație succintă. Eu vreau să spun, cu regret și cu rușine, că unor dintre partidele politice le e rușine să spună că, din partea Federației Ruse, este o agresiune în Crimeea.

Și, mai mult ca atît, noi avem o armată străină în teritoriul Transnistriei, în teritoriul Republicii Moldova.

Ceea ce ține de activitatea pe viitor a partidelor politice, de ce spun al doilea clopoțel, pentru că am la ziua de astăzi o decizie a unei instanțe de judecată ceea ce ține de eliberarea din funcție de la Agenția „Moldsilva”, de la „Silva Sud” a cetățeanului Boghean Gheorghe, căruia, la ziua de astăzi, statul este obligat să îi întoarcă absența forțată de la locul de muncă – 120 de mii de lei, care a fost eliberat ilegal de Ion Lupu, fostul șef al „Moldsilva”.

Mă voi adresa la Procuratura Generală, pentru ca dînșii deja să intenteze un dosar penal, pentru că este suma de 120 de mii de lei.

Dar vreau să vă menționez și faptul că este incredibil că, avînd o decizie în care este scris: „Decizia urmează să fie executată imediat”, adresîndu-se către „Moldsilva”, către domnul Chitoroagă, care deține funcția de șef al agenției, a fost dat afară și i s-a spus: du-te și caută-ți de treabă, pentru că ești din alt partid și ești omul lui Butmalai.

Eu cu cazul respectiv nu o să las treaba așa. Mă voi adresa la Procuratura Generală.

Și vreau să mă mai adresez unui lider al Partidului Democrat, care anterior deținea funcția de Președinte de Parlament. Ceea ce făcea el, face și domnul Președinte Igor Corman la ziua de astăzi.

Și vreau să vă spun că, la ziua de astăzi, este nevoie ca Partidul Democrat să ia mîinile de pe Procuratura Generală.

Și vreau să vă spun că ceea ce ține de activitatea Partidului Democrat din Moldova este o tragedie.

Ceea ce face Partidul Democrat în raionul Cahul, unde în fruntea organizației teritoriale se află vicepreședintele raionului Bacalu Elena, care, împreună cu Calmîc, Scutelnic, Bratu Ștefan, au făcut o grupă de teroriști.

Este o dictatură în teritoriul raionului Cahul, fac presiuni asupra membrilor altor partide, inclusiv asupra primarilor altor partide, inclusiv asupra primarilor din Partidul Liberal Democrat din Moldova.

Și vreau să solicit conducerii Partidului Democrat să ia atitudine și să cunoască, pentru că noi, la rîndul nostru, cunoaștem și noi multe lucruri cum se deplasează în teritoriul raionului Cahul Andronachi Vlad.

O să fac niște declarații publice cu ce se ocupă ei, cum intimidează persoanele, cum vor să cumpere consilierii raionali, inclusiv intimidează mulți membri ai partidelor politice, inclusiv ai Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Sugerez această idee și aștept de la dumnealor acțiuni concrete.

În caz contrar, pe viitor, la următoarele ședințe, inclusiv public, o să fac niște declarații în care o să dezvălui ilegalitățile din partea Partidului Democrat, inclusiv a unor funcționari demnitari de rang înalt din Republica Moldova.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Declar ședința de astăzi închisă.

Următoarea ședință va avea loc mâine, la ora 10.00.

Ședința s-a încheiat la ora 16.53.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*